

Lyman Frank Baum

Oz, a nagy varázsló

A mű eredeti címe: The Wizard of Oz
Fordította Szöllősy Klára

TARTALOM

1. [A forgósze1](#)
2. [Dorka a mumpicokkal tanácskozik](#)
3. [Dorka megmenti a Madárijesztőt](#)
4. [Az erdőn át](#)
5. [A Bádog Favágó megmentése](#)
6. [A Gyáva Oroszlán](#)
7. [Útban a nagy Ozhoz](#)
8. [A halált hozó pipacsföld](#)
9. [A mezei pockok királynője](#)
10. [A Kapuőrző Kulcsár](#)
11. [A Smaragdváros csodái](#)
12. [A Gonosz Boszorkány keresése](#)
13. [A mentés](#)
14. [A Szárnyas Majmok](#)
15. [A félelmetes Oz leleplezése](#)
16. [A nagy szélhámos varázsereje](#)
17. [A léggömb felszáll](#)
18. [Délre!](#)
19. [A harcias fák támadása](#)
20. [A porcelán csecsebecsék országa](#)
21. [Az Oroszlán az állatok királya lesz](#)
22. [A kvarangyok országa](#)
23. [Glinda teljesíti Dorka kívánságát](#)
24. [Újra otthon!](#)

---

1. A forgósze1

Dorka a beláthatatlan kansasi rónaság kellős közepén lakott Henrik bácsival, aki földceskéjét művelte, meg Emmi nénivel, Henrik bácsi feleségével. A házuk kicsike volt, mert a fát, amiből épült, szekéren kellett hozni sok-sok mérföldnyi távolságból. Négy fal, padló, mennyezet: ennyi kell minden szobához; és abban az egyetlen szobában nem volt egyéb, csak egy rozsdás tűzhely, egy kredenc, egy asztal, három-négy széK meg az ágyak. Henrik bácsi és Emmi néni egy nagy

ágyban aludtak a szoba egyik sarkában, Dorka meg a kis ágyban a másik sarokban. Padlása nem volt a háznak, se pincéje - csak egy földbe vájt kicsi lyuk: ciklonpincének hívják az ilyet, mert az egész család belebújhat, ha olyan ciklonnak nevezett, hatalmas forgószél támad, ami elsöpör minden útjába kerülő épületet. A padló közepébe csapóajtó volt vágva, s onnét létra vezetett le a kicsi, sötét lyukba.

Ha Dorka kiállt az ajtóba, és körülnézett, nem látott egyebet, csak a nagy szürke prérit mindenfelé. Egyetlen fa, egyetlen ház sem bontotta meg a hatalmas lapály egyhangúságát, mely mindenfelé addig terjedt, ameddig csak a szem ellát. A nap szürke tömeggé szárította a szántóföldet, melyet sok-sok apró repedés barázdált. Még a fű se volt zöld, mert a nap megperzselte a magasra szökkenet keskeny leveleket, amíg azok is éppolyan szürkék lettek, mint minden egyéb. A ház valaha be volt festve, de a napsütés felhólyagosította, az eső lemosta a festéket, és most a ház is megszürkült, akárcsak a táj.

Mikor Emmi néni a házba költözött, takaros fiatalasszony volt. De a nap és a szél őt is megváltoztatta. Szeme elveszítette csillogását, és fakószürke lett; ajkáról, orcájáról lehervadt a pirosság, megszürkült az is. Aszott, sovány néni lett belőle, és már sohasem mosolygott. Mikor az árva kis Dorka a házba került, Emmi néni annyira megrökönyödött a kislány nevetésétől, hogy kezét szívére szorította, és fölsikoltott, valahányszor Dorka csilingelő hangja a füléhez jutott, és azóta is álmélkodva nézte a leánykát, hogy egyáltalán talál ezen a világon nevetnivalót.

Henrik bácsi sose nevetett. Látástól vakulásig dolgozott, nem tudta, mi az öröm. Ő is szürke volt a hosszú szakállától az ormótlan csizmájáig, ritkán szólalt meg, arca mindig szigorú és ünnepélyes maradt.

Dorkát csak Totó neveltette meg, és Totó óvta meg attól, hogy ő is éppúgy elszürküljön, mint a környezete. Totó nem volt szürke: hosszú, selymes szőrű, fekete kutyus volt, fekete cipőgombszeme vidáman csillogott fura pici orra két oldalán. Egész nap játszott, és Dorka is játszott vele, és nagyon, de nagyon szerette.

Ezen a napon azonban Dorka meg Totó nem játszottak. Henrik bácsi a küszöbön ült, és gondterhelten nézett föl az égre, amely még a szokottnál is szürkébb volt. Dorka az ajtóban állt, Totót karjában fogta, és ő is az eget nézte. Emmi néni mosogatott.

Messze északon egyszer csak halkán, panaszosan felzúgott a szél, és a magas fű hullámozott, meghajolt a közelgő vihar előtt. Egyszer csak dél felől is élesen felsüvített a levegő, és amikor Henrik bácsi meg Dorka arrafelé néztek, látták, hogy a magas fű azon az oldalon is hullámozik, megreteg.

Henrik bácsi felugrott.

- Forgószél közeledik, Emmi! - szólt be a feleségének. - Megyek, utána nézek az állatoknak. - Azzal már szaladt is a tehén- meg lóistállók felé.

Emmi néni abba hagyta a mosogatást, az ajtóhoz lépett és kinézett. Azonnal fölmérte a közelgő veszélyt.

- Siess, Dorka! - kiáltotta. - Gyorsan a pincébe!

Totó kiugrott Dorka karjából, és az ágy alá bújt. A leányka utána vetette magát, hogy megfogja. Emmi néni nagy ijedelmében gyorsan kinyitotta a padlóba vágott csapóajtót, és lemászott a létrán a kis fekete pinceodúba. Dorkának végre sikerült megfognia Totót, és ő is le akart menni a pincébe a nénikéje után. De alig ért a szoba közepére, mikor a szél elbődült, és a ház úgy megrázkódott, hogy Dorka elvesztette lába alól a talajt, és hirtelen lehuppant a földre.

És akkor furcsa dolog történt.

A ház egyet-kettőt perdült, és azután lassan a levegőbe emelkedett. Dorka úgy érezte magát, mintha léggömbben szállna fel.

Az északi meg a déli szél tudniillik éppen ott találkozott, ahol a ház állt, és így ez lett a ciklon kellős közepe. Mármost a ciklon közepén a levegő tudvalevően csendes, de a forgószél nyomása minden oldalról érte a házat, egyre feljebb-feljebb emelte, amíg a ciklon legtetetejére nem sodródott; és ott fenn azután a vihar elragadta, és sok-sok mérföldnyire vitte onnét, olyan könnyen, akár a pehelytollat.

Nagyon sötét volt, és a szél félelmetesen süvített körös-körül, de Dorka nem félt - nagyszerűen bírta az utazást. Az első néhány fordulattól meg ijesztő billenéstől eltekintve úgy érezte magát, mint a kisbaba, ha bölcsőben ringatják.

Totónak azonban sehogy se tetszett a dolog. Ide-oda szaladgált a szobában, és hangosan csaholt; Dorka pedig nyugodtan ült a padlón, és várta, hogy mi lesz.

Egyszer aztán Totó túlságosan közel került a nyitott csapóajtóhoz, és beesett rajta; a leányka előbb azt hitte, örökre elvesztette játszópajtását. Csakhamar azonban meglátta a nyílásban az egyik fülét: az erős légnomás tudniillik fenntartotta, úgyhogy nem esett le. Akkor Dorka odakúszott a nyíláshoz, megragadta Totót a fülénél fogva, és visszahúzta a szobába; azután pedig becsukta a csapóajtót, hogy ne történhessen újabb baleset.

Teltek-múltak az órák, és Dorka lassanként megfeledkezett félelméről; de nagyon magánosan érezte magát, és a szél úgy süvöltött körülötte, hogy majd megsüketült. Eleinte attól tartott, hogy összetöri magát, ha a ház majd újra földet ér; de ahogy múlt az idő, és nem történt semmi rettenetes, Dorka már nem izgult, hanem eltökélte, hogy nyugodtan várja, mit hoz a jövő. Végül az imbolygó padlón át odakúszott az ágyához, és belefeküdt; Totó is fölmászott, és lefeküdt melléje.

És hiába imbolygott a ház, hiába süvöltött a szél: Dorka becsukta a szemét, és hamarosan mély álomba merült.

---

2. Dorka a mumpicokkal tanácskozik

Arra ébredt, hogy a ház megrázkódik, mégpedig olyan hirtelen és olyan erősen, hogy - ha nem fekszik a puha ágyban, biztosan megütötte volna magát. De még így is akkorát zökkent, hogy a lélegzete elakadt; elképzelni se tudta, hogy mi történhetett, Totó pedig odadugta arcához a hideg orrocskáját, és kétségbeesetten nyüszített. Dorka felült; akkor vette észre, hogy a ház már nem mozog, és nincs is sötét - az ablakon át ragyogóan süt a nap, elárasztja az egész kicsi szobát. Dorka kiugrott az ágyból, az ajtóhoz szaladt - Totó a nyomában -, és felrántotta az ajtót.

Felsikoltott ámulatában, ahogy körülnézett, és a szeme egyre nagyobbra, egyre kerekébbre tágult meglepetésében.

A forgósél csodálatosan szép táj kellős közepén tette le a házat - forgósélhez képest eléggé szelíden. Körös-körül üde pázsit zöldellt, terebélyes fák garmadával termettek a zamatos, nedvdús gyümölcsöt. Mindenfelé gyönyörű virágágyak tarkállottak, fényes tollú, ritka madarak röpdöstek, csicseregtek a fákban, bokrokban. Nem messze kis patak csörgedezett csillogva zöld partjai között, halk mormolása muzsikaként csilingelt a leányka fülében, aki olyan sokáig élt a szikkadt, szürke prérin.

Ahogy ott állt és elgyönyörködött a sok szebbnél szebb látnivalóban, egyszer csak fura embercsoportot látott közeledni. Soha életében nem látott még ennél különösebb figurákat: sokkal kisebbek voltak, mint a felnőttek, akik közt addig élt, de azért nem voltak törpék. Körülbelül akkorák voltak, mint Dorka maga, aki korához képest jól fejlett gyerek volt - de az arcukon látszott, hogy sokkal öregebbek.

Néhány férfi közeledett és egy nő, mindannyian különös öltözékben. Csúcsos kalapjuk mintegy kétarasnyi magasan meredezett fejük fölé, kerek karimájára körös-körül kis csengettyűk voltak erősítve, s ezek minden lépésnél kedvesen csilingeltek. A férfiak kalapja kék volt, a nőé fehér, ugyancsak fehér köntöse redőkben csüngött le válláról, pici csillagok voltak elszórva rajta, s ezek úgy csillogtak a napsütésben, mint megannyi gyémánt. A férfiak ugyanolyan kék színű öltözetet viseltek, amilyen a kalapjuk, és fényesre suvikszolt csizmájuk szárán is kék hajtóka ékeskedett. Dorka olyasforma korúaknak nézte őket, mint Henrik bácsi: kettőnek szakálla is volt. A kis néni azonban sokkal, de sokkal öregebbnek látszott: arca csupa ránc volt, haja majdnem fehér, járása is merev.

Dorka a ház ajtajában állt, és látta, hogy az emberkék a házhoz közeledve megtorpannak, összesúgnak, mintha nem mernének közeledni. Végül a kis öreg néni odalépett Dorka elé, mélyen meghajolt előtte, és dallamos hangon megszólalt:

Üdvözlünk téged, ó, nemes lelkű nagy Varázslónő, a mumpicok országában. Kimondhatatlanul hálásak vagyunk neked, amiért megölted a gonosz Keleti Boszorkányt, és felszabadítottad népünket a nehéz rabságból.

Dorka ámuldozva hallgatta az üdvözlő szavakat. Vajon mire gondol a kis nénike, amikor őt varázslónőnek nevezi, és azt állítja, hogy megölte a gonosz Keleti Boszorkányt? Hiszen ő,

Dorka, csak egy gyöngye kis lányka, aki a légynek sem vét, a forgószél sok-sok mérföldnyire repítette hazulról, és még soha életében nem ölt meg senkit és semmit!

De a kis néni szemlátomást válaszra várt, Dorka tehát nagy sokára, habozva megszólalt:

- Nagyon kedves, hogy ezt mondod, de azt hiszem, összetévesztesz valakivel. Én nem öltem meg senkit.

- Hát ha nem is te magad, de a házad - válaszolta az öreg nénike nevetve. - És az már egyre megy. Oda nézz! - folytatta, s a ház sarkára mutatott. - Ott a két lába, látod? Ott lóg ki a gerenda alól.

Dorka odanézett, és halkán felsikoltott ijedtében. Mert csakugyan, a vastag gerenda alól, amire a ház épült, két lábfej állt ki, hegyes orrú ezüstcipellőbe bújtatva.

- Jaj-jaj! - sópánkodott a leányka, kezét tördelve. - Úgy látszik, ráesett a ház! Mit csináljunk?

- Nincs mit tennünk - válaszolta a nénike higgadtan.

- De hát ki volt ez tulajdonképpen? - kérdezte Dorka.

- Mondtam már: a gonosz Keleti Boszorkány - felelte a nénike. - Hosszú esztendőök óta rabszolgaságban tartotta a mumpicokat, éjjel-nappal csak neki robotoltak. Most felszabadultak, és szerfölött hálásak neked.

- Kik a mumpicok? - tudakolta Dorka.

- Mumpicoknak hívják azt a népet, amelyik itt lakik a Kelet országában, ahol a gonosz Keleti Boszorkány uralkodott.

- Te is mumpic vagy? - kérdezte Dorka.

- Nem, én csak jó barátjuk vagyok, bár Észak országában lakom. Mikor a mumpicok látták, hogy a Keleti Boszorkány meghalt, gyorsfutárt szalajtottak értem, és én azonnal idesiettem. Én az Északi Boszorkány vagyok.

- Teremtő Atyám! - kiáltott fel Dorka. - Igazi boszorkány vagy?

- Igazi ám! - felelte a nénike. - De én jó boszorkány vagyok, szeretnek is az emberek. Nem vagyok olyan hatalmas, mint az a Gonosz Boszorkány volt, aki itt uralkodott, másképp én magam szabadítottam volna fel a mumpicok népét.

- Én azt hittem, minden boszorkány gonosz! - rebegette a leányka, mert mi tagadás, meg volt szeppenve, hogy egy igazi boszorkánnyal áll szemtől szemben.

- Ó, nem, ez nagy tévedés! Oz birodalmában mindössze négy boszorkány volt, és azok közül kettő, az Északi meg a Déli, jó boszorkány. Ezt biztosan tudom, mert a kettő közül az egyik én vagyok, így hát nem tévedhettek. A Keleti meg a Nyugati Boszorkány csakugyan gonosz volt, de most, hogy az egyiket közülük megölted, Oz birodalmában már csak egy gonosz boszorkány maradt, mégpedig az, aki Nyugaton tanyázik.

Dorka egy percig eltűnődött, majd így szólt:

- Emmi néni azt mondta, hogy a boszorkányok már sok-sok esztendővel ezelőtt kihaltak.

- Ki az az Emmi néni? - kérdezte a nénike.

- Emmi néni a nagynénikém, Kansasban lakik, én is onnét jövök.

Az Északi Boszorkány gondolataiba merült, fejét lehajtva, tekintetét a földre szegezve. Azután fölneézett, és ezt mondta:

- Nem tudom, hol van az a Kansas, még sose hallottam róla. De mondd csak: civilizált ország?

- Ó, igen - felelte Dorka.

- Ahá, így már érthető a dolog. Mert a civilizált országokban, tudomásom szerint, nincs többé boszorkány, se tündér, se varázsló. De Oz birodalmába még nem jutott el a civilizáció, mi el vagyunk vágva a világ többi részétől. Ezért nálunk még ma is vannak varázslók és boszorkányok.

- Kik a varázslók? - kérdezte Dorka.

- Oz maga a legnagyobb Varázsló, a Bölcsök Bölcse - válaszolta az Északi Boszorkány, hangját suttogóra fogva. - Hatalmasabb, mint mi, többiek együttléve. A Smaragdvárosban lakik.

Dorka éppen kérdezni akart valamit, de akkor a mumpicok, akik addig szótlanul álldogáltak, egyszer csak nagyot kiáltottak, és a ház sarkára mutattak, ahol a Gonosz Boszorkány feküdt.

- Mi történt? - kérdezte az öreg nénike, aztán odanézett és felkacagott. A halott Boszorkány lába ugyanis nyomtalanul eltűnt, nem maradt ott semmi, csak az ezüstcipellő.

- Olyan öreg volt, hogy gyorsan porrá aszalódott a napon - magyarázta. - Most aztán igazán és egészen vége. De az ezüstcipő a tiéd, ezután te viseled! - Az Északi Boszorkány lehajolt, fölvette a cipőt, kirázta belőle a port, és átadta Dorkának.

- A Keleti Boszorkány nagyon büszke volt erre az ezüstcipőre - mondta az egyik mumpic. - Valami varázslat is fűződik hozzá, de hogy mi, azt sosem sikerült megtudnunk.

Dorka bevitte a cipellőt a házba, és letette az asztalra. Aztán kijött újra a mumpicokhoz, és így szólt hozzájuk:

- Nagyon szeretnék minél hamarabb hazakerülni nénikémhez, bácsikámhoz, mert tudom, aggódni fognak értem. Nem tudátok segíteni, hogy hazataláljak?

A mumpicok meg az Északi Boszorkány előbb egymásra néztek, aztán Dorkára, végül csak fejüket rázták.

- Innét keletre, nem messze ide, hatalmas sivatag terül el - szólalt meg az egyik. - Senki sem jut át rajta élve.

- Délen ugyanaz a helyzet - szólalt meg a második. - Magam is jártam ott, a tulajdon két szememmel láttam. Délen a kvarangyok országa terül el.

- Tudomásom szerint nyugaton is így van - szólalt meg a harmadik. - És a nyugati országban, ahol a nyugorok laknak, a gonosz Nyugati Boszorkány uralkodik, és rabszolgájává tette, ha megpróbálnál átkelni a birodalmán.

- Észak az én hazám - szólalt meg az öreg nénike -, és a szélén azt is a nagy sivatag határolja, amely Oz birodalmát körülveszi. Úgy látom, kedveském, itt kell maradnod nálunk.

Dorka erre keserves sírásra fakadt, mert nagyon egyedül érezte magát az idegenek között. Könnyei láttán a lágyszívű mumpicok is elérezékenyültek, tüstént elővették zsebkendőjüket, és könnyeiket kezdték törölgetni. A kis öreg nénike ellenben lekapta a süvegét, és orra hegyére illesztve, ott egyensúlyozta, amíg háromig számolt:

- Egy, kettő három - mondta lassan, ünnepélyesen, mire a süveg menten palatáblává változott, amelyre nagy fehér krétabetűkkel ez volt felírva:

KÜLD EL DORKÁT SMARAGDVÁROSBA!

A nénike lekapta orráról a palatáblát, elolvasta a feliratot, aztán megkérdezte:

- Dorkának hívnak, kislányom?

- Igen, Dorka vagyok - felelte a leányka, felnézett, és megszárogatta könnyeit.

- Akkor el kell menned a Smaragdvárosba. Oz talán segít majd.

- Hol van az a város? - kérdezte Dorka.

- Az ország kellős közepén. Oz uralkodik benne, a Bölcs Nagy Varázsló, akit említettem.

- Jó ember? - tudakolta aggódva a kislány.

- Jó varázsló. Hogy ember-e vagy sem, nem tudnám megmondani, mert sose láttam.

- Hogy jutok a Smaragdvárosba? - kérdezte Dorka.

- Hát bizony gyalogszerrel kell odamenned. Hosszú utad lesz, a vidék odáig hol gyönyörűséges, hol sötét és félelmetes. Mindenesetre megteszek mindent, ami a varázstudományomtól telik, hogy megóvjalak minden rossztól.

- Nem jöhetnél velem? - könyörgött a leányka, mert az idegen földön a kis öreg nénit érezte egyetlen barátjának.

- Nem, azt nem tehetem - válaszolta a nénike -, de megcsókollak búcsúzóul, márpedig senki se meri majd bántani azt, aki az Északi Boszorkány csókjának nyomát viseli.

Odalépett Dorkához, és szelíden megcsókolta a homlokát. Ajka érintésének nyomán kerek, sugárzó folt támadt, amint Dorka később tapasztalta.

- A Smaragdvárosba vezető út sárga téglával van kikövezve - magyarázta a Boszorkány. - Nem tévesztheted el. És ha Oz színe elé kerülsz, ne ijedj meg, bátran add elő a történetedet, és kérd meg, hogy segítsen rajtad. Minden jót, kislányom!

A mumpicok mélyen meghajoltak Dorka előtt, és szerencsés utat kívántak neki, majd eltűntek a fák között. A Boszorkány kedvesen biccentett feléje, háromszor megperdült a bal sarkán, azzal eltűnt, a kicsi Totó óriási meglepetésére. Most, hogy a Boszorkány eltűnt, a kutylus hangosan ugatott utána - amíg ott állt, bezzeg még morogni sem mert!

De Dorka tudta róla, hogy boszorkány, ezért elvárta tőle, hogy ilyesformán fog eltűnni, és nem volt meglepve egy cseppet sem.

---

3. Dorka megmenti a Madárijesztőt

Amikor Dorka magára maradt, egyszer csak megérezte, hogy éhes. Odament a kredenchez, vágott kenyeret, megkente vajjal. Totónak is adott, aztán sajtárt vett elő, levitte a kis patakhöz, és megtöltötte kristályos, tiszta vízzel. Totó odaszaladt a fákhöz, és harsányan ugatta a koronájukban ülő madarakat. Dorka érte ment, és ekkor észrevette, hogy a fák ágairól érett gyümölcs mosolyog rá; szedett belőle, éppen erre vágott reggelije kiegészítéséül.

Aztán visszament a házba, jót ivott a tiszta, friss vízből, Totónak is adott belőle, és nekiállt, hogy felkészüljön a hosszú útra.

Dorkának a rajta levőn kívül csak egy ruhája volt, de az szerencsére éppen tisztán lógott egy szögön az ágya mellett. Kék-fehér kockás perkálsruhácska volt, s jóllehet kékje egy kicsit kifakult a sok mosásban, azért még igazán csinosnak volt mondható. A leányka gondosan megmosakodott, aztán belebújt a perkálsruhába, fejére kötötte rózsaszínű fejkötőjét. Fogott egy kis kosarat, kenyeret vett ki a kredencből, és beletette, letakarta tiszta fehér ruhával. Azután lenézett a lábára, és észrevette, hogy milyen ócska, elnyűtt a cipője.

- Ez a cipő már nem bírja ki a hosszú utat, ugye, Totókám? - mondta, és a kutyus fölneézett rá fekete gombszemével, farkát csóválva jelezte, hogy érti, miről van szó.

Ekkor Dorka megpillantotta az asztalon az ezüstcipellőt, amely valaha a Keleti Boszorkányé volt.

- Vajon illik-e a lábamra? - fordult ismét Totóhoz. - Nagyon alkalmas lenne a hosszú gyaloglásra, mert ez aztán biztosan nem kopik el.

Lerúgta ócska bőrcipőjét, és felpróbálta az ezüstcipellőt: olyan pompásan illett a lábára, mintha rászabták volna.

Fölvette a kosarát:

- Gyere, Totó - mondta. - Elmegyünk a Smaragdvárosba, és megkérdezzük a bölcs Oztól, hogyan juthatunk haza Kansasba.

Becsukta, lelakatolta az ajtót, és a kulcsot gondosan ruhája zsebébe rejtette, így indult el hosszú útjára, és a kicsi Totó komolykásan ügetett a nyomában.

Az út többfelé ágazott onnét, de nem volt nehéz megtalálni a sárga téglával kövezettet. Nemsokára már fürgén lépkedett a Smaragdváros felé, ezüstcipellője vidáman kopogott az út kemény, sárga kövezetén. A nap ragyogóan tűzött, a madarak édesen csicseregtek, és Dorka korántsem érezte magát olyan rosszul, mint ahogy egy kislány érezhetné magát, akit hirtelen kiragadtak otthonából, és egy idegen ország kellős közepébe pottyantottak.

Ahogy ment, mendegélt, meglepetten látta, hogy milyen szép a vidék körös-körül. Az utat vidám kék színűre festett kerítés szegélyezte, a bekerített földeken pedig búza meg mindenféle főzelék termett. Úgy látszik, a mumpicok szorgalmasan művelték földjeiket, és mindenből bő termést takarítottak be. Néha-néha tanya előtt haladt el Dorka, a ház lakói kiszaladtak, hogy lássák, és mélyen meghajoltak előtte, mert addigra már mindenki tudta, hogy ő ölte meg a Gonosz Boszorkányt, ő szabadította fel a mumpicok népét a rabszolgaságból. A házak különben igen furák voltak - kerek, tető helyett nagy kupola fődte mindegyiket, és valamennyi kékre volt festve, mert itt a Kelet országában a kék volt a kedvenc szín.

Esteledett. Dorka lassacskán elfáradt, hiszen nagy utat tett meg, és gondolkodni kezdett, vajon hol fogja tölteni az éjszakát. Ekkor egy házhoz érkezett, amely valamivel nagyobb volt a többinél. A ház előtt a zöld gyepen férfiak és nők táncoltak. Őt kicsi hegedűs húzta, amilyen hangosan csak tudta, a vendégek nevettek, énekeltek. A nagy asztal a sarokban roskadozott a csengő diótól, nagy szemű szőlőtől, mindenféle tortától, süteménytől meg egyéb finomnál finomabb ennivalóktól.

Az emberkék szívélyesen köszöntöttek Dorkát, és meghívták, vacsorázzon velük, és töltsen náluk az éjszakát; ez tudniillik az ország egyik leggazdagabb mumpicának a háza volt, s barátai azért gyűltek össze nála, hogy megünnepeljék felszabadulásukat a Gonosz Boszorkány igája alól.

Dorka jóízűen meg vacsorázott, a módos gazda maga szolgálta ki: Boqnak hívták. Vacsora után Dorka a kanapéra telepedett, és nézte a táncolókat.

Mikor Boq meglátta a leányka ezüstcipellőjét, így szólt hozzá:

- Te biztosan hatalmas tündér vagy!

- Miért gondolod? - kérdezte Dorka.

- Mert ezüstcipőben jársz, és megölted a Gonosz Boszorkányt. Azonkívül a ruhádban sok a fehér szín, márpedig csak boszorkányok és tündérek járnak fehérben.

- A ruhám kék-fehér kockás - magyarázta Dorka, és kisimította szoknyácskája gyűrött ráncait.

- Szép tőled, hogy ilyen ruhában jársz - folytatta Boq. - A kék tudniillik a mumpicok színe, a fehér pedig a boszorkányoké; ebből látjuk, hogy te jóakarátú boszorkány vagy.

Dorka azt se tudta, mit válaszoljon erre, mert látta: itt őt mindenki boszorkánynak tartja, holott ő csak egy egészen közönséges kislány, akit a forgószél vetett ebbe az idegen országba.

Mikor belefáradt a táncolók nézésébe, Boq bevezette a házba, ott is egy szép szobába, ahol puha vetett ágy várt rá; az ágyhuzat is csupa kék volt. Dorka lefeküdt, és édesen aludt reggelig, ott volt mellette Totó is, összegubbaszkodva a kék pokrócon.

Jó étvágygal reggelizett, utána elnézte, ahogy egy iciri-piciri mumpic kisbaba Totóval játszik: a kutyus farkincáját huzigálta, visongott, nevetett, és Dorka nagyszerűen mulatott rajta. Totó óriási feltűnést keltett a mumpicok között, mert sosem láttak még kutyát.

- Milyen messze van ide a Smaragdváros? - tudakolta Dorka.

- Fogalmam sincs róla - válaszolta Boq nagy komolyan -, mert még sosem jártam ott. Általában tanácsosabb, hogy az ember ne merészkedjék Oz közelébe, hacsak nincs valami elintéznivalója vele. Mindenesetre hosszú az út odáig, sok-sok napig fogsz vándorolni. Errefelé termékeny, kies a vidék, de később vad és veszélyes területeken kell átkelned, mielőtt utad céljához érsz.

Dorka egy kicsit meghökkent a hallottaktól, de mivel tudta, hogy csakis Oz segítségével juthat haza Kansasba, nagy bátran eltökélte magában, hogy nem fordul vissza.

Elbúcsúzott hát új barátaitól, és ismét nekivágott a sárga téglával kövezett útnak. Néhány mérföldnyi gyaloglás után úgy gondolta, pihen egy kicsikét, felmászott az út menti kerítésre, és leült. A kerítésen túl hatalmas búzatábla terült el, s a búzaföldben nem messze Dorka egy Madárijesztőt pillantott meg, magas karó tetejébe szúrva, hogy elriassa a madarakat az érett gabonától.

Dorka a kezébe támasztotta állat, és merengve nézte a Madárijesztőt. Fejét szalmával kitömött vászonzacskóból formázták, szemet, orrot, száját is festettek rá, hogy arca legyen. Ócska, hegyes

kék süveget nyomtak a fejébe, ami valaha az egyik mumpicé lehetett, alakjának többi része pedig avított, színehagyott kék öltönyből készült, amit ugyancsak szalmával tömtek ki. Lábán kék hajtókás csizma, amilyent minden férfi viselt a mumpicok országában. Hátába karót szúrtak, arra tették fel, hogy a búzatábla fölé magasodjék.

Ahogy Dorka komolyan, merengve nézte a Madárijesztő fura, pingált ábrázatát, egyszer csak meglepetten észlelte, hogy az a fél szemével rákacsint. Előbb azt hitte, tévedett, mert Kansasban a madárijesztők sohasem kacsingatnak; de a figura most már barátságosan biccentett feléje. Dorka ekkor lemászott a kerítésről, és odament hozzá; Totó a karó körül ugrált és csaholt.

- Jó reggelt - mondta a Madárijesztő kissé rekedtesen.

- Te szóltál? - kérdezte a leányka ámuldozva.

- Én hát, ki más? - válaszolta a Madárijesztő. - Hogy vagy?

- Köszönöm szépen, nagyon jól - felelte Dorka udvariasan. - Hát te?

- Én nagyon rosszul érzem magam - mondta a Madárijesztő, és rámosolygott Dorkára -, mert szörnyen unalmas itt felnyársalva rostokolni éjjel-nappal és madarakat ijesztgetni.

- Nem tudsz lejönni? - kérdezte Dorka.

- Nem, mert ez az átkozott karó a hátamba fúródik. Roppantul leköteleznél, ha kivennéd belőlem.

Dorka felnyúlt, és leemelte a Madárijesztőt a karóról; tudniillik, szalmával lévén kitömve, igen könnyű volt.

- Nagyon köszönöm - hálálkodott a Madárijesztő, mikor földet ért. - Úgy érzem magam, mintha újjászülettem volna.

Dorkának szöveget ütött a fejébe a dolog, mert hogyan születhet újjá valaki, aki meg sem született? Különb is furcsa volt látni, hogy ez a szalmabélű ember beszél, hajlong, járkal.

A Madárijesztő vakaródzott, aztán nagyot nyújtózott, és megkérdezte:

- Ki vagy, és hová mész?

- Nevem Dorka - válaszolta a leányka. - A Smaragdvárosba igyekszem, a bölcs Ozhoz, hogy megkérjem, küldjön haza Kansasba.

- Hol van a Smaragdváros? - kérdezte a Madárijesztő. - És ki az az Oz?

- Jé, hát te ezt nem tudod? - álmélikodott Dorka.

- Nem bizony; én nem tudok semmit. Tudod, én szalmával vagyok kitömve, és egy csepp eszem sincs - magyarázta búsan a Madárijesztő.

- Ó, te szegény! - mondta Dorka. - Igazán sajnállak!

- Mit gondolsz, ha elmegyek veled a Smaragdvárosba, Oz talán adna nekem egy kis eszet?

- Azt nem tudom - felelte Dorka. - De ha van kedved, gyere velem mindenképpen. Elvégre ha Oz nem hajlandó neked eszet ajándékozni, akkor sem lesz rosszabb, mint eddig volt.

- Az ám, ebben igazad van - helyeselt a Madárijesztő. - Tudod - folytatta bizalmasabban -, azt egy cseppet se bánom, hogy a lábam, a karom meg a testem szalmával van kitömve, mert semmi se fáj nekem. Ha valaki a lábamra lép, vagy gombostűt szúr belém, nem érzek semmit, rá se hederítek. De azt nem szeretném, ha az emberek tudatlannak mondanának, márpedig ha a fejemben szalma van és nem agyvelő, mint a tiédben, akkor hogyan tanulhatnék meg valaha is valamit?

Dorka most már szívből sajnálta a Madárijesztőt.

- Hidd el, átérzem a helyzetedet - mondta. - Gyere velem Ozhoz, majd én megkérem, tegyen meg mindent az érdekedben, ami tőle telik.

- Nagyon köszönöm - hálálkodott a Madárijesztő.

Visszamentek az útra. Dorka átsegítette a kerítésen, és elindultak együtt a sárga téglás úton a Smaragdváros felé.

Totónak eleinte sehogy se tetszett az új útitárs. Úgy szaglászta körül a kitömött embert, mintha patkányfészket gyanítana a szalma közt, és többször is barátságtalanul ráfordult.

- Ne törődjél vele - biztatta Dorka a Madárijesztőt. - Totó nem harap.

- Ó, én nem félek tőle! - bizonygatta a Madárijesztő. - Hiszen úgyse haraphat meg: szalmából vagyok. Add ide a kosaradat, hadd vigyem: úgyse fáradok el soha. Elárulok neked egy titkot - folytatta, ahogy továbbmentek. - Csak egyetlenegy valami van a világon, amitől félek.

- Mi az? - kérdezte Dorka. - A mumpic gazda, aki csinált?

- Nem - felelte a Madárijesztő. - Az égő gyufa.

---

4. Az erdőn át

Néhány óra múltán az út egyre egyenetlenebb lett, a járás egyre nehezebb, és a sárga téglák olyan hepehupások voltak, hogy a Madárijesztő folyton csetlett-botlott. Néha teljesen hiányoztak a kövek, vagy el voltak törve, gödrök támadtak, amelyeken Totó átugrott, Dorka pedig megkerülte őket. A Madárijesztőnek azonban nem volt esze, így mindig csak ment egyenesen, az orra után, belelépett a gödrökbe, és akárhányszor elvágódott a kemény téglán. Fájni persze nem fájt neki, és Dorka mindannyiszor feltámogatta, talpra állította, és ketten együtt kacagták balszerencséjét.

A földek itt sokkal kevésbé voltak gondozottak, mint útjuk elején. Kevesebb volt a tanya meg a gyümölcsfa, és minél tovább haladtak, annál elhagyatottabb, kietlenebb lett a vidék.

Délben letelepedtek az út szélére, egy kis patak partján, Dorka kinyitotta kosarát, és kenyeret vett ki belőle. Megkínálta a Madárijesztőt is, de az visszautasította.

- Sose vagyok éhes - magyarázta. - És ez még szerencse is. A szám tudniillik csak festve van, és ha lyukat vágnék bele, hogy enni tudjak, kijönne a szalma, amivel ki vagyok tömve, és ez elrontaná a fejem formáját.

Dorka nyomban belátta, hogy ez igaz, tehát csak bólintott rá, és majszolta tovább a kenyerét.

Mikor befejezte az evést, a Madárijesztő megkérte:

- Mesélj nekem valamit magadról és arról az országról, ahonnet jöttél.

Így hát Dorka elmondta neki, hogy Kansas milyen kopár és szürke, meg hogy a forgósél hogyan röpítette őt ide ebbe a furcsa országba, Oz birodalmába.

A Madárijesztő figyelmesen hallgatta, s a végén megjegyezte:

- Nem értem, miért akarod itt hagyni ezt a gyönyörű országot, és miért kívánczol vissza abba a szürke, kopár Kansasba.

- Csak azért nem érted, mert nincs eszed - felelte Dorka. - Akármilyen sivár és szürke a hazánk, mi hús-vér emberek szívesebben élünk ott, mint a világ legszebb országában. Mindenütt jó, de a legjobb otthon.

A Madárijesztő felsóhajtott.

- Persze hogy nem érthetem - mondta. - Ha a ti fejetek is szalmával volna kitömve, mint az enyém, ti is mind a legszebb országokba költöznétek, és akkor Kansasnak nem maradna egyetlen lakója sem. Kansasnak az a szerencséje, hogy nektek agyvelő van a fejetekben, és nem szalma.

- Mesélj valamit, amíg pihenünk! - kérte a leányka. A Madárijesztő szemrehányóan tekintett rá:

- Az életem olyan rövid, hogy igazán semmit sem tudok a világról. Engem csak tegnapelőtt csináltak, és ami azelőtt történt, arról fogalmam sincs. Szerencsémre a farmer, mikor a fejemet

megcsinálta, mindjárt fület is festett rá, és így hallottam, mit beszélnek körülöttem. Ott volt egy másik mumpic is, és az első, amit hallottam, a gazdám kérdése volt.

- Mit szólsz a füléhez ?

- Az egyik följobb van, mint a másik - jegyezte meg a mumpic.

- Sebaj! - mondta a gazdám. - Azért mégiscsak fül! - Amiben persze igaza volt.

- Most megcsinálom a szemét - folytatta gazdám. Odafestette a jobb szememet, és mihelyt befejezte, máris ránéztem az egy szememmel, aztán érdeklődve néztem körül, hiszen ez volt az első pillantás, amit a világra vettem.

- A szeme jól sikerült - jegyezte meg a másik mumpic, aki a gazdám munkáját figyelte. - Nagyon jó, hogy kék festékkel csináltad. Ez a legmegfelelőbb szín.

- A másikat egy kicsit nagyobbra festem - mondta a gazdám; és mikor a második szemem is elkészült, sokkal jobban láttam, mint azelőtt. Aztán odapingálta orromat, szájamat, de még nem beszéltem, mert akkor még nem tudtam, mire való a száj. Nagyszerű multság volt látni, ahogy elkészítik törzsemet, karomat, lábamat; és mikor végre föltették a fejemet, nagyon büszke lettem, mert úgy éreztem, én is vagyok olyan legény, mint más.

- Remélem, hamarosan elijeszti majd a madarakat - jegyezte meg a gazdám. - Olyan, akár egy igazi ember.

- Hisz igazán ember! - mondta rá a másik, és én igazat adtam neki. A gazdám a hóna alá kapott, kivitt a búzaföldre, és föltett a karóra, ahol te megtaláltál. Gazdám meg a barátja csakhamar elmentek, és magamra hagytak.

- Az egyedüllét sehogy sem ízlett, ezért megpróbáltam utánuk sietni, de a lábam nem ért le a földig, így mit volt mit tennem, ott maradtam a karón. Mondom, rosszul esett a magány, mert nem volt mire gondolnom, hisz olyan rövid idővel azelőtt készültem. Sok varjú meg másféle fajta madár repült a búzaföldre, de mihelyt megláttak, elszálltak újra, mert azt hitték, hogy mumpic vagyok, és ennek megörültem, mert így fontos személyiségnek érezhettem magam. De egy vén varjú egyre közelebb-közelebb merészkedett hozzám, végül alaposan szemügyre vett, a vállamra telepedett, és kijelentette:

- No nézd csak, a gazdád tán azt hitte, ilyen könnyen túljár az eszemen? Hisz minden épeszű varjú azonnal meglátja, hogy te csak szalmával kitömött bábu vagy!

Azzal leszállt elibém, és kedvére lakmározott. Mikor a többi madár látta, hogy a vén varjúnak nem esett bántódása, ők is odasereglettek, és így kisvártatva már egész madárcsapat nyüzsgött a lábamnál.

Ez elszomorított, mert arra vallott, hogy mégsem vagyok olyan jó madárijesztő; de a vén varjú megvigasztalt, mert így szólt hozzám:

- Volna csak ész a fejedben, komám, lennél olyan legény, mint az emberek, sőt külön is, mint sokan közülük. Az ész az egyetlen, ami számít ezen a világon, akár varjú az ember, akár ember.

Mikor a varjak elmentek, gondolkodóba estem, és elhatároztam, lesz, ami lesz, megpróbálok egy kis észre szert tenni. Szerencsére éppen akkor jöttél te, és levettél a karóról; és abból, amit mondtál, arra következtetek, hogy a nagy Oz megajándékoz majd ésszel, mihelyt a Smaragdvárosba érünk.

- Én is remélem - mondta Dorka komolyan. - Hiszen látom, hogy mennyire kívánod.

- Ó, igen, nagyon kívánom! - erősítette meg a Madárijesztő. - Olyan kényelmetlen érzés tudni, hogy az ember akármit mond, csak szalmacséplés!

- Hát akkor gyerünk - mondta a kislány, és odaadta kosarát a Madárijesztőnek.

Az utat most már nem szegélyezte kerítés, műveletlen ugarföldek között haladtak tova. Estefelé nagy erdőbe értek, ahol az öreg fák olyan magasra nőttek, és olyan sűrűn álltak, hogy ágaik összefonódtak a sárga téglás út fölött. Az erdőben majdnem sötét volt, mert a fák sűrű ágai kizárták a napfényt; de utasaink nem álltak meg, hanem egyre beljebb hatoltak az erdőbe.

- Ha ez az út bevisz az erdőbe, valahol ki is megy belőle - okoskodott a Madárijesztő. - És minthogy a Smaragdváros az út másik végén van, követnünk kell az utat, akármerre vezet.

- Ezt igazán mindenki tudja - mondta Dorka.

- Világos: azért tudom én is - felelte a Madárijesztő. - Ha ész kellene hozzá, sose mondtam volna.

Egy óra múlva egészen besötétedett, tapogatózva botorkáltak a koromfekete éjszakában. Dorka az orráig sem látott, de Totó nem bánta, mert sok kutya a sötétben is jól lát; és a Madárijesztő is kijelentette, hogy éppolyan jól lát, mint nappal, így hát Dorka belekarolt, és egész tűrhetően haladtak.

- Szólj, ha házat láatsz, ahol az éjszakát tölthetjük - kérte Dorka a Madárijesztőt. - Nagyon kényelmetlen így a sötétben botorkálni.

Kisvártatva a Madárijesztő megállt.

- Jobbra tőlünk gerendából meg faágakból összetákoltsz kalibát látok - jelentette. - Menjünk oda?

- Menjünk bizony! - kérte a leányka. - Halálosan elfáradtam.

A Madárijesztő odavezette Dorkát a fák között. Mikor odaértek, Dorka benyitott, és a kaliba sarkában száraz falevelekből felhalmozott fekhelyet talált. Azonnal végigdőlt rajta, és mély, egészséges álomba merült; Totó is melléje hengeredett. A Madárijesztő, aki sosem fáradt el, odaállt a másik sarokba, és türelmesen várta a reggelt.

---

5. A Bádóg Favágó megmentése

Mikor Dorka fölébredt, a nap már besütött a fák között, és Totó jó ideje kinn hajkurászta a madarakat. A Madárijesztő türelmesen álldogált a sarokban, és várta Dorka fölébredését.

- Ki kell mennünk vízért - mondta Dorka.

- Minek a víz? - kérdezte a Madárijesztő.

- Hogy lemossam arcomról az út porát, meg aztán hogy igyam belőle, és a száraz kenyér ne akadjon a torkomon.

- Kényelmetlen lehet, ha az ember húsból van - tünődött a Madárijesztő. - Aludni, enni, inni kell! Ezzel szemben van eszed, márpedig az sok kellemetlenséggel fölér, ha az ember rendesen tud gondolkodni.

Elhagyták a kalibát, és addig mentek a fák között, amíg tiszta forrásra leltek; Dorka megmosdott, ivott, megreggelizett. Láta, hogy már nem sok kenyérke maradt a kosárban, és örült, hogy a Madárijesztőnek nincs szüksége ételre, mert bizony a maradék alig volt elegendő neki meg Totónak aznapra.

Mikor befejezte az étkezést, és vissza akart menni a sárga téglával kövezett útra, egyszer csak halk, keserves nyögés ütötte meg a fülét. Fölfigyelt.

- Mi volt ez? - kérdezte riadtan.

- Fogalmam sincs róla - felelte a Madárijesztő. - Menjünk oda, nézzük meg.

Épp akkor újabb nyögés hallatszott, s úgy tetszett, a hang a hátuk mögül érkezik. Megfordultak hát, és néhány lépést tettek az erdő sűrűjében; ekkor Dorka észrevette, hogy valami megcsillan a sűrű lombon áthatoló napsugárban. Odaszaladt, és halkán, meglepetten felsikoltott.

Az egyik nagy fát félig kivágták; a fa mellett - fölemelt kezében fejsze - egy ember állt, aki tetőtől talpig bádogból volt. Feje, karja, lába mozgatható ízületekkel volt törzséhez erősítve, de mereven állt, mintha nem tudna mozdulni.

Dorka meg a Madárijesztő hüledezve szemlélték, Totó pedig hangosan megugatta, és belekapott a lábába, amibe persze belevásott a foga.

- Te nyögtél? - kérdezte Dorka.

- Én - válaszolta a bádogember. - Egy álló esztendeje már, hogy itt panaszkodom az erdő sűrűjén, de még soha senki sem hallotta meg a nyögésemet, senki sem jött a segítségemre.

- Mit tehetnék érted? - kérdezte Dorka halkán, mert nagyon meghatotta a bádogember szomorú hangja.

- Keríts olajozót, és olajozd meg az ízületeimet - válaszolta a Bádog Favágó. - Úgy berozsdáltam, hogy nem tudok mozogni. De ha jól megolajozod az ízületeimet, egyszeriben kutya bajom se lesz többé. A kalibámban a polcon találsz olajozót.

Dorka tüstént visszaszaladt a kalibához, meg is találta az olajozót, sietett vissza a bádogemberhez, és aggódva kérdezte:

- Hol vannak az ízületeid?

- Először is olajozd meg a nyakamat - mondta a Bádog Favágó.

Dorka megolajozta, de mert szörnyen rozsdás volt, a Madárijesztő megfogta a Bádog Favágó fejét, és óvatosan ide-oda forgatta, amíg szép simán ment, és akkor már a bádogember maga is tudta mozgatni.

- Most a karízületeimet olajozd meg - kérte, és Dorka megolajozta, a Madárijesztő pedig szép gyengéden meghajlogatta a karját, amíg az ízületei teljesen rozsdamentesek lettek, szinte jobbak, mint új korukban.

A Bádog Favágó megkönnyebbülten lélegzett föl, és leeresztette a fejszójét, majd a fa törzsének támasztotta.

- Így már jobb! - mondta elégedetten. - Amióta berozsdáltam, fogom ezt a fejszét, örülök, hogy végre letehetem. No, most még a lábamat is olajozzátok meg, és akkor minden rendben lesz.

Gondosan megolajozták a lábát, amíg az is szabadon, simán mozgott; a Bádog Favágó nem győzte köszönni fáradozásukat, igen-igen udvarias és hálás fickónak látszott.

- Ki tudja, meddig állhattam volna ott, ha nem jöttök erre - mondogatta. - Semmi kétség, megmentettétek az életemet. De mi szél hozott erre, barátocskáim?

- A Smaragdvárosba igyekszünk, a nagy Oz színe elé - felelte Dorka. - A te kalibámban töltöttük az éjszakát.

- És mit akartok Oztól? - tudakolta a Bádog Favágó.

- Meg akarom kérni, hogy küldjön haza Kansasba, és a Madárijesztő azt szeretné, ha egy kis eszet rakna a fejébe.

A Bádog Favágó erősen eltűnődött a hallottakon. Kisvártatva megszólalt:

- Mit gondolsz, tudna Oz nekem szívet adni?

- Miért ne? - felelte Dorka. - Az se nehezebb, mint megajándékozni ésszel ezt a Madárijesztőt itten.

- Igazad van - helyeselt a Bádóg Favágó. - Ha nincs ellene kifogásod, én is elmegyek veletek a Smaragdvárosba, és megkérem Ozt, hogy segítsen rajtam.

- Gyere csak - mondta a Madárijesztő szívélyesen, és Dorka hozzátette, hogy módfelett örül a társaságának, így hát a Bádóg Favágó vállára vette fejszójét, és együtt elindultak az erdőn át, amíg vissza nem értek a sárga téglával kövezett útra.

A Bádóg Favágó megkérte Dorkát, tegye be kosárkájába az olajozót:

- Hátha utolér az eső, és újra berozsdálok! Akkor bezzeg kapóra jön majd.

Keresve sem találhattak volna alkalmasabb útitársat, mert csakhamar ismét olyan helyre értek, ahol a fák ágai úgy benőtték az utat, hogy lehetetlen volt áthatolni rajtuk. De a Bádóg Favágó azonnal munkához látott, fejszéje vígan táncolt, és csakhamar utat nyitott az egész társaságnak.

Dorka mélyen gondolataiba merült, olyannyira, hogy észre sem vette, mikor a Madárijesztő megint belelépett egy gödörbe, és legurult az útról. Szegénynek segítségért kellett kiáltania, hogy Dorka észbe kapjon, és kisegítse az árokból.

- Mért nem kerülted meg a gödröt? - kérdezte a Bádóg Favágó.

- Mert nincs hozzá elég eszem - felelte vidáman a Madárijesztő. - Tudod, a fejem szalmával van kitömve, azért is megyek Ozhoz, hogy egy kis agyvelőt kérjek tőle.

- Aha, értem! - bólintott a Bádóg Favágó. - Ámbátor nem az ész a legfontosabb ezen a világon.

- Honnét tudod, neked van? - érdeklődött a Madárijesztő.

- Nem, az én fejem teljesen üres - válaszolta a Bádóg Favágó. - De valamikor volt eszem, és szívem is volt; és így, mivel mind a kettőt próbáltam, sokkal inkább a szívet választanám.

- Miért? - tudakolta a Madárijesztő.

- Elmondom neked a történetemet; abból majd megtudod. És miközben az erdőn át bandukoltak, a Bádóg Favágó a következő történetet beszélte el útitársainak:

- Apám favágó volt, fát döntött az erdőn, és eladogatta; abból élt. Mikor fölcseperedtem, én is favágó lettem, és apám halála után gondját viseltem öreg édesanyámnak, amíg csak élt. Amikor meghalt, elhatároztam, hogy nem élek tovább egyedül, hanem megházasodom.

Megismerkedtem egy mumpic leánnyal, aki olyan szép volt, hogy hamarosan teljes szívemmel megszerettem. A lány megígérte, hogy hozzám jön feleségül, mihelyt eleget keresek, hogy egy csinosabb házat építsek kettőnk számára. Attól fogva még többet dolgoztam, mint valaha. De a lány egy öregasszonnyal élt, aki nem engedte, hogy a lány férjhez menjen, mert olyan lusta volt, hogy azt akarta, a lány maradjon vele, főzzön, és végezzen minden házimunkát. Ezért a vénasszony elment a Gonosz Keleti Boszorkányhoz, és két birkát meg egy tehenet ígért neki, ha megakadályozza ezt a házasságot. A Gonosz Boszorkány erre elvarázsolta a fejszémet, és egy napon, amikor inamszakadtából dolgoztam, hogy mielőbb meglegyen az új házam, és elvehessem a menyasszonyomat - egy nap, mondom, a fejszém megcsúszott, és levágta a bal lábamat.

Kétségbe voltam esve, hiszen tudtam, hogy féllábú ember nemigen lehet favágó. De elmentem egy bádogshoz, és megkértem, csináljon nekem új lábat bádogból. Az új láb kitűnően bevált, mihelyt megszoktam, de a Gonosz Keleti Boszorkány éktelen haragra gerjedt, mert megígérte volt az öregasszonynak, hogy nem fogom feleségül venni a lányt. Mikor megint kimentem az erdőre fát vágni, a fejszém ismét megcsúszott, és levágta a jobb lábamat. Megint elmentem a bádogshoz, és ő megint kitűnő lábat fabrikált nekem bádogból. Ezután az elvarázsolts fejsze egymás után levágta mind a két karomat, de én nem tágítottam, azokat is pótolattam a bádogossal. Akkor aztán a Gonosz Boszorkány úgy intézkedett, hogy a fejsze megint csúszson meg, és vágja le a fejemet. Ezúttal már igazán azt hittem, végem van. De a bádogos éppen jókor jött arra, és új fejet készített nekem bádogból.

No, akkor azt hittem, végképp legyőztem a Gonosz Boszorkányt, és lelkesebben dolgoztam, mint valaha; de nem sejtettem, milyen ádáz és kegyetlen az én ellenségem! Új fogást eszelt ki, hogy megölje szerelmemet a szépséges mumpic lány iránt. Fejszémet újra megbabonázta, hogy kicsúszott, és kétfelé hasította testemet. A bádogos ezúttal is segített, bádogból törzset készített, és ízületekkel hozzáerősítette karomat-lábamat, hogy éppolyan jól tudtam mozogni, mint annak előtte. De jaj, nem volt többé szívem, így kiveszett belőlem a szerelem, és már mindegy volt nekem, hogy feleségül veszem-e a lányt vagy sem. Talán még most is él a gonosz öreganyó házában, és várja, hogy érte menjek.

Testem úgy csillogott a napsütésben, hogy valósággal büszke voltam rá, és most már azt se bántam, ha a fejszém megcsúszik, hiszen nem ejthetett rajtam sebet. Egyetlen veszély fenyegetett csupán: hogy az ízületeim megrozsdálnak; de mindig a kezem ügyében tartottam az olajozót, és gondosan megolajoztam magam, amikor csak szükségét láttam. Egyszer azonban megfeledkeztem erről, kinn az erdőn utolért a zápor, és mielőtt észbe kaptam volna, berozsdáltak az ízületeim, ott kellett állnom az erdőn, amíg csak arra nem vetődtek, és nem segítettetek rajtam. Keserves megpróbáltatás volt, mondhatom; de a hosszú esztendő alatt, amíg ott álltam mozdulatlanul, ráértem végiggondolni az életemet, és ráébredtem, hogy mind közül a legnagyobb veszteség az, hogy nincs többé szívem. Amíg szerelmes voltam, én voltam a legboldogabb ember ezen a földön; de akinek nincs szíve, nem lehet szerelmes. Ezért elhatároztam, hogy szívet kérek Oztól, és ha megkapom, visszamegyek, és feleségül veszem a lányt.

Dorka meg a Madárijesztő egyre növekvő érdeklődéssel hallgatta végig a Bádog Favágó elbeszélését. Most már értették, miért vágyik rá annyira, hogy szíve legyen.

- Én azért mégis inkább eszet kérek Oztól, és nem szívet - elmélkedett a Madárijesztő. - Mert az esztelen nem tudná, mit kezdjen a szívével, még ha volna is neki.

- Én a szívre szavazok - okoskodott a Bádóg Favágó. - Mert az ész nem tesz boldoggá, márpedig a boldogság a legfőbb dolog ezen a világon.

Dorka nem avatkozott a vitába, nem tudta eldönteni, két barátja közül melyiknek van igaza; de úgy gondolta, ha egyszer hazakerül Kansasba Emmi nényéhez, akkor már édes mindegy lesz, hogy a Favágó hogy boldogul ész nélkül, a Madárijesztő szív nélkül, és mindegyik megkapja-e, amit kíván.

Pillanatnyilag csak azon aggódott, hogy a kenyérke fogytán van, még egy szűkös étkezés kettejüknek Totóval, és a kosár kiürül. A Favágó meg a Madárijesztő, igaz, nem eszik sohasem, de ő - Dorka nincs szalmából vagy bádógból, ő nem tud meglenni étel nélkül.

---

6. A Gyáva Oroszlán

Dorka és társai egész idő alatt sűrű erdőben haladtak. Az út továbbra is sárga téglával volt kövezve, de avar, száraz gally borította, és nem valami kényelmes járás esett raj

A rengetegnek abban a részében kevés madár akadt, mert a madarak a szabad tájat, a napsütést kedvelik; néha-néha azonban fenyegető morgás hallatszott a sűrűből: a fák közt nyilván valamiféle vadállat rejtőzködött. A kislány szíve hevesen kalapált a morgás hallatára, mert nem tudta, milyen állat adja ezt a hangot; Totó azonban tudta: egy lépést sem tágitott Dorka oldala mellől, és még csak nem is ugatott válaszképpen.

- Mikor érünk már ki az erdőből? - kérdezte a leányka a Bádóg Favágótól.

- Nem tudom, sose jártam a Smaragdvárosban - volt a válasz. - De apám egyszer járt ott, mikor én még suttyó legényke voltam, és azt mondta, hosszú utat kellett megtennie veszélyes vidékeken át, jóllehet magának a városnak a környéke gyönyörű szép. De én nem félek semmitől, amíg kéznél van az olajozóm, a Madárijesztőnek sem árthat semmi, te pedig homlokodon viseled a Jó Boszorkány csókjának bélyegét, és ez megoltalmaz minden bajtól.

- És Totó? - kérdezte a leányka aggódalmasan. - Totót mi oltalmazza?

- Totót nekünk kell megvédenünk, ha bajba kerül - felelt a Bádóg Favágó.

Alighogy kimondta, iszonyú bögs hangzott fel az erdő mélyéből, és a következő pillanatban óriási Oroszlán ugrott elébük. Mancsa egyetlen csapásával az út szélére penderítette a Madárijesztőt, azután a Bádóg Favágónak ment neki éles karmaival. Legnagyobb ámulatára azonban körme nem hatolt be a bádógba, jóllehet a Favágó hanyatt esett, és nem moccan.

A kis Totó bátran nekiment az ellenségnek, most, hogy végre szembekerült vele; ugatva szaladt feléje, és az Oroszlán már eltátotta a száját, hogy megharapja, amikor Dorka Totó életét féltve, és a veszéllyel mit sem törődve, odaugrott elébe, akkorát csapott az orrára, amekkorát csak tudott, és ráívalt:

- Ne merd bántani Totót! Szégyelld magad, ekkora nagy állat létedre nem átallsz megharapni egy szegény kis kutyust?

- Nem haraptam meg - válaszolta az Oroszlán, és mancsával dörzsölgette Dorka ütésének fájdalmas nyomát az orrán.

- De meg akartad harapni - vágott vissza a leányka. - Tudod, mi vagy te? Gyáva kukac!

- Tudom - válaszolta az Oroszlán, és restelkedve horgasztotta le fejét. - Mindig is tudtam. De mit tehetnék ellene?

- Honnan tudjam, ha te se tudod? Megütni egy kitömött embert, a szegény Madárijesztőt, ki hallott ilyet?

- Ó, hát ki van tömve? - kérdezte az Oroszlán meglepetten, miközben nézte, ahogy Dorka fölveszi a földről a Madárijesztőt, talpra állítja, és emberi formába paskolja.

- Persze hogy ki van tömve, nem látod? - válaszolta Dorka még mindig mérgesen.

- Hát ezért dült föl olyan könnyen - jegyezte meg az Oroszlán. - Mindjárt csodálkoztam, hogy akkorát bukfeneczik a levegőben. És ez a másik is ki van tömve?

- Nem, ez bádogból van - magyarázta Dorka, és talpra segítette a Favágót.

- Ezért csorbult ki rajta a körmöm - mondta az Oroszlán. - Ahogy megcsikordult a bádogon, végigfutott a hátamon a hideg. És mi ez a kis állatka, amit annyira féltesz?

- Ez a kutyuskám, a Totó - válaszolt Dorka.

- Bádogból van, vagy ki van tömve?

- Egyik sem. Totó ... izé ... hús-kutya.

- Ahá. Figyelemre méltó állat, és most, hogy jobban megnézem, csak ugyan nagyon kicsike. Igazán csak a magamfajta gyáva akarhat megharapni egy ilyen kicsiny állatot - folytatta az Oroszlán bűnbánóan.

- Hogy lettél ilyen gyáva? - kérdezte Dorka, és álmétkodva méregette a hatalmas fenevadat: akkora volt, mint egy kisebbfajta ló.

- Örök rejtély - válaszolta az Oroszlán. - Azt hiszem, így születtem. Az erdő állatai persze elvárják, hogy bátor legyek, mert az Oroszlánról mindenütt azt tartják, hogy az állatok királya. Azt is kitaláltam, hogy ha nagyon hangosan ordítok, minden teremtett lélek megijed, és hanyatt-homlok menekül előlem. Valahányszor emberrel találkoztam, halálosan megrémültem; de aztán elbődültem, és az ember a nyaka közé szedte a lábát, és elrohant. Ha elefánt, tigris, medve valaha is kikezdett volna velem, én lettem volna az, aki elszalad, olyan gyáva vagyok; de mihelyt meghallják a bögésemet, mind elhordják az irhájukat, és én persze hagyom őket menekülni.

- De hát ez sehogy sincs rendjén. Az állatok királya ne legyen gyáva! - jegyezte meg a Madárijesztő.

- Tudom - felelte az Oroszlán, és farka bojtjával egy könnycseppet törölte ki a szeméből. - Ez az én nagy bánatom, és életem megrontója. De mit csináljak: mihelyt veszélyt érzek, a szívem kalapálni kezd.

- Talán szívbjajos vagy - vetette föl a Bádóg Favágó.

- Meglehet - bólintotta a Gyáva Oroszlán.

- Ennek örülhetsz - fűzte tovább a szót a Bádóg Favágó -, mert ez azt jelenti, hogy van szíved. Nekem sajnos nincs, ezért szívbjajos sem lehetek.

- Talán ha nem volna szívem, nem lennék gyáva - tünődött az Oroszlán.

- Eszed van? - érdeklődött a Madárijesztő.

- Biztosan van. Sose néztem utána - válaszolta az Oroszlán.

- Én azért megyek a nagy Ozhoz, hogy eszet kérjek tőle - magyarázta a Madárijesztő -, mert az én fejem szalmával van kitömve.

- Én pedig szívet akarok tőle kérni - közölte a Bádóg Favágó.

- Én meg azt kérem tőle, hogy küldjön haza Kansasba Totóval együtt - tette hozzá Dorka.

- Mit gondoltok, Oz tudna nekem bátorságot adni? - kérdezte a Gyáva Oroszlán.

- Éppolyan könnyen, mint nekem eszet - szólt a Madárijesztő.

- Vagy nekem szívet - így a Bádóg Favágó.

- Vagy engem hazaküldeni Kansasba - fűzte hozzá Dorka.

- Akkor, ha megengeditek, én is veletek tartok - mondta az Oroszlán. - Hovatovább elviselhetetlennek érzem az életemet egy kis bátorság nélkül.

- Kapóra jön a társaságod - felelte Dorka. - Ha velünk vagy, a vadállatok biztosan elkerülnek. Szerintem azok még nálad is gyávábbak lehetnek, ha olyan könnyen megijednek tőled.

- Való igaz - mondta az Oroszlán -, de ettől én még nem leszek bátrabb, és amíg tudom magamról, hogy gyáva vagyok, addig nem lehetek boldog.

Így hát a kis társaság ismét elindult célja felé, az Oroszlán Dorka oldalán haladt méltóságteljes léptekkel. Totónak eleinte sehogy se tetszett az új útitárs, nem tudta elfelejteni, hogy kis híján halálát lelta az Oroszlán hatalmas állkapcsa között; de ahogy telt-múlt az idő, lassacskán nekibátorodott, és a végén szépen megbarátkoztak egymással a kutyus meg az Oroszlán.

Aznap több kaland már nem dülta fel nyugalmukat. Egyszer, igaz, a Bádóg Favágó rálépett egy bogárra, amely az út szélén mászott, és agyontaposta. Ettől nagyon elszontyolodott, mert mindig vigyázott, hogy meg ne bántson semmiféle élőlényt; és ahogy továbbment, a szomorúság meg a bűnbánat néhány könnycseppet facsart ki szeméből. A könnyek lassan lecsorogtak orcáján, megakadtak alsó állkapcsa zsanérjában, és ott rozsdásodni kezdtek. Mikor Dorka legközelebb kérdést intézett hozzá, a Bádóg Favágó nem tudta kinyitni a száját, mert az állkapcsa berozsdált. Szörnyen megijedt, mikor észrevette, és élénk handabandázással jelezte Dorkának, hogy segítsen, de a kislány nem értette. Az Oroszlán sem jött rá, hogy mi a baj. De a Madárijesztő gyorsan kikapta Dorka kosarából az olajozót, és megolajozta a Favágó állkapcsát; a Favágó így pillanatokon belül ismét éppolyan jól tudott beszélni, mint annak előtte.

- Ebből az a tanulság - mondotta -, hogy nagyon meg kell néznem, hová lépek. Mert ha megint eltaposnék valami bogarat vagy rovar, megint elpityerednék, és az állkapcsom úgy berozsdálna, hogy nem tudnék megszólalni.

Attól fogva vigyázva lépkedett, örökké az utat kémlelte, és ha meglátott egy-egy picurka hangyát, óvatosan átlépett rajta, nehogy agyontapossa. Tudta magáról, hogy nincs szíve, ezért különösen vigyázott, hogy sose legyen szívtelen vagy kegyetlen senkihez és semmihez.

- Akinek van szíve - szokta mondogatni -, annak van, ami útbaigazítsa, így sose kell rosszat cselekednie; de énnekem nincs szívem, és ezért különösen kell vigyáznom. Persze ha Oz majd ad nekem szívet, már nem kell olyan nagyon óvatosnak lennem.

---

7. Útban a nagy Ozhoz

Aznap éjjel - mit volt mit tenniük - a szabad ég alatt háltak, egy nagy fa tövében az erdő mélyén, mert ház nem volt a közelben. A lomb megvédte őket a harmattól, a Bádóg Favágó jó sok fát vágott, és Dorka hatalmas tüzet rakott, hogy megmelegedjék, és kevésbé érezze hontalanságát. Totóval megették az utolsó falatka kenyeret, és Dorkának fogalma sem volt róla, mit fognak reggelizni.

- Ha akarod - ajánlotta az Oroszlán -, bemegyek a sűrűbe, és hozok neked egy őzet. Azt megsütheted a tűzön, tudom, hogy nektek embereknek olyan furcsa ízlésetek van, hogy jobban szeretitek a főtt ételt, mint a nyersét, így aztán pompás reggelid lesz.

- Jaj, ne tedd ezt! Kérlek, ne tedd! - könyörgött a Bádóg Favágó. - Biztosan megsiratnám azt a szegény őzet, és akkor az állkapcsom megint berozsdálna.

De az Oroszlán bevette magát a rengetegbe, és megszerezte a maga vacsoráját; senki se tudta, nem is firtatta, hogy mit evett, ő pedig nem beszélt róla. A Madárijesztő diófát talált a közelben, telis-tele dióval, és megtöltötte vele Dorka kosarát, hogy hosszú ideig ne legyen gondja elemőzsiára. Dorka igen-igen hálás volt a Madárijesztőnek kedves gondoskodásáért, de jót nevetett azon, hogy a szegény pára milyen ügyetlenül szedegette a diót. Kitömött keze olyan ormóttan volt, a dió pedig olyan apró, hogy többet elpotyogtatott belőle, mint amennyit a kosárba rakott. De nem bánta, akármeddig tart, míg megtölti a kosarat, mert addig legalább távol tarthatta magát a tűztől: ugyanis szörnyen félt, hogy egy szikra belepattan a szalmájába, és akkor porrá ég. Így csak messziről nézte a tüzet, csak akkor merészkedett közelebb, amikor Dorka lefeküdt, hogy betakargassa száraz avarral. Az avar finoman melegítette Dorkát, s így édesen aludt reggelig.

Mikor megvirradt, megmosta az arcát egy vidáman csobogó kis patakban, és hamarosan folytatták útjukat a Smaragdváros felé.

Ezt a napjukat azonban számos kaland tarkította. Alig vándoroltak egy órát, amikor hatalmas árkot pillantottak meg maguk előtt; az árok átszelte az utat, és kettévágta az erdőt, ameddig csak a szem ellát. Nagyon széles volt, és amikor odakúsztak a széléhez, és belenéztek, tapasztalták, hogy mélynek is nagyon mély, és aljából hegyes, éles sziklák állnak ki. Két oldala olyan meredek volt, hogy egyikük sem tudott volna lemászni, és már-már úgy látszott, útjuknak itt vége szakad.

- Mit tegyünk? - kérdezte Dorka kétségbeesetten.

- Fogalmam sincs - sóhajtott a Bádóg Favágó; az Oroszlán megrázta rőt sörényét, és tünődve nézett a szakadékba. A Madárijesztő azonban így okoskodott:

- Repülni nem tudunk, annyi szent; és lemászni sem tudunk ebbe a mély árokba. Ha nem tudunk átugrani rajta, akkor itt kell maradnunk.

A Gyáva Oroszlán a tekintetével méregette a távolságot, azután megszólalt:

- Talán át tudom ugrani.

- Akkor nincs semmi baj - folytatta a Madárijesztő -, mert rendre átviszel bennünket a hátadon, egyikünket a másik után.

- Megpróbálom - mondta az Oroszlán. - Ki vállalkozik elsőnek?

- Én - jelentkezett a Madárijesztő. - Mert ha kiszül, hogy mégsem tudod átugrani a szakadékot, Dorka agyonzúzza magát, és a Bádóg Favágó is csúnyán behorpadhat az éles sziklákra. Nekem azonban semmi bajom se történik, ha le is puffanok a hátadról.

- Jómagam is rettenetesen félek, hogy beleesem az árokba - vallotta meg a Gyáva Oroszlán. - De úgy látom, nincs más hátra, meg kell próbálni. Üljetek föl a hátamra, megkíséreljük.

A Madárijesztő felült az Oroszlán hátára, a hatalmas állat odalépett a szakadék szélére, és lekuporodott.

- Miért nem nekifutásból ugrasz? - kérdezte a Madárijesztő.

- Mi oroszlánok nem úgy szoktunk ugrani - válaszolta a Gyáva Oroszlán, azzal nekirugaszkodott, a levegőbe szökött, és máris a túlsó parton termett. Társai örvendezve látták, hogy milyen könnyedén sikerült átugrania; a Madárijesztő leszállt a hátáról, és az Oroszlán máris visszakerült az innenső oldalra.

Másodiknak Dorka akart átjutni; karjába fogta Totót, felmászott az Oroszlán hátára, fél kezével jó erősen megkapaszkodott a sörényében. A következő pillanatban úgy érezte, mintha repülne; de jóformán mielőtt észbe kapott volna, máris odaát voltak; a haja szála sem görbült meg. Az Oroszlán harmadszor is visszament, és áthozta a Bádóg Favágót is; akkor azután mind az öten leültek egy kis időre, hogy az Oroszlán kifújhassa magát, mert a nagy ugrásokban kifulladt, és úgy lihegett, mint egy nagy kutya, ha igen sokáig szaladt.

Az árok innenső oldalán még sűrűbb, komorabb, barátságatlanabb volt az erdő. Mikor az Oroszlán kipihente magát, újra megindultak a sárga téglával kövezett úton, és mindegyik azon tűnődött magában, vajon kijutnak-e valaha is a rengetegből, meglátják-e újra a verőfényes kék eget. Szorongásukat még növelte, hogy kisvártatva furcsa morgást hallottak az erdő mélyén, és az Oroszlán megszűgta nekik, hogy az országban ezt a részét a kalidák lakják.

- Kik azok a kalidák? - kérdezte a leányka.

- Félelmetes szörnyetegek - válaszolta az Oroszlán. - Medvetestük van, tigrisfejük, és olyan hosszú, éles karmuk, hogy engem olyan könnyen széttépnének, mint én a kis Totót. Rettenetesen félek a kalidáktól.

- Nem csodálom - felelte Dorka. - Igazán szörnyű fenevadak lehetnek.

Az Oroszlán éppen válaszolni akart, amikor egyszer csak újabb szakadék széléhez értek, amely kettészelte az utat; ez azonban olyan mély és széles volt, hogy az Oroszlán mindjárt látta, semmiképp sem tudja átugrani.

Leültek hát tanakodni, hogy mitévők legyenek. Hosszas töprengés után megszólalt a Madárijesztő:

- Itt egy nagy fa az árok szélén. Ha a Bádóg Favágó ki tudná ezt vágni, de úgy, hogy keresztbe átessen a szakadékon, akkor mindannyian átsétálhatnánk rajta.

- Elsőrangú ötlet - mondta az Oroszlán. - Az ember szinte azt hinné, nem is szalma van a fejedben, hanem agyvelő.

A Favágó tüstént munkához látott, és fejszéje olyan jó éles volt, hogy hamarosan majdnem egészen átvágta a fa törzsét. Akkor az Oroszlán a két erős mellső lábával nekitámaszkodott a fának, és teljes erejével megtaszította; a magas fa lassan megdőlt, és reccsenve-roppanva átesett a szakadékon, úgyhogy koronája a túlsó partra került.

Éppen megindultak a különös hídon, amikor hangos morgásra figyeltek föl; hát uramfia, két szörnyűséges fenevad rohan feléjük, medvetestű, tigrisfejű rémséges állatok!

- A kalidák! - mondta a Gyáva Oroszlán, és minden ízében reszketni kezdett.

- Siessünk! - kiáltotta a Madárijesztő. - Keljünk át a túlsó partra!

Elsőnek Dorka kelt át a hídon. Totót karjában fogva, nyomában a Bádóg Favágó s utána a Madárijesztő. Az Oroszlán - noha nagyon meg volt ijedve - szembefordult a kalidákkal, és akkorát ordított, hogy Dorka felsikoltott, és a Madárijesztő hanyatt esett, de még a vérszomjas fenevadak is megtorpanak, és meghökkenve meredtek rá.

De azután látták, hogy sokkal nagyobbak az Oroszlánnál, az is eszükbe jutott, hogy ők ketten vannak, az Oroszlán pedig csak egymaga, így aztán megint nekirugaszkodtak. Az Oroszlán átszaladt a fán, aztán visszafordult, hogy lássa, mit csinálnak a kalidák. A vérszomjas kalidák pillanatnyi habozás nélkül megindultak a fán a túlsó part felé.

- Végünk van - mondta az Oroszlán Dorkának. - Ha ideérnek, széttépnek bennünket éles karmaikkal. De húzódjatok mögém, és én harcolni fogok ellenük utolsó csepp véremig.

- Megállj! - kiáltott fel a Madárijesztő. Lázasan törte a fejét, hogy mit lehetne tenni, és mentő ötlete támadt: megkérte a Favágót, vágja le a fának azt a végét, amelyik az ő oldalukon támaszkodott a szakadék partjának. A Bádóg Favágó fejszéje azonnal működésbe lépett, és mikor a két kalida már majdnem átért, a fa recsegve-roppogva a mélybe zuhant, s vele együtt a két vicsorgó, bösz fenevad is. Halálra zúzták magukat a szakadék fenekének éles szikláin.

- Tyúha! - mondta a Gyáva Oroszlán, és óriási nagyot szusszant megkönnyebbülésében. - Úgy látom, az életünk egy kicsikét megint meghosszabbodott, és ennek őszintén örülök, mert nem élni valahogy nagyon kényelmetlen dolog lehet. Úgy megijedtem attól a két ronda dögtől, hogy a szívem még most is kalapál.

- Ó, bárcsak nekem is lenne szívem, ami kalapáljon! - sóhajtott fel a Bádóg Favágó.

Ez a kaland egyre sürgetőbb vágyat ébresztett utazóinkban, hogy kijussanak a rengeteg erdőből; meg szaporították lépteiket, elannyira, hogy Dorka elfáradt, és kénytelen volt felülni az Oroszlán

hátára. Nagy örömeikre a fák lassacskán megritkultak, és délután egyszer csak sebes áramlású, széles folyóhoz értek. A túlsó parton a sárga téglával kövezett út tarka virágokkal pettyezett, szépséges zöld mezők közt kanyargott tovább, és mindenütt hívogató, gyümölcstől roskadozó fák szegélyezték. Örvendező szívvel gyönyörködtek a vidám, szép tájban.

- De hogy kelünk át a folyón? - kérdezte Dorka.

- Mi sem könnyebb annál - válaszolta a Madárijesztő. - A Bádóg Favágó tutajt ácsol nekünk, és azon átúszunk a túlsó partra.

A Favágó előkapta fejszóját, s nekiállt, hogy ki döntsön néhány kisebb fát, és azokból tutajt ácsoljon össze. Mialatt ezen dolgozott a Madárijesztő szép gyümölcsfát talált a vízparton, telis-tele érett gyümölcssel. Dorka szerfölött megörült, hiszen egész nap nem evett mást, csak diót; most kedvére lakmározott a zamatos gyümölcsből.

Hanem tutajt készíteni időbe telik, még akkor is, ha valaki olyan ügyes és fáradhatatlan, mint a Bádóg Favágó; leszállt az éj, és a tutaj még nem készült el. Így hát kerestek maguknak egy jó kis helyecskét a fák alatt, és ott töltötték az éjszakát; Dorka a Smaragdvárosról álmodott, meg Ozról, a Jóságos Varázslóról, aki hamarosan hazaküldi őt Kansasba.

---

8. A halált hozó pipacsföld

Kicsiny társaságunk másnap pihenten, reménykedve ébredt, és Dorka királyian bereggelizett - szilvát, őszibarackot szedett a folyóparti fákról. A gyümölcsfák mögött ott sötélt a rengeteg erdő, amelyen sok viszontagság után végül is szerencsésen átjutottak; előttük azonban már kies, szép táj terült el a verőfényben, s szinte hívogatta őket a Smaragdvárosba. A szép tájtól persze egyelőre még elválasztotta őket a folyó; de a tutaj már majdnem elkészült, a Bádóg Favágó még egy-két fát kidöntött, a törzseket facsapokkal összeeresztette, és máris indulhattak. Dorka a tutaj közepén foglalt helyet, Totót ölében fogta. Mikor a Gyáva Oroszlán fölment rá, a tutaj veszedelmesen megbillent súlya alatt, de a Madárijesztő meg a Bádóg Favágó gyorsan a másik végére állt, hogy kiegyenlítse; kezükben hosszú rudat fogtak, hogy azzal csáklázzák át a tutajt a folyón.

Eleinte minden jól ment, de mikor kiértek a folyó közepére, a sebes áramlás egyre messzebb-messzebb sodorta őket lefelé, egyre távolabb kerültek a sárga téglás úttól, és a meder olyan mély lett, hogy a csáklya már nem érte a folyó fenekét.

- Baj van - mondta a Bádóg Favágó. - Ha nem tudunk kikötni, az áramlás elvisz a gonosz Nyugati Boszorkány földjére, és akkor a Boszorkány megigéz és szolgáivá tesz bennünket.

- És akkor nem kapok eszet - mondta a Madárijesztő.

- Én pedig nem leszek bátor - toldotta meg a Gyáva Oroszlán.

- Nekem meg sose lesz szívem! - így a Bádóg Favágó.

- És én nem jutok haza Kansasba! - sopánkodott Dorka.

- Akárhogyan is, de el kell jutnunk a Smaragdvárosba - jelentette ki a Madárijesztő, és olyan erősen dőfte be a csáklóját, hogy a vége beleragadt a folyómeder iszapjába, és mielőtt a Madárijesztő kihúzhatta vagy elengedhette volna, elsodródott alóla a tutaj, és ő ott maradt a folyó kellős közepén, a csáklya végébe kapaszkodva.

- Jó utat! - kiáltott társai után, akik igen-igen sajnálták elhagyni a Madárijesztőt; a Bádóg Favágónak a könnye is eleredt, de szerencsére eszébe jutott, hogy megrozsdálhat, és így gyorsan beletörölte könnyeit Dorka kötényébe.

Szegény Madárijesztőnk persze kínos helyzetbe került.

- Most nagyobb pácban vagyok, mint amikor Dorkával találkoztam - morfondírozott. - Akkor búzaföld közepén álltam egy karóra felszúrva, és ott legalább tessék-lássék ijesztgethettem a madarakat; de ugyan mi haszna egy Madárijesztőnek rúdra húzva egy folyó kellős közepén? Nagyon félek, hogy így sose lesz eszem.

A tutajt egyre továbbragadta az ár, és a Madárijesztő egyre távolabb került társaitól. Ekkor megszólalt az Oroszlán:

- Valamit mégis meg kellene próbálnunk, hogy megmeneküljünk. Azt hiszem, talán ki tudnék úszni a partra, és magam után húzhatnám a tutajt, ha jó erősen megkapaszkodtok a farkamban.

Az Oroszlán tehát a folyóba vetette magát, és a Bádóg Favágó erősen megragadta a farka bojtját; az Oroszlán minden erejét megfeszítve megindult a part felé. Hatalmas állat léte is fáradságos munkát kellett végeznie, de lassan-lassan sikerült a tutajt kivontatnia az áramlásból, és akkor Dorka megragadta a Bádóg Favágó csáklóját, és ő is segített partra vinni a tutajt.

Alaposan elfáradtak, mire nagy nehezen partot értek, és kiléptek az üde zöld gyepre; azzal is tisztában voltak, hogy a folyó bizony jó darabon elsodorta őket a Smaragdvárosba vezető sárga téglás úttól.

Az Oroszlán a fűbe heveredett, hogy megszáritsa bundáját a napsütésben, a Bádóg Favágó pedig megkérdezte:

- Most mitévők legyünk?

- Akárhogy is, de vissza kell jutnunk az útra - válaszolta Dorka.

- A legjobb lesz, ha a parton megyünk fölfelé, amíg oda nem jutunk - vélekedett az Oroszlán.

Így hát mikor kipihenték magukat, Dorka fogta a kosarát, és megindultak a füves parton felfelé, vissza a sárga téglás útig, ahonnet elsodorta őket a folyó. Útjuk gyönyörű szép tájon át vezetett, virágok és gyümölcsfák között bandukoltak a vidám napsütésben, és ha nem sajnálták volna annyira a szegény Madárijesztőt, igazán jó kedvük lehetett volna.

Megszaporázták lépteiket, Dorka csak egyszer állt meg, hogy egy különösen szép virágot leszedjen. Kisvártatva a Bádóg Favágó felkiáltott:

- Oda nézzetek!

Valamennyien a folyó felé néztek, és megpillantották a Madárijesztőt: ott kuksolt csáklájába kapaszkodva a folyó kellős közepén, és igen bánatosan festett.

- Mit tehetnénk érte? Hogyan menthetnénk meg őt? - kérdezte Dorka.

Az Oroszlán és a Favágó csak a fejüket rázták: nem jutott eszükbe semmiféle mentő ötlet. Leültek a folyó partján, és búsan tekingettek a Madárijesztő felé. Egyszer csak arra repült egy Gólya, s mikor meglátta őket, leszállt a víz legszélére.

- Kik vagytok és hová igyekeztek? - tudakolta.

- Dorka vagyok - felelte a leányka -, és ezek itt a barátaim, a Bádóg Favágó meg a Gyáva Oroszlán; a Smaragdvárosba tartunk.

- Ez az út nem oda vezet - mondta a Gólya, és hosszú nyakát tekergetve fürkészte a furcsa társaságot.

- Tudom - mondta Dorka. - De elvesztettük a Madárijesztőt, és azon tanakodunk, hogyan szerezzük vissza.

- Hol van? - kérdezte a Gólya.

- Amott ni, a folyó közepén - mutatta a kislány.

- Ha nem volna olyan nagy és nehéz, kihoznám - mondta a Gólya.

- Csöppet sem nehéz - kiáltott fel Dorka élénken. - Szalmával van kitömve! Ha visszahozod, örökké hálásak leszünk neked.

- Megpróbálom - ígérte a Gólya. - De ha mégis túl nehéz, és nem bírom el, akkor kénytelen leszek a vízbe ejteni.

Azzal a levegőbe emelkedett, és a folyó felett odaszállt, ahol a Madárijesztő kuksolt a rúd végén fennakadva. A Gólya megragadta erős csőrével, és a levegőn át kivitte a partra, ahol Dorka várta az Oroszlánnál, a Bádóg Favágóval meg Totóval együtt.

Mikor a Madárijesztő ismét visszakerült barátai közé, úgy megörült, hogy sorra megölelte őket, még Totót meg az Oroszlánt is; és mikor elindultak, harsány "ihajja-csuhajjá"-val kísérté minden lépését, olyan túláradoan boldog volt.

- Már attól félttem, örökre ott maradok a vízben - magyarázta. - De ez az aranyos Gólya megmentett. Ha valaha is szert teszek egy kis észre, megkeresem, és én is teszek neki valami szívességet viszonzásul.

- Sose fáradj - szólt le a Gólya, aki ott repült felettük. - Mindig szívesen segítek azon, aki bajba került. De most mennem kell, várnak a fiókáim otthon a fészekben. Remélem, megtaláljátok a Smaragdvárost, és Oz segít majd rajtatok.

- Köszönjük szépen - mondta Dorka, a kedves Gólya pedig a magasba emelkedett, és csakhamar eltűnt szemük előtt.

Barátaink mentek, mendégéltek tovább a parton, hallgatták a tarka tollú madarak énekét, és gyönyörködtek a virágokban. Olyan sűrűn álltak, hogy valóságos szőnyeget alkottak a földön. Óriási sárga, fehér, kék, lila virágok váltakoztak hatalmas piros pipacsokkal, amelyeknek élénk, ragyogó színétől Dorkának szinte káprázott a szeme.

- Ugye, milyen szépek? - lelkesedett a kislány, ahogy beszívta a virágok édes illatát.

- Alighanem - hagyta rá a Madárijesztő. - Ha lesz agyvelőm, valószínűleg jobban fogom élvezni.

- Ha volna szívem, szeretném őket! - fűzte tovább a szót a Bádog Favágó.

- Mindig szerettem a virágot - jegyezte meg az Oroszlán. - Olyan törekeny és gyámoltalan. De az erdőben nincsenek olyan szép színes virágok, mint ezek itten.

Ahogy haladtak, egyre több és több lett a nagy piros pipacs és egyre kevesebb a másféle fajta virág; csakhamar óriási pipacsföld közepébe kerültek. Mármost köztudomású dolog, hogy ahol nagyon sok pipacs van együtt, a szaguk olyan erős, hogy aki beleheli, elalszik, és ha az alvót nem viszik ki gyorsan a virágok közül, soha többé nem ébred föl. Dorka azonban nem tudta ezt, nem is tudott kikászolódni a pipi-piros virágok közül, mert a pipacsföldnek nem volt se vége, se hossza; szemhéja így egyre jobban elnehezült, és a végén úgy érezte, muszáj leülnie, hogy pihenjen, aludjék.

De a Bádog Favágó nem engedte.

- Sietnünk kell, hogy sötétedés előtt visszajussunk a sárga téglával kövezett útra - biztatta Dorkát, és a Madárijesztő is megerősítette ezt. Így hát mentek, mendégéltek még egy darabig, de a végén Dorka már nem állt a lábán. Szeme akaratlanul lehunyódott, a leányka elfelejtette, hol van, és elvágódott a pipacsok között, mély álomba merült.

- Mit tegyünk? - kérdezte a Bádog Favágó.

- Ha itt hagyjuk, meghal - mondta az Oroszlán. - A pipacs szaga megöl bennünket, élőlényeket. Jómagam is alig bírom nyitva tartani a szemem, és a kutya máris alszik.

Totó csakugyan lefeküdt kis úrnője mellé. A Madárijesztőt meg a Bádóg Favágót azonban nem bántotta a szag, mert nem voltak húsból és vérből.

- Rohanj, ahogy csak tudsz - biztatta a Madárijesztő az Oroszlánt. - A leánykát kivisszük, de ha te is elalszol, nem bírunk el, mert igen nehéz vagy.

Az Oroszlán összeszedte maradék erejét, és nekiiramodott, amilyen gyorsan csak tudott. Egykettőre eltűnt szem elől.

- Gyere, csináljunk széket a kezünkből, és vigyük - mondta a Madárijesztő. Fölvették Totót, és Dorka ölébe tették, aztán összefogózva széket formáltak, aminek a kezük volt az ülőkéje, karjuk volt a karja, és azon vitték az alvó leánykát a virágokon át.

Mentek, mentek, mendegéltek, de úgy tetszett, a halált hozó nagy virágszőnyeg sohasem ér véget. Követték a folyó kanyarulatát, és egyszer csak rábukkantak cimborájukra, az Oroszlánra. Még ez a hatalmas állat sem bírta el a pipacsok szagát, feladta a küzdelmet, és elterült alva, nem messze a pipacsföld szélétől, ahol már selymes zöld rét terült eléjük.

- Nem segíthetünk rajta - állapította meg búsan a Bádóg Favágó. - Olyan nehéz, hogy nem tudjuk fölemelni. Itt kell hagynunk, hogy örök álmát aludja; talán arról fog álmodni, hogy végre megjött a bátorsága.

- Sajnálom szegényt - mondta a Madárijesztő. - Gyáva létére is jó cimbora volt. De hiába, menjünk tovább.

Kivitték az alvó kislányt egy kies helyre a folyó mentén, jó messze a pipacsföldtől, hogy ne kelljen tovább belehelnie a virágok halált hozó, mérges illatát, gyengéden lefektették a puha fűbe, és vártak, amíg a friss szellő fölébreszti.

---

9. A mezei pockok királynője

- Most már nem lehetünk messze a sárga téglás úttól - jegyezte meg a Madárijesztő, Dorka mellett állva. - Csaknem ugyanannyit jöttünk fölfelé, amennyit levitt a folyó.

A Bádóg Favágó éppen válaszolni akart, amikor fenyegető morgást hallott maga mögött, és ahogy megfordította a fejét (kitűnően működött, csapágyon forgott), különös állatot pillantott meg, amely hatalmas ugrásokkal közeledett feléjük a réten át. Csakhamar megállapította, hogy nem más, mint egy hatalmas, sárga vadmacska, s alighanem üldöz valamit, mert fülét lesunyta, pofáját eltátotta, hogy kilátszott két csúf fogsora, vörös szeme pedig tüzelt, mint a parázs. Ahogy

közelebb ért, a Favágó azt is észrevette, hogy picike szürke mezei egér menekül előle, és jóllehet nem volt szíve, annyit azért tudott, hogy a Vadmacskától gonosz dolog üldözőbe venni egy ilyen ártatlan, aranyos kis jószágot.

Fölemelte fejszéljét, és amikor a Vadmacska elszaladt mellette, villámgyors ütéssel lesújtott rá, és levágta a fejét. A gonosz állat két darabban hemperedett a lába elé.

A mezei pocok, megszabadulván ellenségétől, megállt, odatipegett a Bádóg Favágóhoz, és vékonyka, cincogó hangon megszólalt:

- Köszönöm! Köszönöm, hogy megmentetted az életemet!

- Ó, kérlek, ne is említsd, semmiség az egész! - válaszolta a Bádóg Favágó. - Tudod, nekem nincs szívem, és azért igyekszem mindenkin segíteni, aki támogatásra szorul, még ha csak egy kis egér is az illető.

- Csak egér?! - méltatlankodott a pici állat. - Én királynő vagyok, a mezei pocokok királynője!

- Ejha! - álmélkodott a Favágó, és mélyen meghajolt.

Ezért nemcsak bátor, hanem nagy tettet vittél véghez, amikor megmentetted az életemet - tette hozzá a Királynő.

Abban a pillanatban egy sereg mezei pocok szaladt oda mindenfelől, amilyen gyorsan csak apró lábaik vitték őket; mikor meglátták Királynőjüket, felkiáltottak:

- Ó, felséges Királynőnk, már azt hittük, véged van! Hogy tudtál megmenekülni a rémséges Vadmacskától?

És valamennyien olyan mélyen meghajoltak, hogy majdnem tótágast álltak kis királynőjük előtt.

- Ez a jópofa bádógember itten megölte a Vadmacskát, és megmentette az életemet. Hálából ezért elrendelem, hogy mától fogva valamennyien őt szolgáljátok, és teljesítsétek minden kívánságát.

- Igenis! - cincogták kórusban a pocokok, és abban a minutában szétszaladtak, mert Totó fölébredt, a sok pocok láttán örvendezve elvakkantotta magát, és közéjük rontott. Már Kansasban is mindig szívesen hajkurászta az egereket, nem látott ebben semmi rosszat.

De a Bádóg Favágó ölébe kapta a kutyát, és jó erősen fogta, közben pedig odaszólt a pocokoknak:

- Gyertek vissza! Gyertek vissza! Totó nem bánt benneteket!

A Királynő kidugta fejét egy fücsomó alól, és félénken cincogta:

- Igazán nem fog megharapni?

- Ne féljeteK, nem engedem, hogy megharapjon! - ígérte a Bádog Favágó.

A pockok egymás után visszamerészkedtek, és Totó most már nem ugatta meg őket, de megpróbált kievickélni a Favágó karjából, és meg is harapta volna, ha nem tudja, hogy úgyls hiába, mert bádogból van.

Végül a legnagyobbK pocok megszólalt:

- Tehetünk valamit, amivel megháláljuk, hogy megmentetted Királynőnk életét?

- Nem, nem hiszem - felelte a Favágó, de a Madárijesztő, aki időközben gondolkozni próbált, bár ez nem sikerült, mert a feje szalmával volt kitömve, gyorsan megszólalt:

- Dehogyse! Mentsétek meg a barátunkat, a Gyáva Oroszlánt, aki elaludt a pipacsföldön.

- Oroszlán?! - sikoltott fel a Királynő. - Hiszen az felfal mindannyiunkat!

- Szó sincs róla - jelentette ki a Madárijesztő. - Ez az Oroszlán gyáva.

- Igazán? - álmélkodott a Királynő.

- Ő maga mondja - bizonygatta a Madárijesztő. - Különben se bántana soha senkit, aki a barátunk. Ha segítsz megmenteni, szavamát adom rá, hogy a hajatok szála se görbül meg.

- Helyes - mondta a Királynő. - Megbízunk benned. Mit tegyünk tehát?

- Sokan vannak ezek a pockok, akik téged Királynőjüknek tisztelnek, és szót fogadnak neked?

- Ó, igen, sok-sok ezren!

- Akkor parancsold meg nekik, hogy jöjjenek ide mihamarabb, és mindegyik hozzon magával egy hosszú madzagot.

A Királynő ekkor kíséretéhez fordult, és meghagyta udvari pockainak, siessenek, és azonnal hívják össze az egész népet. A pockok, mihelyt megkapták a parancsot, szétszaladtak a szélrózsa minden irányába.

A Madárijesztő most a Bádog Favágóhoz fordult:

- Most pedig menj le a folyópartra, vágj ki annyi fát, amennyi kell, és készíts erős szekeret, amelyik elbírja az Oroszlánt.

A Favágó tüstént munkához látott, és lombjuktól-gallyaiktól megtisztított fatörzsekből csakhamar szekeret ácsolt össze; a négy kereket a legvastagabbK fatörzs négy kurta darabKájából készítette. Olyan gyorsan, olyan jól dolgozott, hogy mire a pockok visszaérkeztek, a szekér is elkészült.

Mindenfelől sereglettek, ezren és ezren, kicsik és nagyok és közepesek; és mindegyik egy darabka madzagot hozott a szájában. Dorka akkortájt ocsúdott föl mély álmából, és képzelhetjük csodálkozását, amikor felnyitotta szemét, és tapasztalta, hogy a fűben fekszik, száz meg száz mezei pocok áll körülötte, és nézegeti félénk pillogással. De a Madárijesztő mindent megmagyarázott, majd a méltóságteljes kis Királynőhöz fordulva így szólt:

- Engedd meg, Dorka, hogy bemutassam neked a Királynő Őfelségét.

Dorka komolyan bólintott, a kis Királynő hajbókol, és csakhamar jól összebarátkozott a leánykával.

A Madárijesztő és a Favágó most nekiálltak, és a pockokat a magukkal hozott madzag segítségével odakötötték a szekérhez. A madzag egyik végét a pockok nyaka köré erősítették, másik végét pedig a szekérhez. A szekér persze sok százszor nagyobb volt, mint a piciny állatok, amelyeknek el kellett húzniuk; de mikor valamennyi pockot befogták, egész könnyen elindultak vele. Még a Madárijesztő és a Bádóg Favágó is felült rá, és a fura apró lovacskák fűgén elhúzták a kocsit oda, ahol az Oroszlán feküdt, mély álomba merülve.

Keserves munkával, nagy nehezen föltették a nehéz Oroszlánt a szekérre, és azután a Királynő gyorsan kiadta a parancsot az indulásra, mert attól félt, ha a pockok túl sokáig időznek a pipacsok között, ők is elalszanak.

Akármiyen sokan voltak, eleinte meg sem tudták mozdítani a nehéz teherrel megrakott szekeret; de a Favágó és a Madárijesztő megtolták hátulról, és akkor nagy nehezen elindultak. Hamarosan kigurították az Oroszlánt a pipacsföldről a zöld mezőre, ahol tiszta, friss levegőt szíhatott ismét a pipacsok mérges kigőzölgései helyett.

Dorka eléjük ment, és melegen megköszönte a kicsi pockoknak, hogy megmentették barátját a biztos haláltól. Annyira megszerette az óriási Oroszlánt, hogy szívből örült megmenekülésének.

A pockok, miután kifogták őket a székérből, a magas fűvön át fűgén siettek otthonuk felé. Utolsónak a Királynő búcsúzott:

- Ha bármikor szükséged lenne ránk, állj ki a rétre, és kiálts; mi meghalljuk majd, és azonnal segítségére sietünk. Élj boldogul!

- A viszontlátásra! - köszöntek valamennyien, és a kicsi Királynő fűgén elszaladt; Dorka a karjába vette Totót, és erősen fogta, nehogy utána szaladjon és megijessze.

Azután leültek az Oroszlán mellé, és várták, hogy fölébredjen. A Madárijesztő finom gyümölcsöt hozott Dorkának egy közeli fáról, és a leányka jóízűen megvacsorázott.

---

10. A Kapuőrző Kulcsár

A Gyáva Oroszlán csak hosszú idő múltán tért magához, mert igen sokáig feküdt a pipacsok között, s lehelte be halált hozó illatukat; de amikor felnyitotta szemét, és lemászott a szekérről, módfelett örült, hogy még életben van.

- Rohantam, ahogy csak tudtam - magyarázta, miközben ásítva leült. - De túlságosan erős volt a virágok szaga. Hogy hoztatok ki?

Társai elbeszéltek, hogy a mezei pockok önzetlen segítségével sikerült megmenteni az életét; és a Gyáva Oroszlán nevetve jegyezte meg:

- Lám, én mindig azt hittem magamról, hogy félelmetes, erős állat vagyok; a pici, törékeny virágok mégis kis híján megöltek, és a csöpp mezei pockok mentették meg az életemet. Milyen különös! De barátaim, most mihez kezdünk?

- Most először is vissza kell találnunk a sárga téglával kövezett útra - mondta Dorka. - Azután pedig meg sem állunk a Smaragdvárosig.

Az Oroszlán kipihente magát, ismét ereje teljében volt, így hát elindultak újra a selymes, friss réten át, ahol igen kellemes járás esett. Nemsokára rátaláltak a sárga téglás útra, és most már toronyiránt haladtak a Smaragdváros felé, ahol a nagy és bölcs Oz tanyázik.

Az út onnét már simán, jól volt kövezve, szép volt a táj is körös-körül, s utasaink szíve örvendezett, hogy maguk mögött hagyták a rengeteg erdőt, s vele együtt a temérdek veszélyt, amely borongós sűrűjében rájuk leselkedett. Az utat itt ismét kerítés szegélyezte, de valamennyi zöldre volt festve; és amikor tanyához értek, az is zöld színben virított. A délután folyamán több efféle kis parasztház mellett haladtak el, néha a házak lakói kiléptek a kapuhoz, és úgy néztek rájuk, mintha kérdezni akarnának valamit, de senki sem közeledett hozzájuk, senki sem szólította meg őket - annyira félték a hatalmas Oroszlántól. Az emberek egytől egyig gyönyörű smaragdzöld ruhába voltak öltözve, és csúcsos süveget viseltek, olyasfélét, mint a mumpicok.

- Úgy nézem, már Oz birodalmában járunk - vélekedett Dorka. - Alighanem közeledünk a Smaragdvároshoz.

- Úgy ám - erősítette meg a Madárijesztő. - Itt minden zöld, ellentétben a mumpicok országával, akiknek kék a kedvenc színük. De errefelé az emberek nem olyan barátságosak, mint a mumpicok, és attól tartok, nem találunk senkit, aki éjszakára befogadna.

- Szeretnék végre egyebet is enni, nemcsak gyümölcsöt - mondta a leányka. - És Totó is biztosan nagyon éhes. Álljunk meg a legközelebbi háznál, és szólítsuk meg, aki benne lakik.

Így hát, mikor a legközelebbi tekintélyes tanyához értek, Dorka nagy bátran odament az ajtóhoz, és bekopogott. Az ajtó résnyire kinyílt, épp csak annyira, hogy egy asszony kikukucskálhatott rajta, és megkérdezte :

- Mit kívánsz, kislány, és miért van veled az a hatalmas oroszlán?

- Szeretnék betérni éjszakára, ha megengednéd. Az Oroszlán barátom és útitársam, és a világot sem bántana senkit.

- Szelíd? - kérdezte az asszony, és egy kicsit jobban kinyitotta az ajtót.

- Ó, nagyon - felelte Dorka -, és ráadásul még gyáva is, úgyhogy jobban fél tőled, mint te őtöle.

Az asszony meghányta-vetette magában a dolgot, még egyszer szemügyre vette az Oroszlánt, végül így szólt:

- Nem bánom, ha igazat beszélsz, akkor jertek be, adok nektek vacsorát és hálóhelyet.

Bementek hát valamennyien a házba, ahol az asszonyon kívül még hárman laktak, egy férfi és két gyerek. A férfinak fájt a lába, és a pamlagon feküdt a szoba sarkában. Valamennyien óriási meglepetéssel szemlélték a furcsa kompániát, és mialatt az asszony vacsorához terített, a férfi megkérdezte:

- Hová igyekeztek?

- A Smaragdvárosba, a nagy Oz színe elé.

- Csakugyan? - álmétkodott a férfi. - És gondolod, hogy Oz fogad majd benneteket?

- Miért ne fogadna? - kérdezte Dorka.

- Úgy hírlík, hogy senkit sem enged a színe elé. Jőmagam sokszor jártam már a Smaragdvárosban, csodálatos és gyönyörű hely, annyit mondhatok; de még sohasem láttam a nagy Ozt, és sose beszéltem halandó emberrel, aki látta volna.

- Nem jár ki? - kérdezte a Madárijesztő.

- Soha. Nap nap után ott ül a palotája nagy tróntermében, és még a szolgálai sem látják soha szemtől szembe.

- Vajon milyen lehet? - tünődött a leányka.

- Nehéz megmondani - magyarázta a férfi. - Tudod, Oz hatalmas, nagy varázsló, olyan alakot ölt, amilyent akar. Az egyik azt mondja, olyan, mint egy madár, a másik szerint olyan az alakja, mint az elefánté, a harmadik szerint pedig macskához hasonlít. Ismét mások előtt úgy jelenik meg, mint gyönyörű szép tündér vagy kis manó, vagy bármiféle más alakban, amint éppen kedve tartja. De hogy milyen igazából, a maga természetes alakjában, azt senki emberfia nem tudja.

- Milyen különös! - mondta Dorka. - De nekünk mindenképpen találkozunk kell vele, különben hiába tettük meg ezt a hosszú, nagy utat.

- Miért akartok beszélni a félelmetes Ozzal? - kérdezte a férfi.
- Meg akarom kérni, hogy adjon nekem egy kis eszet - válaszolt elsőnek a Madárijesztő.
- Ó, ennél mi sem könnyebb; Oznak úgylis több esze van, mint amennyit használni tud.
- Én pedig szívet akarok tőle kérni - mondta a Bádóg Favágó.
- Ó, ez neki annyi, mint a semmi: egész gyűjteménye van mindenféle méretű és alakú szívekből.
- Én pedig bátorságot szeretnék tőle kérni - vallotta meg a Gyáva Oroszlán.
- Oz egy nagy köcsög bátorságot tart a tróntermében, arany fődővel letakarva, hogy ki ne csorduljon. Szívesen ad majd neked is belőle.
- Én pedig meg akarom kérni, hogy küldjön haza Kansasba - mondta Dorka.
- Hol van az a Kansas? - kérdezte a férfi meglepetten.
- Azt nem tudom - felelte Dorka röstelkedve. - De az otthonom, és biztosan tudom, hogy valahol kell lennie.
- Több mint valószínű. Nos, Oz mindent tud, és biztosan Kansast is megtalálja majd neked. De előbb a színe elé kell kerülnöd, és ez a dolog nehezebbik része, mert a Nagy Varázsló nem szívesen fogad, és többnyire az történik, amit ő akar. - A férfi ezután Totóhoz fordult:
- Hát te mit kívánsz?

De Totó csak a farkát csóválta, mert akár hiszitek, akár nem: nem tudott beszélni.

Az asszony most vacsorához szólította a társaságot, így hát az asztal köré telepedtek, és Dorka nagy élvezettel falatozott: előbb kását evett, aztán rántottat és hozzá finom fehér cipót. Az Oroszlán is megkóstolta a kását, de azt mondta, nem ízlik neki, mert zabból van, márpedig a zab lónak való eledel, nem pedig Oroszlánnak. A Madárijesztő és a Bádóg Favágó semmit sem evett, Totó pedig mindenkől egy kicsit, és nagyon örült, hogy olyan jó vacsorát kap.

Vacsora után az asszony ágyat vetett Dorkának, Totó is melléje feküdt, az Oroszlán pedig az ajtót őrizte, hogy senki se zavarja álmát. A Madárijesztő meg a Bádóg Favágó a sarokba húzódtak, és csendesen álldogáltak egész éjszaka, bár aludni persze nem tudtak.

Másnap reggel, mihelyt megvirradt, útnak eredtek, és csakhamar gyönyörű zöld ragyogást pillantottak meg maguk előtt az égen.

- Az biztosan a Smaragdváros - vélte Dorka.

Ahogy továbbhaladtak, a zöld fény egyre erősödött, és úgy látszott, végre elérkeznek hosszú útjuk céljához. Mégis délután lett, mire a várost körülvevő falhoz értek. Erős, magas kőfal volt, s ugyancsak élénk zöld színű.

A sárga téglás út egyenesen nekivezetett egy smaragdokkal kivert, hatalmas nagy kapunak; a smaragdok úgy tündököltek a napfényben, hogy még a Madárijesztő festett szemét is elvakították csillogásukkal.

A kapun csengő is volt; Dorka megnyomta a gombot, s bentről ezüstös csilingelés hallatszott. Azután a nagy kapu lassan kinyílt, barátaink beléptek, és magas, boltozatos teremben találták magukat, amelynek falain ugyancsak megszámlálhatatlan sok smaragd tündökölt.

Kis emberke állott előttük, körülbelül akkora, mint egy mumpic. Tetőtől talpig zöldbe volt öltözve, még a bőre is zöldes színbe játszott, és nagy zöld láda állt mellette.

Ahogy megpillantotta Dorkát és társait, az emberke megkérdezte:

- Mi járatban vagytok a Smaragdvárosban?

- A hatalmas Ozzal szeretnék beszélni - felelte Dorka. Az emberke úgy meghökkent ettől a választól, hogy leült gondolkozni, és hüledezve csóválta fejét.

- Esztendő óta senkinek sem jutott ilyesmi eszébe - szólalt meg nagy sokára. - Oz hatalmas és rettenetes, és ha hiú vagy oktondi kéréssel fordultok hozzá, és megzavarjátok bölcs elmélkedéseiben, könnyen feldühödik, és egyetlen pillanat alatt megsemmisít benneteket.

- Csakhogy a mi kérésünk se nem hiú, se nem oktondi - méltatlankodott a Madárijesztő. - Hanem ellenkezőleg, nagyon is fontos. És mi úgy hallottuk, hogy Oz jóságos varázsló.

- Ez való igaz - erősítette meg a zöld emberke. - Bölcsen és jóságosan uralkodik a Smaragdvároson. De aki nem becsületes, vagy aki pusztán kíváncsiságból közeledik hozzá, azzal csúnyán elbánik, és mind ez ideig kevesen merészelték kérni, hogy szemtől szembe lássák. Én vagyok a Kapuőrző Kulcsár, és ha csakugyan látni akarjátok a hatalmas Ozt, kénytelen vagyok odavezetni benneteket a palotájához. De előbb szemüveget kell vennetek.

- Miért? - kérdezte Dorka.

- Mert szemüveg nélkül a Smaragdváros tündöklő ragyogása megvakítana. Még aki itt lakik, annak is éjjel-nappal szemüveget kell hordania. Mindenkire rá van lakatolva, mert Oz így rendelte el, amikor a város épült, és én őrzöm az egyetlen kulcsot, amely a zárat nyitja.

Kinyitotta a nagy ládát, és Dorka meglátta, hogy színültig tele van mindenféle méretű és alakú pappaszemmel. Valamennyinek zöld volt az üvege. A Kapuőrző Kulcsár kikeresett egyet, amely éppen ráillett Dorka orrára, és rápróbálta. A szárához két aranypánt volt erősítve, ami körülfutott a fején, és hátul összeért, a Kapuőrző Kulcsár bekattantotta a lakatot, és bezárta egy pici kulccsal, amelyet láncon a nyakában viselt, így hát Dorka még ha akarja, akkor sem vehette

volna le a szemüveget, de igazán nem is tiltakozott ellene, mert hiszen a világért sem akart megvakulni a Smaragdváros ragyogásától.

Azután a zöld emberke a Madárijesztőt, a Bádóg Favágót, az Oroszlánt, de még a kicsi Totót is fölszerelte pápaszemmel, és valamennyit rájuk lakatolta.

Végül ő maga is felvette okulárját, és kijelentette, hajlandó őket elvezetni a nagy Oz palotájához. Egy falba vert szögről nagy aranykulcsot akasztott le, azzal kinyitotta a belső kaput, és azon át utasaink beléptek a Smaragdvárosba.

---

11. A Smaragdváros csodái

Dorkát és barátait még a zöld szemüvegen át is elkápráztatta a csodálatos város ragyogása. Az utcákat zöld márványból épült gyönyörű paloták szegélyezték, melyeknek fala mindenütt szikrázó smaragdokkal volt megtűzdelve. A kövezet is zöld márványból készült, és ahol a márványlapok összeértek, smaragdok ragyogtak sűrű sorokba rakva a fényes napsütésben. Az ablakok is zöld üvegből voltak, de még az ég is zöldesbe játszott a város felett, és a nap sugarai is zölden ragyogtak. Az utcán tenger nép - férfi, nő, gyermek - nyüzsgött, valamennyien zöld ruhába voltak öltözve, és bőrük is kissé zöldes árnyalatú volt. Megbámulták Dorkát és furesa társaságát, de senki se szólt hozzájuk, és a gyerekek az Oroszlán láttán elszaladtak, és anyjuk szoknyája mögé bújtak. Üzleteket is látott Dorka, és észrevette, hogy a kirakatokban is minden zöld. Zöld cukorkát, zöld pattogatott kukoricát árultak, no meg zöld cipőt, zöld kalapot, mindenféle fajta zöld ruhaneműt. Egy helyütt zöld limonádét árult egy bácsi, és mikor a gyerekek vásároltak belőle, Dorka megfigyelte, hogy zöld pénzzel fizetnek érte.

Lovat vagy más állatot sehol sem látott Dorka; az emberek kicsi zöld kocsit toltak, azon szállítottak minden szállítanivalót. Mindenki boldognak, elégedettnak, jó módúnak látszott.

A Kapuőrző Kulcsár sok-sok utcán vezette őket végig, amíg csak a város kellős közepébe nem értek, egy nagy hatalmas palotához: ebben lakott Oz, a Bölcsek Bölcse. A kapuban zöld egyenruhás, zöld szakállú katona silbakolt.

A Kapuőrző Kulcsár így szólt hozzá:

- Idegenek érkeztek, a hatalmas Ozzal kívánnak beszélni.

- Lépjete be - válaszolt a katona. - Mindjárt elviszem hozzá üzeneteket.

Beléptek hát a palota kapuján, és odabenn nagy terembe vezették őket, melynek padlóját zöld szőnyeg borította, és smaragdberakásos, gyönyörű zöld bútorokkal volt berendezve. Mielőtt beléptek, a katona utasítására megtörölték a lábukat az ajtóba tett zöld lábtörölőn, s mikor leültek, a katona udvariasan így szólt hozzájuk:

- Kérlek, helyezkedjtek kényelembe, amíg én odamegyek a trónterem ajtajához, és jelentem Oznak, hogy itt vagytok.

Azzal eltűnt, és jó sokáig nem tért vissza. Amikor végre visszajött, Dorka megkérdezte:

- Láttad Ozt?

- Ó, nem - válaszolt a katona. - Még soha életemben nem láttam. De beszéltem vele, és átadtam neki, amit üzentetek. Ő a spanyolfal mögül meghallotta, amit mondok, és kiszólt, hogy megadja nektek a kihallgatást, ha annyira kívánjátok, de mindegyikőtöknek külön-külön kell elébe járulnotok, és mindennap csak egyet-egyét hajlandó fogadni közületek. Ezek szerint több napig maradtok itt a Palotában, tehát szobát kell nektek kijelölnöm, ahol kipihenhetitek az út fáradalmait.

- Köszönjük szépen - mondta a leányka. - Ez igazán nagyon kedves a hatalmas Oztól.

A katona most belefújt zöld sípjába, mire csinos zöld selyemruhába öltözött fiatal lány lépett be a terembe. Gyönyörű zöld haja volt és zöld szeme; mélyen meghajolt Dorka előtt:

- Kövess engem, megmutatom a szobádat.

Dorka tehát egyelőre elbúcsúzott barátaitól - Totót kivéve; a kutyust karjába kapta, és követte a zöld leányt hét folyosón, három lépcsőn, amíg a palota homlokzati szárnyába nem értek, annak is egy aranyos szobájába, amelynél szebbet Dorka még sosem látott. Kényelmes puha ágy volt benne, zöld selyemhuzatokkal meg zöld bársonyfüggönnyel, a közepén piciny szökőkút illatos zöld sugarat permetezett a levegőbe, amely gyönyörűen faragott zöld márványmedencébe hullott vissza. Az ablakban szép zöld virágok díszeltek, és a polcon zöld könyvecskék sorakoztak. Mikor Dorka egy üres órájában megnézegette a könyveket, olyan fura zöld képecskéket látott bennük, hogy nem győzött kacagni rajtuk.

A szekrényben csupa zöld ruha lógott, selyemből, bársonyból, mindenféle drága kelméből; és valamennyi tökéletesen illett Dorkára.

- Érezd magad itthon - szólt a zöld leány -, és ha bármit kívánsz, csengess. Oz holnap reggel érted küld.

Azzal magára hagyta Dorkát, és visszament a többiekért. Sorra a szobájukba vezette őket, s valamennyien igen szép lakást kaptak a palota más-más szárnyában. A Madárijesztő persze semmi örömét sem lelte szállásában, mert ahogy magára maradt, butácskán megállt egy helyben, nem messze az ajtótól, hogy ott várja be a reggelt. A lefekvés nem pihentette, szemét nem tudta becsukni; így hát egész éjszaka csak állt és egy kis pókot nézett, amelyik a szoba sarkában hálóját szövögette - észre sem vette, hogy a világ legszebb szobájába került. A Bádog Favágó merő megszokásból végigfeküdt ugyan az ágyán, mert még emlékezett rá, hogy így szokta meg, amikor húsból és vérből volt; de mivel nem tudott aludni, azzal töltötte az éjszakát, hogy az ízületeit mozgatta, ellenőrizte, kellően mozgékony-e minden tagja. Az Oroszlán jobban örült volna, ha száraz avaron fekszik az erdő mélyén, és rosszul érezte magát négy fal közé zárva; de

volt annyi esze, hogy nem bánkódott emiatt, hanem felugrott az ágyra, összehengeredett, mint egy nagy macska, és egykettőre álomba dorombolta magát.

Másnap reggeli után a zöld leányzó eljött Dorkáért, és ráadta a szekrényben található legszebb ruháskát, zöld selyembrokátból. Dorka zöld selyemköténykét vett, zöld szalagot kötött Totó nyaka köré is, azzal elindultak a nagy Oz trónterme felé.

Előbb tágas terembe jutottak, ahol díszesen öltözött udvaroncok és udvarhölgyek álldogáltak. Semmi más dolguk nem volt, mint az, hogy egymással csevegjenek, de minden áldott reggel eljöttek a trónterem elé, noha Oz sohasem engedte őket a színe elé. Mikor Dorka belépett, érdeklődve tekintettek rá, és egyikük sűgva megkérdezte:

- Csakugyan szemtől szembe akarsz kerülni a félelmetes Ozzal?

- Miért ne? - válaszolt a leányka. - Feltéve, ha ő megengedi.

- Oz látni akar - mondta rá a katona, aki előző nap elvitte Dorka üzenetét Oznak. - Bár általában nem szereti, ha látni akarják őt. Mi tagadás, előbb haragosan kijelentette, hogy küldjelek el; de aztán megtudakolta, kiféle-miféle vagy, és mikor elmondtam, hogy ezüstcipellőben érkeztél, ez láthatóan érdekelte. Mikor aztán hozzátettem, hogy homlokodon a Jó Boszorkány csókjának a jegyét viseled, úgy határozott, hogy mégis színe elé bocsát.

Ekkor megszólalt a csengő, és a zöld leányzó így szólt Dorkához:

- Ez a jel. A trónterembe egyedül kell bemenned.

Kinyitott egy kis ajtót, Dorka bátran belépett rajta, és csodaszép teremben találta magát. A hatalmas, kerek helyiség fala, boltozatos teteje, padlója mind-mind hatalmas smaragdokkal volt kirakva, egyik a másik mellett. A kupola tetejéből nagy fényesség áradt, napnál is fényesebb, és a smaragdok káprázatosán szikráztak a nagy világosságban.

A legjobban azonban a terem közepén álló hatalmas zöld márvány trónszék vonta magára Dorka figyelmét. A szék is - akárcsak az egész terem - ékkövektől szikrázott. A közepén pedig egy óriási Fej ült - test nem volt hozzá, sem lábak vagy karok, egyszóval semmi. Haj sem borította koponyáját, de volt szeme, orra, szája, és sokkal, de sokkal nagyobb volt, mint a legnagyobb óriás feje.

Ahogy Dorka rettegve, csodálkozva rámeredt, a Fej szeme lassan feléje fordult, s rászegeződött merő, éles tekintete. Azután a szája is megmozdult, és Dorka zengő, mély hangot hallott:

- Oz vagyok, a hatalmas, a félelmetes. Ki vagy, és miért járulsz elibém?

A hang nem volt annyira ijesztő, amilyent az ember egy ekkora Fejtől elvárt volna, ezért Dorka nekibátorodott, és így válaszolt:

- Dorka vagyok, a kicsi, a szelíd. Segítséget kérek tőled. A szem egy jó percig fürkészte, elgondolkozva. Majd ismét megszólalt a hang:

- Hol szerezted ezt az ezüstcipőt?

- A gonosz Keleti Boszorkánytól vettem el, mikor a házam ráesett és agyonütötte.

- És hogyan került a jel a homlokodra? - folytatta a hang a vallatást.

- A jószágos Északi Boszorkány csókolt meg, amikor elbocsátott és hozzád utasított.

A szem ismét sokáig fürkészte Dorkát, és látta, hogy igazat mond. Azután Oz megkérdezte:

- Mit kívánsz tőlem?

- Küldj haza Kansasba, Emmi nénihez és Henrik bácsihoz - kérte a leányka. - Szép az országod, de én nem szeretek itt lenni. És Emmi néni biztosan már nagyon aggódik értem, hogy hol maradok ilyen soká.

A szem hármat kacsintott, aztán felnézett a mennyezetre, majd le a padlóra, és olyan furcsán forgott ide-oda, hogy úgy rémlett, egyszerre látja a terem minden zugát. Végül ismét Dorkára szegezte tekintetét:

- És miért tegyem ezt meg a kedvedért? - kérdezte.

- Azért, mert te erős vagy, én pedig gyenge; mert te nagy varázsló vagy, én pedig csak egy ügyefogyott kislány.

- Mégis elég erős voltál hozzá, hogy megöld a gonosz Keleti Boszorkányt!

- Az csak véletlenül történt - felelte Dorka egyszerűen. - Arról nem tehettem.

- Nos, halld válaszomat - mondta a Fej. - Nem kérheted, hogy hazaküldjelek Kansasba, amíg vizsontszolgálatot nem teszel nekem. A mi országunkban mindenki megfizet mindenért, amiben részesül. Ha azt akarod, hogy varázserőmet arra használjam, hogy hazaküldjelek, előbb neked is tenned kell értem valamit. Segíts rajtam, és én is segítek rajtad.

- Mit tegyek?

- Öld meg a gonosz Nyugati Boszorkányt.

- De én ezt nem tudom megtenni! - kiáltott fel a leányka elképedve.

- Megölted a Keleti Boszorkányt, és lábadon viseled az ezüstcipőt, amelyben hatalmas varázserő lakozik. Most már csak egyetlen Gonosz Boszorkány maradt egész országomban; ha jelented nekem, hogy eltetted láb alól, akkor hazaküldelek Kansasba, előbb nem.

A kislány sírva fakadt csalódottságában, a Szem pedig kacsintott, és szorongva tekintett reá, mintha a hatalmas Oz úgy érezné, Dorka tudna rajta segíteni, csak akarnia kell.

- Sose öltem meg senkit szándékosan - zokogott Dorka. - De még ha akarnám is, hogyan tudnám megölni a Gonosz Boszorkányt? Ha te, a nagy és félelmetes, nem tudod ezt megtenni, hogy tehetném meg én?

- Azt nem tudom - mondta a Fej. - De ez végleges válaszom: amíg a Gonosz Boszorkány meg nem halt, nem látod viszont nagybátyádat, nénikédet. Ne felejtsd el: a Boszorkány gonosz, gonosznál is gonoszabb, okvetlenül el kell tenni láb alól. Most eredj, és ne is próbáld a színiem elé kerülni, amíg el nem végezted dolgodat.

Dorka bánatosan kisomfordált a trónteremből, és barátaihoz sietett. Az Oroszlán, a Madárijesztő meg a Bádóg Favágó már alig várták, hogy megtudják, mit mondott Oz.

- Reménytelen a helyzetem - sóhajtozott Dorka. - Oz addig nem hajlandó engem hazaküldeni, amíg meg nem ölöm a gonosz Nyugati Boszorkányt, ezt pedig úgyse tudom megtenni.

Barátai elbúsultak ennek hallatára, de nem tudtak segíteni rajta; Dorka visszament hát szobácskájába, lefeküdt, és álomba sírta magát.

Másnap reggel a zöldszakállú katona eljött a Madárijesztőért:

- Gyere velem, Oz küldött érted.

A Madárijesztő követte a katonát, bejutott a nagy trónterembe, hát uramfia, mit lát: a trónszéken egy tündérszép Hölgy ül, zöld muszlinba öltözve, leomló zöld fürtjein ékköves korona. Vállából pedig káprázatos színű szárnyak nőttek ki, olyan pelyhes-könnyűek, hogy a legkisebb légáramlásra is megremegtek.

A Madárijesztő meghajolt a gyönyörű teremtés előtt, olyan kecsesen, ahogy csak a szalmatömése engedte. A szépséges Hölgy szelíden rátekintett, és így szólt:

- Én vagyok Oz, a hatalmas, a félelmetes. Ki vagy te, és miért járulsz elibém?

A Madárijesztő arra készült, hogy a nagy Fejet fogja látni, amelyről Dorka beszámolt, ezért módfelett meglepődött; de azért bátran válaszolt:

- Én csak egy szalmával kitömött Madárijesztő vagyok, ezért nincsen eszem. Azért jöttem hozzád, hogy megkérjelek, tégy eszet a fejembe a szalma helyett, hogy olyanná lehessenek, mint akárki más a birodalomban.

- És mért tegyem ezt meg a kedvedért?

- Azért, mert bölcs és hatalmas vagy, és senki más nem segíthet rajtam - felelte a Madárijesztő.

- Sosem teszek szívességet viszontszívesség nélkül - mondotta a Hölgy. - De annyit megígérhetek: ha megölsz a gonosz Nyugati Boszorkányt, rengeteg eszet adok neked, olyan jó minőségű eszet, hogy te leszel a legbölcsebb ember Oz egész birodalmában.

- Azt hittem, azt akarod, hogy Dorka ölje meg a Boszorkányt - mondta a Madárijesztő meglepetten.

- Énnekem édes mindegy, hogy ki öli meg a Boszorkányt. De amíg meg nem halt, addig nem teljesítem a kívánságodat. Most eredj, és addig ne is próbálj a színem elé kerülni, amíg ki nem érdemelted az eszet, amire olyan erősen vágysz.

A Madárijesztő nagy bánatosan visszament barátaihoz, és beszámolt arról, amit Oz neki mondott. Dorka szerfölött meglepődött, amikor azt hallotta, hogy a Nagy Varázsló nem egy Fej, amilyennek ő látta, hanem egy tündérszép Hölgy.

- Hiába szép - jegyezte meg a Madárijesztő. - Úgy látszik, éppúgy nincs szíve, mint a Bádóg Favágónak.

Másnap reggel a zöld pofaszakállas katona a Bádóg Favágóhoz kopogott be, mondván:

- Oz hívat. Kövess.

A Bádóg Favágó követte a katonát, és eljutott a trónteremig. Találgatta, vajon milyen alakban találja majd Ozt, Fej avagy tündérszép Hölgy alakjában, de nagyon remélte, hogy a szép Hölgy várja majd odabenn. Így okoskodott ugyanis: "Ha a Fej fogad, akkor biztosan nem kapok szívet, hiszen egy fejnek nem lehet szíve, és ezért nem is eshet meg a szíve rajtam. De ha a tündérszép Hölgy fogad odabenn, akkor nemhiába könyörgök majd szívért, mert a hölgyek hír szerint sohasem szívtelenek."

De mikor a Favágó belépett a nagy trónterembe, nem látott ott sem Fejet, sem Hölgyet, mert Oz ezúttal félelmetes Fenevad képébe öltözött. Csaknem akkora volt, mint egy elefánt, és a hatalmas trónszék roskadozott súlya alatt. Feje orrszarvúéhoz hasonlított, de öt szeme volt, testéből öt hosszú kar nőtt ki, és alul öt vékony, hosszú láb. Tetőtől talpig vastag, gypjas szőrzet borította, egy szó mint száz, fertelmesebb szörnyeteget még álmában sem látott soha senki. Még szerencse, hogy a Bádóg Favágónak nem volt szíve, mert gyorsan, hangosan vert volna félelmében, így azonban, mivel bádógból volt, nem is félt, csak roppantul csalódott.

- Én vagyok Oz, a hatalmas, a félelmetes - szólalt meg a szörnyeteg, és beszéde egyeden hangos bögéssé olvadt össze. - Ki vagy te, és miért járulsz elibém?

- Favágó vagyok, mégpedig talpig bádógból. Ezért nincs szívem, és nem tudok szeretni. Arra kérlek, adj nekem szívet, hogy olyan lehessen, mint a többi ember.

- És miért tegyem ezt meg a kedvedért?

- Mert kérem, és mert csak te teljesítheted ezt a kérésemet - felelte a Bádóg Favágó.

Oz nagyot mordult erre, s azután gorombán kijelentette:

- Ha szívet kívánsz, ki kell érdemelned.

- Hogyan? - kérdezte a Favágó.

- Segíts Dorkának megölni a gonosz Nyugati Boszorkányt. Ha a Boszorkány meghalt, gyere vissza, és akkor neked adom a legnagyobb, leggyengédebb, legszerelmesebb szívet, amely birodalmamban található.

A Bádóg Favágó tehát - mit volt mit tennie - nagy bánatosan visszament barátaihoz, és beszámolt a félelmetes szörnyetegről, amelyet látott. Valamennyien elámultak, hogy a Nagy Varázsló hányféle alakot tud ölteni, és az Oroszlán azt mondta:

- Ha szörnyeteg képében találom, akkorát ordítok, amekkora a torkomon kifér, és úgy ráijesztek, hogy minden kérésemet teljesíti. Ha tündérszép Hölgy képében lelem, úgy teszek majd, mintha rá akarnám magam vetni, úgy kényszerítem, hogy tegye meg, amit kérek. De ha a Fejet találom ott, arra is ráijesztek: addig fogom ide-oda gurítani a teremben, amíg meg nem ígéri, hogy minden kívánságunkat teljesíti. Tehát bízzatok, barátaim, minden rendbe jön.

Másnap reggel a zöld pofaszakállas katona az Oroszlánt vezette el a trónteremhez, és küldte be a nagy Oz színe elé.

Az Oroszlán bátran bement az ajtón, s ahogy körülnézett, nagy megdöbbenésére hatalmas Tüzugömböt látott meg a trónszék előtt, de olyan tüzeset, lángolót, hogy alig bírt ránézni. Első gondolata az volt, hogy Oz véletlenül tüzet fogott és elég; de mikor közeledni próbált, olyan forróság lövellt feléje, hogy még a bajsza is megpörkölt, és remegve hátrált az ajtó felé.

A Tüzugömbből mély, nyugodt hang szólalt meg:

- Én vagyok Oz, a hatalmas, a félelmetes. Ki vagy te, és miért járulsz elém?

- Én a Gyáva Oroszlán vagyok. Mindentől félek. Azért jöttem, hogy megkérjelek, adj nekem bátorságot, hogy valóban az állatok királya lehessenek, ahogy az emberek neveznek.

- És miért adjak neked bátorságot?

- Mert te vagy a legnagyobb a varázslók között, és csakis neked van hozzá hatalmad, hogy kérésemet teljesítsd - felelte a Gyáva Oroszlán.

A Tüzugömb egy ideig vadul lángolt, majd ismét megszólalt a hang:

- Hozzál bizonyosságot arról, hogy a Gonosz Boszorkány meghalt, és abban a minutában bátorra teszek. De amíg a Boszorkány él, megmaradsz gyávának.

Az Oroszlán haragudott e szavakért, de nem tudott mit válaszolni, és ahogy tünődve állt, és a Tűzgömböt nézte, olyan túrhetetlenül nagy lett a forróság, hogy riadtan sarkon fordult, és kirohant a trónteremből. Föflélegzett, mikor visszaérkezett várakozó barátaihoz, és beszámolhatott nekik a Nagy Varázslóval történt rettenetes találkozásáról.

- Mitévők legyünk? - sóhajtott Dorka bánatosan.

- Nincs más hátra, el kell mennünk a nyugorok országába, meg kell keresnünk a Gonosz Boszorkányt, és el kell tennünk láb alól - vélekedett az Oroszlán.

- És ha nem sikerül? - kérdezte a leányka.

- Akkor sose leszek bátor - mondta az Oroszlán.

- Nekem pedig sose lesz eszem - fűzte hozzá a Madárijesztő.

- Se nekem szívem - szólt a Bádóg Favágó.

- Én pedig soha többé nem látom viszont Emmi nénit és Henrik bácsit - mondta a kislány, és elpityeredett.

- Vigyázz! - szólt rá a zöld leányzó. - A könnyecseppek fokot hagynak a szép zöld selyemruhádon!

Dorka tehát megtörölte a szemét, és ekképpen folytatta:

- Valóban nincs más hátra, meg kell kísérelnünk; de én igazán nem akarok megölni senkit, inkább sose lássam Emmi nénit.

- Veled megyek, de túlságosan gyáva vagyok hozzá, hogy megöljem a Boszorkányt - mondta az Oroszlán.

- Én is elkísérlek - jelentette ki a Madárijesztő -, de amilyen esztelen vagyok, nem sok hasznomat látod majd.

- Énnekem nincs hozzá szívem, hogy akár egy Boszorkányt is bántsak - jegyezte meg a Bádóg Favágó -, de ha mind mentek, természetesen én is veletek tartok.

Elhatározták tehát, hogy másnap reggel útnak indulnak, és a Bádóg Favágó megélesítette a fejszóját egy zöld köszörűkövön, és jól megolajozta valamennyi ízületét. A Madárijesztő friss szalmát tömött testébe, és Dorka újonnan festette a szemét, hogy jobban lásson. A zöld leányzó, aki kedvesen pártjukat fogta, megtöltötte Dorka kosárkáját mindenféle finom elemózsiával, és zöld szalagon csengőt akasztott Totó nyakába.

Korán lefeküdtek, és mélyen aludtak hajnalhasadtáig. Akkor fölébresztette őket a palota hátsó udvarában lakó zöld kakas kukorékolása meg egy tyúk kotkodácsolása, amelyik zöld tojást tojott.

---

12. A Gonosz Boszorkány keresése

A zöld szakállú katona végigvezette őket a Smaragdváros utcáin, amíg ismét odaérkeztek a Kapuőrző Kulcsár szobájába. A Kulcsár kinyitotta szemüvegük lakatját, az okulárékat ismét elzárta a nagy ládába, és azután előzékenyen kitérte a kaput barátaink előtt.

- Melyik út vezet a gonosz Nyugati Boszorkányhoz? - tudakolta Dorka.

- Oda nem vezet út - válaszolta a Kapuőrző Kulcsár. - Arra sose megy senki.

- Akkor hogyan találjuk meg a Boszorkányt? - kérdezte a kislány.

- Mi sem könnyebb - felelte a Kulcsár. - Mihelyt megtudja, hogy a nyugorok országában jártok, azonnal odasiet, és rabságba vet benneteket.

- Nono, azt talán mégsem - ellenkezett a Madárijesztő. - Tudniillik el akarjuk őt pusztítani.

- Ó, az egészen más - mondta a Kapuőrző Kulcsár. - Eddig még senki sem pusztította el, és azért természetesen azt hittem, hogy benneteket is rabságba vet, mint ahogy a többiekkel tette. De vigyázzatok, mert nagyon gonosz és nagyon mérges, a végén tán nem is engedi meg, hogy elpusztítsátok. Tartsatok mindig nyugatnak, amerre a nap leáldozik, akkor biztosan rátaláltok.

Megköszönték a jó tanácsot, és elbúcsúztak tőle; azután pedig a százsorszéppel, boglárkával pettyezett selymes zöld réten át megindultak nyugatnak. Dorka most is a szép selyemruháját viselte, amelyet a palotában kapott, de legnagyobb meglepetésére észlelte, hogy a színe zöldből fehérre változott. Totó nyakában a szalag is elvesztette zöld színét, és éppúgy kifehéredett, mint Dorka ruhája.

A Smaragdváros elmaradt mögöttük. Ahogy továbbhaladtak, egyre rögzesebb, egyenetlenebb lett az út; itt a Nyugat országában nem volt se ház, se tanya, és a földet sem művelte senki.

Délután a nap forrón sütött arcukba, mert nem volt sehol fa, amely árnyékot vessen; jóformán be sem esteledett, és Dorka, Totó meg az Oroszlán máris nagyon elfáradtak. Lefeküdtek a fűbe, és azonnal elaludtak, a Favágó és a Madárijesztő pedig őrizték álmukat.

A gonosz Nyugati Boszorkánynak csak egyetlen szeme volt, de az élesebb, mint a legerősebb távcső, és mindenhová ellátott vele.

Ahogy ott ült a vára kapujában, véletlenül körülnézett, és egyszeriben meglátta Dorkát, ahogy ott feküdt és aludt, barátai társaságában. Akármilyen messze voltak is, a Gonosz Boszorkány felbőszült, hogy behatoltak országába, ezért belefűjt ezüstsípjába, amely a nyakában lógott.

A sípjelre óriási farkasok csordája sereglett köréje, valamennyi hosszú lábú, parázsszemű, éles fogú.

- Látjátok azokat az embereket ott? - mondta. - Menjetez oda, és tépjétek őket szét!

- Nem teszed őket rabszolgáiddá? - kérdezte a farkascorda vezére.

- Nem, mert az egyik bádogból van, a másik szalmából, a harmadik egy kislány és a negyedik egy oroszlán. Egyikük sem való munkára, ezért tépjétek csak izinkekre mind a négyüket.

- Helyes - mondta a farkas, és elviharzott, társai pedig követték.

Szerencsére a Madárijesztő meg a Bádog Favágó virrasztottak, és meghallották a farkascorda közeledtét.

- Ezekkel én fogok megbirkózni - szólt a Favágó a Madárijesztőhöz. - Állj a hátam mögé, én fogadom őket.

Felragadta élesre köszörült fejszójét, és amikor a vezérfarkas odaért, a Bádog Favágó meglendítette karját, és egyetlen csapással levágta a farkas fejét, hogy az állat menten kilehelte lelkét. Alighogy a Favágó újra meglendítette fejszójét, máris ott termett a második farkas, de az is elhullott az éles fejszecsapás alatt. Negyvenen voltak a farkasok, és a Bádog Favágó negyvenszer lendítette meg fejszójét, míg a végén nagy halomban heverték körülötte a döglött farkasok.

Akkor a Favágó letette fegyverét, és leült a Madárijesztő mellé.

- Ez jó munka volt, komám - mondta elismerően a Madárijesztő.

Megvárták, amíg Dorka másnap reggel fölébredt. A leányka megrémült a sok ordas farkas láttán, de a Bádog Favágó mindent elmagyarázott. Dorka megköszönte neki, amit értettek tett, azután megreggelizett, és ismét útnak eredtek valamennyien.

Reggelre kelve a Gonosz Boszorkány is kilépett vára kapujában, és körülnézett mindent látó egyetlen szemével. Hát látja ám, hogy farkasai mind egy szálra holtan hevernek, az idegenek pedig folytatják útjukat országán keresztül. Ettől még jobban nekibőszült, és kétszer belefűjt ezüstsípjába.

Abban a minutában vad fekete varjak óriási csapata szállt feléje; olyan sokan voltak, hogy az eget is elsötétítették.

És a Gonosz Boszorkány így szólt a Varjúkirályhoz:

- Látjátok azokat az idegeneket ott? Szálljatok oda, és vájjátok ki a szemüket, aztán szaggassátok őket izinkekre.

A varjak hatalmas rajban repültek Dorkák felé. Mikor a kislány meglátta őket, nagyon megijedt, de a Madárijesztő így szólt:

- Most rajtam a sor. Feküdjetek le mellém, és ne féljete, a hajatok szála se görbül meg.

Valamennyien lefeküdtek tehát a földre, csak a Madárijesztő maradt állva, és széttárta karját. Mikor a varjak meglátták, megijedtek tőle, mert a varjú mindig megijed a madárijesztőtől - és nem mertek közeledni. Végül azonban megszólalt a Varjúkirály:

- Ez csak kitömött ember. Odamegyek, és kivájom a szemét.

Azzal nekirepült a Madárijesztőnek, de a Madárijesztő elkapta, és kitekerte a nyakát. Akkor egy másik varjú repült oda, de a Madárijesztő annak is kitekerte a nyakát. Negyvenen voltak a varjak, és a Madárijesztő sorra mind a negyvennek kitekerte a nyakát, amíg mind ott heverték előtte holtan. Akkor odaszólt társainak, hogy fölállhatnak - és a kis társaság ismét folytatta útját.

Mikor a Gonosz Boszorkány megint arrafelé kémlelt, és meglátta, hogy hűséges varjai mind egy szálig holtan hevernek a földön, éktelen haragra gerjedt, és háromszor fújta meg ezüstsípját.

A levegő abban a minutában megtelt hangos zúgással, és hatalmas fekete méhraj jelent meg engedelmesen.

- Menjete oda, és csípjéte halálra a betolakodókat! - parancsolta a Boszorkány, és a méhek megfordultak, és villámgyorsan odaszálltak, ahol Dorka és társai bandukoltak. De a Bádóg Favágó már messziről meglátta őket, és a Madárijesztőnek mentő ötlete támadt.

- Szedd ki belőlem a szalmát, és takard be vele a kislányt, a kutyust meg az Oroszlánt - mondotta. - Akkor a méhek nem tudják megcsípni őket.

A Bádóg Favágó megtette, amit a Madárijesztő mondott, és mivel Dorka egészen közel feküdt az Oroszlánhoz, és Totót a karjába vette, a szalma teljesen betakarta mindhármukat.

Mire a méhek odaértek, nem találtak senkit, csak a Bádóg Favágót; nekirepültek, hogy agyoncsípjék, de fullánkjuk mind-mind beletört a bádogba, a Favágónak pedig kutya baja se lett. Minthogy a méh nem élhet tovább, ha a fullánkjá eltörik, a fekete méhrajnak ezzel mind egy szálig befellegzett, vastag rétegben heverték a földön, a Bádóg Favágó körül, mint egy nagy rakás apró szemű fekete szén.

Dorka, Totó meg az Oroszlán feltápáskodtak, a lányka a Favágó segítségével visszagyömöszölte a szalmát a Madárijesztőbe, s az szebb lett, mint újkorában volt. Azzal ismét nekivágtak az útnak.

Mikor a Gonosz Boszorkány meglátta hűséges méheite apró szemű szén gyanánt ott heverni, olyan éktelen haragra gerjedt, hogy toporzékolt, haját tépte, fogát csikorgatta. Akkor odahívta egy tucat rabszolgáját- ezek a nyugorok voltak -, és hegyes lándzsát adott a kezükbe, rájuk parancsolván, hogy azonnal rontsanak rá a betolakodókra, és pusztítsák el őket.

A nyugorok nem voltak valami bátor vitézek, de a parancs - parancs; elmasíroztak tehát, amíg Dorkáékhoz nem értek. Ekkor az Oroszlán elbődült, és nekik ugrott, mire a szegény nyugorok úgy megijedtek, hogy a nyakuk közé szedték a lábukat, és elinaltak, amilyen gyorsan csak bírtak.

Mikor visszaérkeztek a várba, a Gonosz Boszorkány szíjjal alaposan eltángálta, és dolgukra küldte őket; ezek után pedig leült töprengeni, hogy mitévő legyen. Sehoggy sem értette, miért fült kudarcba minden fondorlata, mellyel az idegenek életét ki akarta oltani; de mivel nemcsak gonosz volt, hanem hatalmas is, egykettőre újabb tervet kovácsolt.

Szekrényében őrzött egy Aranysipkát, melyen rubintos-gyémántos karika futott körül. Ennek az Aranysipkának varázsereje volt. Akinek birtokába került, az háromszor segítségül hívhatta a Szárnyas Majmokat, és ezek három kívánságát teljesítették. De senki sem hívhatta őket többször, mint háromszor. A Gonosz Boszorkány kétszer már igénybe vette az Aranysipka bűvös erejét: először akkor, amikor leigázta a nyugorokat, és uralkodójukká tette magát. Ezt a Szárnyas Majmok segítségével érte el. Másodízben akkor hívta őket segítségül, amikor a nagy Ozzal háborúskodott, és kiűzte őt a Nyugat országából. Ezt is a Szárnyas Majmok támogatásával hajtotta végre. Most már csak egyetlenegyszer vehette igénybe az Aranysipka bűvös erejét, ezért nem akart ehhez folyamodni, amíg minden más lehetőségét ki nem merítette. Most azonban, hogy szilaj farkasai, vad varjai, fullánkos fekete méhei mind elpusztultak, és rabszolgáit megfélemlítette a Gyáva Oroszlán, belátta, nincs más hátra, ha meg akarja semmisíteni Dorkát és cimboráit.

Elővette hát szekrényéből az Aranysipkát, és a fejére tette. Azután bal lábára állt, és lassan mormolta:

- Ep-pe, pep-pe, kak-ke!

Majd a jobb lábára állt, és így szólt:

- Hil-ló, hol-ló, hel-ló!

Végül a két lábára állt, és hangosan elkiáltotta magát:

- Ziz-zi, zuz-zi, zikk!

A varázslat megkezdődött. Elsötétült az ég, a levegőt mennydörgésszerű morajlás töltötte be. Szárnyak suhogása hallatszott, nevetés, rikácsolás, azután ismét kibukkant a nap, és fényében ott állt a Gonosz Boszorkány, hatalmas majomcsapattól körülvéve. Mindegyik majomnak a vállából egy pár hatalmas, erős szárny nőtt ki.

Az egyik majom sokkal nagyobb volt, mint a többi - úgy tetszett, ez a vezérük. Odarepült a Boszorkányhoz, és így szólt hozzá:

- Harmadszor és utoljára hívtál bennünket. Mit kívánsz?

- Menjetek, keressétek meg az országomba betolakodott idegeneket, és pusztítsátok el valamennyit, kivéve az Oroszlánt. Az Oroszlánt pedig hozzátok ide, mert elhatároztam, hogy felszerszámozom, mint a lovat, és befogom munkára.

- Parancsod teljesül - jelentette ki a vezérmajom; és a Szárnyas Majmok nagy karattyolással, lármával, szárnyuhogással elrepültek oda, ahol Dorka és társai vándoroltak.

Néhány majom felkapta a Bádóg Favágót, és a levegőn át elvitte egy éles sziklával fogazott hegyvidék fölé; ott leejtették, a szegény Favágó a nagy magasságból a sziklaszirtekre pottyant, és úgy kicsorbult, behorpadt, hogy se moccanni, se nyikkanni nem bírt.

Mások a Madárijesztőt ragadták el, és hosszú ujjakkal mind kicibálták a szalmát fejéből, ruhájából. Kalapját, cipőjét, ruházatát kis motyóba csomózták össze, és egy magas fa koronájába dobták.

A többi majom erős kötélhurkot vetett az Oroszlán köré, körültekerték, és szorosan megkötözték testét, fejét, lábát, amíg nem tudott se harapni, se karmolni, sem bármi módon küzdeni ellenük. Akkor a levegőbe emelték, és elrepítették a Boszorkány várába, ott berakták egy vasráccsal körülkerített kicsiny udvarba, ahonnan nem tudott kiszabadulni.

Dorkát azonban nem bántották. A leányka csak állt, Totót karjában fogva, társai gyászos sorsát figyelte, és várta, hogy mikor kerül reá a sor. A Szárnyas Majmok vezére oda is repült hozzá, hosszú, szőrös karját kinyújtva és félelmetesen vigyorogva ronda pófájával; de meglátta Dorka homlokán a Jó Boszorkány csókjának jegyét, és megtorpant, társainak is intett, hogy ne nyúljanak hozzá.

- Ezt a kislányt nem bánthatjuk - magyarázta nekik -, mert a Jó hatalmában áll, az pedig erősebb, mint a Gonosz hatalma. Az egyetlen, amit tehetünk, hogy elvisszük őt a Gonosz Boszorkány várába, és otthagyjuk.

A Szárnyas Majmok tehát gyengéden, óvatosan a levegőbe emelték Dorkát, és széleseben elrepítették a várig, ott pedig letették a kapu küszöbére. Azután a vezérmajom ekképpen szólt a Boszorkányhoz:

- Parancsodat végrehajtottuk, amennyiben hatalmunkban állt. A Bádóg Favágó és a Madárijesztő elpusztult, az Oroszlán megkötözve itt van az udvarodban. Ezt a leánykát nem merjük bántani, sem a kutyáját. Hatalmad fölöttünk ezennel véget ért, soha többé nem látsz bennünket.

Azzal a Szárnyas Majmok rikácsolva, nevetve, lármásán a levegőbe emelkedtek, és csakhamar eltűntek szem elől.

A Gonosz Boszorkány meglepetten, aggódva észlelte Dorka homlokán a jelet, mert tudta, hogy nemcsak a Szárnyas Majmok - ő maga sem bánthatja a kislányt semmi módon. Lenézett Dorka lábára, és az ezüstcipellő láttán remegni kezdett félelmében, mert jól tudta, milyen hatalmas varázserő lakik benne. Első gondolata az volt, hogy elszalad Dorka elől; de azután véletlenül a szemébe nézett, és meglátta, milyen együgyű gyermeki lélek lakozik a leánykában, s azt is

észrevette, hogy fogalma sincsen a bűvös erőről, amellyel őt az ezüstcipellő felruházta, így hát magában kuncogott, és ezt gondolta: "Akárhogy van is, mégiscsak rabszolgámmá tehetem, mert nem tudja, hogyan éljen a hatalmával." Fennszóval pedig szigorúan ráripakodott Dorkára:

- Gyere velem, és jól vigyázz, teljesítsd minden parancsomat, mert ha nem fogadsz szót, végzek veled, mint ahogy végeztem a Bádog Favágóval meg a Madárijesztővel. Dorka követte a Boszorkányt vára sok-sok gyönyörű termén keresztül, míg csak a konyhába nem értek; ott a Boszorkány ráparancsolt, hogy mossa el a fazekakat, lábasokat, söpörjön ki, és rakja a tüzet, hogy ki ne aludjék.

Dorka engedelmesen munkához látott, s elhatározta, tőle telhetően szorgalmasan fog dolgozni - annyira örült, hogy a Gonosz Boszorkány nem öli meg.

A Boszorkány eközben úgy határozott, kimegy az udvarra, és befogja a Gyáva Oroszlánt, mint a lovat; milyen mulatságos lesz - gondolta -, ha Oroszlán fogja húzni a hintóját, valahányszor kedve szottyán kikocsizni. De mikor kinyitotta a kaput, az Oroszlán elbődült, és úgy nekirontott, hogy a Boszorkány megijedt, kiszaladt, és bevágta a kaput.

- Ha nem tudlak felszerszámozni - szólt be a kapu rácsán át az Oroszlánnak -, majd kiéheztetek! Egy falatot se kapsz enni, amíg meg nem juhászodul.

Attól fogva nem etette a rab Oroszlánt, de minden délben lement és megkérdezte:

- No, mi lesz? Megengeded, hogy fölszerszámozzalak?

És az Oroszlán mindennap ezt válaszolta:

- Nem. Ha bejössz, megharaplak.

Mit gondoltok, miért nem adta be a derekát az Oroszlán? Mert Dorka minden éjjel, mikor a Gonosz Boszorkány mélyen aludt, vitt neki ételt a konyhaszekrényből. Az Oroszlán jóllakott, aztán lefeküdt szalmaágyára, Dorka mellé bújott, fejét az Oroszlán puha, kese sörényére fektette, és így kettecskén meghányták-vetették bajaikat, s azon tanakodtak, miképpen lehetne megszökni. De belátták, sehogy sem tudnak kijutni a várból, mert állandóan őrzik a sárga nyugorok, akik a Gonosz Boszorkány rabszolgái, és annyira rettegnek tőle, hogy nem merik megszegni parancsát.

A leánykának egész nap keményen kellett dolgoznia, és a Boszorkány gyakran megfenyegette, hogy megveri az ócska parapléval, amelyet állandóan magával hordott. Valójában nem merte megütni Dorkát - a homlokán viselt jel miatt, de a leányka ezt nem tudta, és szörnyen félt a Boszorkánytól, meg Totót is féltette. A Boszorkány egyszer megütötte Totót a parapléjával, és a bátor kis kutya nekirontott, és beleharapott a lábikrájába. A Boszorkány nem vérzett ott, ahol Totó megharapta, mert olyan gonosz volt, hogy már a vére is beszáradt. Dorka sorsa tehát rosszra fordult, s ő maga is egyre jobban elkeseredett, ahogy belátta, hogy távolabb került Kansastól, Emmi nénitől, Henrik bácsitól, mint valaha. Néha órák hosszat sírdogált, Totó előtte ült, felnézett rá, és keservesen vonított, hogy mutassa, mennyire együtt érez kis úrnőjével. Totónak

voltaképpen édes mindegy volt, hogy Kansasban van-e vagy Oz birodalmában, amíg Dorkával együtt lehetett; de tudta, hogy a kislány bánkodik, és ezért ő is bánkódott.

Nomármost a Gonosz Boszorkánynak egyetlen vágya volt: hogy megkaparintsa az ezüstpéllőt, amelyet Dorka állandóan viselt. Méhei, varjai, farkasai halomra pusztultak, az Aranysipka varázshatalmát elhasználta; de ha meg tudná szerezni az ezüstpéllőt, nagyobb erőre tenne szert, mint amennyi azelőtt birtokában volt. Gondosan figyelte Dorkát, leste, nem veti-e le valamikor a cipőjét, gondolván, hogy akkor ellophatná. De a leányka olyan büszke volt csinos topánkájára, hogy sohasem vetette le, csak ha fürdött, meg éjszaka, ha aludt. De a Boszorkány annyira félt a sötétben, hogy éjszaka nem mert belopózni Dorka szobájába, a víztől pedig még sokkal jobban félt, mint a sötétségtől, és így sosem merészkedett Dorka közelébe, amikor fürdött. A vén Boszorkány tudniillik sosem nyúlt vízhez, és gondosan ügyelt rá, hogy víz sohase érintse testét.

A gonosz teremtés azonban nagyon ármányos volt, és végül kieszelte a módját, hogyan kaparinthatná meg, amire vágyik. A konyha közepére vasrudat helyezett, és a vasrudat aztán varázslattal láthatatlanná tette, így mikor Dorka végigment a konyhán, megbotlott a láthatatlan akadályban, és teljes hosszában elvágódott. Nem nagyon ütötte meg magát, de az egyik lábáról leesett az ezüstpéllő, és mielőtt utánanyúlhatott volna, a gonosz Boszorkány felkapta, és a maga pipaszár lábára húzta.

Módfelett megörült ravasz cselfogása sikerének, hiszen ha az egyik cipő a birtokában van, az övé a bűvös erő fele is, és Dorka még akkor sem használhatná ellene, ha tudná, hogy hogyan kell.

A kislány megharagudott a fél cipője elvesztén, és rászólt a Boszorkányra:

- Add vissza a cipőmet!
- Nem adom - rikácsolta a Boszorkány. - Most már az én cipőm, és nem a tiéd!
- Gonosz vagy! - kiáltott fel Dorka. - Nincs jogod elvenni a cipőmet!

A Boszorkány a szeme közé nevetett:

- Akármit mondasz, megtartom, és előbb-utóbb a másikat is elveszem tőled!

Dorka úgy megharagudott erre, hogy felkapta a keze ügyében álló vizescsöbröt, és tartalmát a gonosz Boszorkányra zúdította. A Boszorkány tetőtől talpig vizes lett, és abban a pillanatban rémülten felvisított: azután a hűledező Dorka szeme láttára fogyni, zsugorodni kezdett.

- Ide nézz, mit csináltál! - visította. - Egy pillanat, és elolvadok!
- Jaj de sajnálom! - sópánkodott Dorka, mert csakugyan nagyon megrémült, látván, hogy a Boszorkány úgy olvad el a szeme láttára, mint cukor a teában.
- Nem tudtad, hogy a víz a veszttem? - nyivákolt a Boszorkány elhaló hangon.

- Dehogyis, honnét tudtam volna? - felelte Dorka.

- Egykettőre elolvadok, és az egész váram a tiéd lesz. Gonosz voltam világéletemben, de sose hittem volna, hogy egy ilyen pöttömnyi kislány elolvaszt, és véget vet minden gonoszságomnak. Ide nézz ... eltűnök!

E szavakkal a Boszorkány összeesett, alaktalan, nyúlós, barna massa maradt a nyomában, és lassan terjedt, szétfolyt a konyha padlóján. Mikor Dorka látta, hogy a Boszorkány semmivé olvadt, hozott még egy vödör vizet, és azzal leöntötte a barna csúfságot. Aztán az egészet kisöpörte az ajtón. Fölvette az ezüstcipőt - ez volt minden, ami a vén banyából megmaradt -, megtisztította, megtörölte, és ismét a lábára húzta. Most végre szabad volt, azt tehetette, amit akart! Kiszaladt az udvarra, hogy elújságozza az Oroszlánnak: a gonosz Nyugati Boszorkány elpusztult, és ők nem rabok többé az idegen országban.

---

13. A mentés

A Gyáva Oroszlán nagyon megörült, amikor megtudta, hogy a Gonosz Boszorkány elolvadt egy rocska víztől; Dorka nyomban kinyitotta ketrece kapuját, és kiszabadította barátját. Együtt bementek a várba, és Dorka első dolga volt, hogy összehívja a nyugorokat, és közölje velük, hogy nem rabszolgák többé.

Nagy örömezés támadt erre a sárga nyugorok között, hiszen hosszú esztendőig robotoltak a Gonosz Boszorkány szolgálatában, aki ráadásul kegyetlenül sanyargatta őket. Örök időkre nemzeti ünneppé jelölték ki ezt a napot, és most is nagy lakomákkal, tánccal, vidámsággal ülték meg.

- Boldogságomhoz csak az hiányzik, hogy barátaink, a Madárijesztő és a Bádóg Favágó is velünk legyenek - mondta az Oroszlán.

- Mit gondolsz, nem menthetnénk meg őket? - kérdezte a leányka szívszorongva.

- Próbáljuk meg! - mondta az Oroszlán.

Összehívták a sárga nyugorokat, és megkérdezték, nem segítenének-e eltűnt barátaik megmentésében, és a nyugorok kijelentették, boldogan megtesznek minden tőlük telhetőt Dorkáért, aki felszabadította őket. Dorka tehát kiválasztott néhány nyugort, aki a legokosabbnak látszott, és elindultak. Egész nap és másnap délelőtt tartott az útjuk, amíg elértek arra a sziklás fennsíkra, ahol a Bádóg Favágó feküdt behorpadva, elgömbülve, mellette a fejszéje, de annak is eltört a nyele, foka pedig megrozsdált.

A nyugorok óvatosan fölemelték, és karjukban vitték vissza a Sárga Várba. Dorka néhány könnyet ejtett kedves cimborája állapota felett, az Oroszlán pedig komolyan, bánatosan nézett

maga elé. A várba visszaérve Dorka megkérdezte a nyugoroktól, nem akad-e köztük történetesen bádogos.

- Ó, igen, kitűnő bádogosaink vannak - válaszolták a nyugorok.

- Akkor hozzátok ide őket - kérte Dorka, és mikor a bádogosok megjöttek szerszámaikkal, megkérdezte tőlük: - Ki tudjátok-e egyengetni ennek a szegény Bádognak a horpadásait, vissza tudjátok-e hajlítani eredeti alakjába, meg tudjátok-e hegeszteni, ahol eltört?

A bádogosok alaposan megvizsgálták a Favágót, és azután azt válaszolták, igenis, meg tudják reparálni, jobb lesz, mint új korában. Munkához is láttak a vár egyik nagy sárga termében, három nap, négy éjszaka dolgoztak, kalapálták, görbítgették, hajlítgatták, hegesztették, szegecselték, fényesítették a Bádognak a lábát, törzsét, karját, fejét, amíg tökéletesen visszanyerte régi formáját, és ízületei is kifogástalanul működtek. Foltozás látszott ugyan rajta imitt-amott, de a bádogosok remekeltek, és mivel a Favágó egy cseppet sem volt hiú, nem bánta a foltokat.

Amikor végre besétált Dorka szobájába, hogy megköszönje az életmentést, örömkönnyekeket sírt, és Dorka gondosan törölgette kötényével a könnyecskéket, nehogy a Favágó ízületei megrozsdáljanak. Ugyanakkor azonban az ő könnyei is sűrűn hullottak örömeiben, hogy viszontláthatja régi jó barátját, és ezeket a könnyecskéket nem kellett letörölni. Az oroszlán viszont annyiszor törölte meg szemét a farka bojtjával, hogy a farka csuromvizes lett, és kénytelen volt kimenni az udvarra, és a farkát a napra tartani, hogy megszáradjon.

- Bárcsak a Madárijesztő is velünk volna! - sóhajtott fel a Bádognak, amikor Dorka elbeszélte neki a történeteket. - Már csak ez hiányzik a boldogságomhoz.

- Menjünk, keressük meg! - javasolta a leányka.

Ismét segítségül hívta a nyugorokat, elindultak, és mentek, mendegéltek, egész áldott nap és még másnap délelőtt, amíg a nagy fához nem értek, amelynek a koronájába a Szárnyas Majmok odadobták a Madárijesztő öltözékét.

Magas, sudár fa volt, és a törzse olyan sima, síkos, hogy senki se tudott rá fölmászni; de a Bádognak azon nyomban feltalálta magát:

- Kidöntöm a fát, és akkor visszaszerezzenek a Madárijesztő ruháját. Tudni való, hogy mialatt a bádogosok a Favágót reparálták, egy aranyműves nyugor színarany nyelet kovácsolt a fejszéjének, a régi törött fanyelet helyett. Egy másik nyugor pedig a fejsze fokát fényesítette, amíg a rozsdát mind lejött róla, és úgy csillogott, mint a vert ezüst.

A szót tett követte, a Bádognak munkához látott, és a magas fa csakhamar recsegve-ropogva kidőlt; a Madárijesztő ruhája kiesett az ágak közül, és a földre gurult.

Dorka fölszedte, a nyugorok haza vitték a Sárga Várba, ott kitömték szép tiszta, új szalmával, és egykettőre ott állt előttük a Madárijesztő, délcegebben, mint új korában, és nem győzött hálálkodni, amiért megmentették az életét.

Most, hogy ismét együtt voltak, Dorka és barátai boldog napokat töltöttek a Sárga Várban, ahol minden kényelemben részük volt.

Egy nap azonban Dorkának eszébe jutott Emmi néni, és ezt mondta: - Tudjátok mit? Menjünk vissza Ozhoz, és követeljük tőle, hogy váltsa be ígérését.

- Az ám - helyeselt a Favágó. - Akkor végre megkapom a szívemet!

- És én az eszemet! - fűzte hozzá a Madárijesztő örvendezve.

- Én meg a bátorságomat! - merengett az Oroszlán.

- Én pedig hazakerülök Kansasba! - tapsikolt Dorka. - Jaj, induljunk vissza a Smaragdvárosba már holnap reggel!

Elhatározták tehát, hogy elindulnak. Másnap összehívták a nyugorokat, és elbúcsúztak tőlük. A nyugorok szívből sajnálták, hogy el kell bocsátaniuk vendégeiket; kivált a Bádóg Favágót úgy megszerették, hogy kérve kérték, maradjon náluk, és uralkodjék fölöttük meg a Nyugat Sárga Országá fölött. Mikor aztán látták, hogy barátaink elhatározása megmászhatatlan, a nyugorok egy-egy arany nyakörvet ajándékoztak Totónak meg az Oroszlánnak, Dorkának pedig gyémántokkal kivert szép arany karkötőt; a Madárijesztőt aranygombos sétatálcával ajándékozták meg, hogy el ne essék útközben, a Bádóg Favágónak pedig drágaköves, aranyberakásos, színezüst olajozókannával kedveskedtek.

Mindegyikük takaros kis beszédet vágott ki a nyugoroknak köszönetük jeléül, és utána addig rázogatták egymás kezét, amíg megfájdult a karjuk.

Dorka kinyitotta a Boszorkány szekrényét, hogy kosarát megrakja úti elemőzsiával, s ekkor megpillantotta az Aranysipkát. Felpróbálta, és tapasztalta, hogy pontosan illik a fejére. Varázserejéről sejtelve sem volt, csak azt látta, hogy csinos, így hát elhatározta, hogy ezentúl ezt fogja viselni, és rózsaszínű főkötőjét a kosarába rejtette.

Miután ekképp fölkészültek az útra, elindultak a Smaragdváros felé; a nyugorok háromszoros éljenzéssel és sok-sok jókívánsággal bocsátották őket útjukra.

---

14. A Szárnyas Majmok

Bizonyára emlékeztek még rá, hogy a Gonosz Boszorkány várától a Smaragdvárosig nem vezetett út, de még csak ösvény sem. Mikor utasaink a Boszorkányt keresték, a Boszorkány meglátta közeledtüket, és a Szárnyas Majmokat küldte el értük. De sokkal nehezebb volt visszatalálni a boglárkával, százszorszéppel pettyezett réteken át, mint odafelé, mikor a Szárnyas Majmok karjában utaztak. Tudták persze, hogy egyenesen keletnek kell tartaniuk, a felkelő nap

felé, és a helyes irányba indultak is el. De délben, mikor a nap épp a fejük fölött állt, nem tudták, merre van kelet, merre nyugat, és eltévedtek a virágos réteken. De azért nem álltak meg, mentek, mentek egyre tovább, éjszaka feljött a hold, és az világított, akkor lefeküdtek az illatos, bíborszínű virágok közé, és édesen aludtak reggelig - kivéve persze a Madárijesztőt meg a Bádóg Favágót.

Reggel a nap felhő mögé bújt, de azért elindultak, mintha csak tudnák, hogy merre kell menniük.

- Ha elég sokáig gyalogolunk, valamikor csak elérkezünk valahová - vélekedett Dorka.

De teltek-múltak a napok, és utasaink továbbra sem láttak maguk előtt mást, mint a bíborszínű virágokkal telehintett rétet. A Madárijesztő méltatlankodni kezdett:

- Úgy látom, eltévedtünk, és ha nem találunk rá a helyes útra, és nem jutunk vissza a Smaragdvárosba, sose kapom meg az eszemet.

- Sem én a szívemet - tette hozzá a Bádóg Favágó. - Alig várom, hogy visszakerüljünk Ozhoz, márpedig az utunk tagadhatatlanul igen hosszúra nyúlik!

- A magamfajta gyávának rosszul esik ám, hogy örökké gyalogoljon, és sose jusson sehová - nyöszörgött az Oroszlán.

Dorka is elcsüggedt. Leült a fübe, és szomorúan nézett társaira, társai is leültek, és Dorkára néztek tanácstalanul, Totó pedig azt tapasztalta, hogy életében először túl fáradt ahhoz, hogy üldözőbe vegye a feje fölött elszálló pillangót; csak ült, lógatta a nyelvét, és lihegett, és úgy nézett Dorkára, mintha azt kérdezné, hogy hát most mit csináljanak.

Dorkának csakugyan támadt egy ötlete:

- Mit szólnátok hozzá, ha idehívnám a mezei pocokokat? Ők valószínűleg tudják, merre vezet az út a Smaragdvárosba.

- Persze hogy tudják! - kiáltott fel a Madárijesztő. - Hogy ez eddig nem jutott eszünkbe!

Dorka belefűjt a kicsi sípba, amelyet állandóan a nyakában hordott, mióta a Királynőtől kapta. Pillanatokon belül apró lábak surrogása hallatszott, és sok-sok mezei pocok szaladt oda Dorkához. Köztük volt maga a Királynő is. Halk, cincogó hangján kérdezte:

- Mit tehetek barátaimért?

- Eltévedtünk - válaszolta Dorka. - Meg tudnád mondani, hogy jutunk innét a Smaragdvárosba?

- Hogyne tudnám - mondta a Királynő. - De nagyon hosszú az út, mert egész idő alatt csak távolodtatok tőle. - Azután meglátta Dorka Aranysipkáját, és megkérdezte: - Mért nem használod fel az Aranysipka varázserejét, és hívod segítségül a Szárnyas Majmokat? Ők egykettőre odarepítenek!

- Nem tudtam, hogy a sipkának varázsereje van - álmétkodott Dorka.

- Mit kell vele csinálni?

- A varázsige bele van írva a sipka bélésébe - válaszolta a Királynő.

- De ha idehívod a Szárnyas Majmokat, akkor mi eliszkolunk, mert nagyon pajkos állatok, és multságukra szolgál, ha bennünket kínozhatnak.

- Engem nem bántanak? - kérdezte aggódva a kislány.

- Ó nem, az Aranysipka tulajdonosának szót fogadnak! Isten veled! - búcsúzott a Királynő, és fürgén elszaladt, pocoknépével együtt.

Dorka belenézett az Aranysipkába, és néhány szót látott a bélésébe beleírva. Aha, ez biztosan a varázsige - gondolta, és figyelmesen elolvasta a használati utasítást. Azután visszatette fejére a sipkát, és bal lábára állt.

- Ep-pe, pep-pe, kak-ke! - mormolta.

- Mit mondtál? - érdeklődött a Madárijesztő, mert nem értette, hogy Dorka mit művel.

- Hil-ló, hol-ló, hel-ló! - folytatta Dorka, jobb lábára állva.

- Helló! - válaszolt a Bádóg Favágó, mintha köszönne.

- Ziz-zi, zuz-zi, zikk! - fejezte be Dorka, mind a két lábán állva. Alighogy a bűvös igék elhangzottak, nagy szárnyuhogás, makogás támadt, és a Szárnyas Majmok hada megjelent. A Majomkirály mélyen meghajolt Dorka előtt, és megkérdezte:

- Mi a parancsod?

- El akarunk jutni a Smaragdvárosba, és eltévedtünk.

- Majd elviszünk! - szólt a Király, és mihelyt kimondta, két majom máris a karjába kapta Dorkát, és elszállt vele. Ugyanígy a Madárijesztőt, a Bádóg Favágót meg az Oroszlánt is a levegőbe emelték, egy kisebbfajta majom pedig Totót kapta a karjába, és a többiek után repült, noha a kutyus mindenáron meg akarta harapni.

A Madárijesztő és a Bádóg Favágó eleinte nagyon meg voltak ijedve, mert emlékeztek rá, annak idején milyen csúnyán elbántak velük a Szárnyas Majmok; de csakhamar látták, hogy most semmi rosszban nem sántikálnak, így hát nekibátorodva élvezték a repülést, és gyönyörködtek az alattuk elterülő szép kertekben meg erdőségekben.

Dorkát a két legnagyobb majom vitte, s egyikük maga volt a Király. Széket formáltak kezükből, és gondosan ügyeltek rá, nehogy bajt csináljanak.

- Miért tartoztok engedelmességgel az Aranysipka birtokosának? - tudakolta Dorka.

- Ó, annak hosszú históriája van - nevetett a Majomkirály. - De mivel hosszú út van előttünk, elszórakoztatlak veled, ha kívánod.

- Nagyon szeretném hallani - mondta Dorka.

- Egykor szabadok voltunk - kezdte a Király. - Vidáman éltünk a rengetegben, fáról fára szálltunk, diót, gyümölcsöt ettünk, egyszóval éltük világunkat, és senkinek sem tartoztunk engedelmességgel. Nem mondom, olykor talán egy kicsit túlságosan csintalanok voltunk, leszálltunk, és megcibáltuk egy-egy szárnyatlan állat farkát, madarakat hajkurásztunk, és dióval dobáltuk az erdőt járó embereket. De gondtalanul, boldogan, vidáman éltünk. Sok-sok éve ennek, még mielőtt Oz leszállt a felhőkből, hogy uralkodjék az ország felett.

Akkoriban lakott idefenn, északon, egy szépséges királylány, aki egyúttal hatalmas tündér is volt. Varázserejét csak arra használta, hogy segítsen a népnek, bántani sosem bántott senkit, aki jó volt. Bohókának hívták, és nagy rubintömbökből épített gyönyörű palotában lakott. Mindenki szerette, de az volt a legnagyobb bánata, hogy nem talált senkit, akit viszonszerethetett volna, mert minden férfi túlságosan buta és rút volt hozzá képest. Végül mégis talált egy fiút, aki délceg volt, férfias, és éveit meghazudtolóan bölcs. Bohóka eltökélte, hogy mihelyt a fiú férfivá serdül, hozzá megy feleségül; ezért elvitte rubintos palotájába, és minden varázshatalmát arra fordította, hogy minél erősebbé, szebbé, jobbá tegye. Mire férfivá érlelődött, úgy hírelt, hogy Kelálnál - mert ez volt a neve - jóságosabb és bölcsőbb embert az egész országban nem találni, egyébként pedig olyan daliás, olyan szép volt, hogy Bohóka tiszta szívéből szerette, és már javában készülődött a lakodalomra.

Akkoriban nagyatyám volt a Szárnyas Majmok királya, és az öregúr a jó tréfát még a jó vacsoránál is jobban szerette. Népünk akkoriban Bohóka palotájának közelében lakott az erdőben. Egy napon, nem sokkal az esküvő előtt, nagyatyám éppen sétálni repült a csapatával, amikor megpillantotta Kelált a folyóparton, talpig rózsaszínű selyembe, vörös bársonyba öltözve, és nyomban elhatározta, hogy megréfálja. Szavára a csapat leszállt, megragadta Kelált, fölemelte, és kivitte a folyó közepéig, ott aztán belepottyantottak a vízbe.

"Rajta, ússzál ki, cifra barátom! - kiáltott le nagyatyám. - Hadd lássuk, nem árt-e a víz a szép ruhádnak!"

Kelálnak persze volt annyi esze, hogy nyomban úszni kezdett; akármilyen jól ment sora, nem volt elkényeztetve. Nevetett, amikor kibukkant a víz felszínére, és hamarosan kiúszott a partra. De mikor Bohóka lelkendezve odaszaladt hozzá, látta, hogy selyem-bársony gúnyája tönkrement a vízben.

Bohóka éktelen haragra gerjedt, mert persze tudta, hogy ki volt a tettes. Maga elé citálta a Szárnyas Majmok nemzetségét, és először úgy rendelkezett, hogy valamennyinek a szárnyát kötözzék meg, és aztán bánjanak velük úgy, ahogyan ők Kelállal bántak, azaz dobják őket a folyóba. De nagyatyám szívhez szólóan könyörgött, mert tudta, hogy a Majmok mind egy szálig a folyóba fülnek, ha megkötözött szárnyakkal beledobják őket, és Kelál is pártjukat fogta; így

hát Bohóka a végén megkegyelmezett nekik, azzal a feltétellel, hogy eztán tartoznak teljesíteni az Aranysipka tulajdonosának három parancsát. Az aranysipka eredetileg Kelál számára készült nászajándékul, és állítólag a királylány fél országa volt az ára. Nagyatyám meg a többiek természetesen habozás nélkül elfogadták ezt a feltételt, és így esett, hogy három ízben tartozunk rendelkezésére állni a sipka tulajdonosának, bárki légyen is az.

- És kié volt eddig a sipka? - tudakolta Dorka, akit módfelett érdekelt ez a história.

- Az Aranysipka első birtokosa Kelál maga volt - folytatta a Majomkirály -, így hát ő volt az első, aki nekünk parancsolt. Mivel menyasszonya annyira megutált, hogy látni sem bírt bennünket, nem sokkal esküvője után összehívta egész nemzetségünket az erdőn, és elrendelte, hogy tartózkodjunk mindig olyan távol a palotától, hogy Bohóka soha többé ne lásson Szárnyas Majmot. Ezt annál is szívesebben megtettük, mert hiszen nagyon féltünk tőle. Ennél több kötelességünk nem is volt, amíg a gonosz Nyugati Boszorkány meg nem kaparintotta az Aranysipkát. Akkor előbb a nyugorok leigázásában kellett segédkeznünk, azután pedig Ozt kellett kiüldöznünk Nyugat országából. Most a tiéd az Aranysipka, és három ízben a te akaratodnak tartozunk engedelmességgel.

Mikor a Majomkirály befejezte elbeszélését, Dorka lenézett, és megpillantotta a Smaragdváros fényes zöld falait. Elámult, hogy milyen gyorsan tették meg a hosszú utat, és nagyon örült, hogy máris megérkeztek. A furcsa teremtések óvatosan letették Dorkát a Smaragdváros kapuja előtt, a Király mélyen meghajolt Dorka előtt, és aztán sebesen elszállt, csapatával együtt.

- Ugye, milyen kellemes utazás volt? - fordult a leányka társaihoz.

- Az ám, és gyors szabadulás a bajból! - mondta az Oroszlán. - Milyen jó, hogy elhoztad ezt a varázserejű sipkát!

---

15. A félelmetes Oz leleplezése

Utazóink odaléptek a Smaragdváros hatalmas kapujához, és becsöngettek. Többször is kellett csengetniük, míg a kaput kinyitották: ugyanaz a Kapuőrző Kulcsár állt előttük, akivel első ottjártukkor megismerkedtek.

- Nini, hát visszajöttetek? - kérdezte ámuldozva.

- Nem látod? - kérdezte vissza a Madárijesztő.

- Azt hittem, elmentetek a gonosz Nyugati Boszorkányhoz.

- Valóban, ott jártunk - erősítette meg a Madárijesztő.

- És elengedett benneteket? - kérdezte a Kapuőrző Kulcsár továbbra is álmétkodva.

- Kénytelen volt vele: tudniillik elolvadt - magyarázta a Madárijesztő.

- Elolvadt?! Ez aztán az örömhír! - lelkesedett a Kulcsár. - Ki olvasztotta el?

- Dorka - felelte az Oroszlán méltóságteljesen.

- Jóságos isten! - kiáltott fel a Kulcsár, és mélyen-mélyen meghajolt a leányka előtt.

Aztán bevezette őket a szobájába, a nagy ládából elővette a szemüvegeket, és a fejükre lakatolta, éppúgy, mint először. Majd a belső kapun át beléptek a Smaragdvárosba, és mikor a nép a Kapuőrző Kulcsártól meghallotta, hogy ez a kislány elolvasztotta a gonosz Nyugati Boszorkányt, hatalmas tömeg gyűlt köréjük és kísérte őket Oz palotájáig.

A zöld pofaszakállas katona most is ott strázsált a kapuban, de azon nyomban bebocsátotta őket; benn a szép zöld leányzó fogadta őket, és mindegyiküket azonnal a szobájába vezette, hogy pihenjenek, amíg a nagy Oz hívatja őket.

A katona íziben tudtára adta Oznak, hogy Dorka és társai visszatértek, miután elpusztították a Gonosz Boszorkányt; de Oz nem válaszolt. Azt hitték, a Bölcs Varázsló nyomban hívatni fogja őket, de nem üzent. Nem üzent sem másnap, sem a következő napon, sem az azután következőn. Beleuntak a hosszas várakozásba, türelmetlenkedtek, a végén már bosszankodtak, hogy Oz ilyen csúnyán viselkedik, miután veszedelmes kalandokba és szolgaságba küldte őket. A Madárijesztő végül is megkérte a zöld leányt, továbbítsa Oznak második üzenetüket, miszerint - ha Oz nem fogadja őket haladéktalanul, a Szárnyas Majmokat fogják segítségül hívni, hogy kitapasztalják, vajon hajlandó-e Oz beváltani az ígérését. Mikor a Varázsló meghallotta ezt az üzenetet, annyira megijedt, hogy azonnal kiüzent, másnap reggel pontosan kilenc óra és négy perckor várja őket a trónteremben. Egyszer ugyanis összeakadt a Szárnyas Majmokkal a Nyugat országában, és nem óhajtott velük többször találkozni.

Utazóink mind a négyen álmatlanul töltötték az éjszakát; mindegyik az adományra gondolt, amelyet Oz kilátásba helyezett nekik. Dorka csak egyszer aludt el néhány percre, akkor is azt álmodta, hogy Kansasban van, és Emmi néni elmondja neki, milyen boldog, hogy a húgocskája hazaérkezett.

Másnap reggel pontosan kilenc órakor értük jött a zöld pofaszakállas katona, és négy perccel később valamennyien beléptek a trónterembe, a nagy Oz színe elé.

Természetesen mind a négyen azt várták, hogy ugyanabban az alakban fogják látni a Varázslót, amelyben első ízben megjelent, de milyen nagy volt meglepetésük, amikor körülnéztek - és senkit sem láttak a nagy trónteremben. Közelebb húzódtak az ajtóhoz és egymáshoz, mert az üres terem csöndje félelmetesebb volt Oz valamennyi megjelenési formájánál.

Egyszer csak hangot hallottak, amely mintha a nagy kupola alól zengett volna. Ünnepelesen szólt:

- Én vagyok Oz, a hatalmas, a félelmetes. Miért járultok színem elé?

Barátaink ismét körülnéztek, kikémlték a terem minden zugát, de nem láttak senkit. Végül Dorka megkérdezte:

- Hol vagy?

- Mindenütt jelen vagyok, de halandó szem nem láthat. Most leülök trónusomra, hogy szót válthassunk. - Most csakugyan úgy rémlett, mintha a Hang a trónszék felől szólna, így hát barátaink odaléptek, felsorakoztak a trónszék előtt, és Dorka így szólt:

- Azért jöttünk, hogy beváltsd ígéretedet, Oz.

- Miféle ígéretet?

- Megígérted, hogy ha megölöm a Gonosz Boszorkányt, hazaküldesz Kansasba.

- Nekem pedig eszet ígértél - toldotta meg a Madárijesztő.

- És nekem szívet - mondta a Bádog Favágó.

- Énnekem megígérted, hogy bátorrá teszel - tette hozzá a Gyáva Oroszlán.

- De hát csakugyan elpusztult a Gonosz Boszorkány? - kérdezte a Hang, és Dorkának úgy rémlett, mintha megremegne egy kicsikét.

- El - válaszolta. - Leöntöttem egy csöbör vízzel, és elolvadt.

- Ez aztán a váratlan hír! - mondta a Hang. - No jó, jertek el holnap, mert át kell gondolnom a dolgot, és ahhoz idő kell.

- Éppen elég hosszú gondolkodási időt adtunk neked - fortyant fel a Bádog Favágó.

- Egy nappal se várunk tovább! - jelentette ki a Madárijesztő.

- Meg kell tartanod az ígéretedet! - kiáltott fel Dorka.

Az Oroszlán úgy gondolta, nem árt egy kicsikét ráijeszteni a Varázslóra, és ezért hosszan, hangosan elbődült; ordítása olyan félelmetes volt, hogy Totó megijedt, félreugrott, és feldöntötte a sarokban álló spanyolfalat. Ahogy a spanyolfal nagy zajjal felborult, mind odanéztek, és a következő pillanatban kövé meredtek ámulatukban. A sarokban tudniillik, azon a helyen, amelyet az imént még eltakart a spanyolfal, kopasz fejű, csupa ránc ábrázatú kis öregemberke állott, szemlátomást éppoly meglepetten, mint ők valamennyien. A Favágó fölemelte fejszóját, odaszaladt, és rárivallt a kis emberkére:

- Ki vagy?

- Én vagyok Oz, a hatalmas, a félelmetes - válaszolta a kis öregember remegő hangon. - Ne üss meg, kérlek, és megteszek mindent, amit csak kívántok.

Barátaink döbbenten, kétkedve meredtek rá.

- Én azt hittem, hogy Oz egy nagy Fej - mondta Dorka.

- És én azt hittem, hogy szépséges Hölggy - szólt a Madárijesztő.

- Én pedig azt hittem, hogy félelmetes Fenevad - mondta a Bádogg Favágó.

- És én azt hittem, hogy Oz egy nagy Tüzugömb - kiáltott fel az Oroszlán.

- Nem, tévedtetek - szólt a kisöreg szelíden. - Csaltam.

- Csaltál! - kiáltott fel Dorka. - Hát nem vagy nagy varázsló?

- Csitt, kedvesem - kérte a kisöreg. - Ne beszélj olyan hangosan, mert meghallják, és akkor végem. Mindenki azt hiszi rólam, hogy nagy varázsló vagyok.

- Hát nem vagy? - kérdezte ismét Dorka.

- Szó sincs róla, kedveském; egészen közönséges ember vagyok.

- Még annál is kevesebb - szólt közbe a Madárijesztő bánatosan. - Szélhámos vagy!

- Fején találtad a szöveget! - kiáltott fel a kis öregember, kezét dörzsölgetve, mintha roppantul tetszenék neki ez a kifejezés. - Szélhámos vagyok.

- De hát ez rettenetes! - sopánkodott a Bádogg Favágó. - Hogy kapok én akkor szívet?

- És én bátorságot? - kérdezte az Oroszlán.

- Vagy én agyvelőt? - jajveszékelt a Madárijesztő, és a kabátja ujjával törölgette omló könnyeit.

- Kedves barátaim - kérte Oz -, ne beszéljete most ezekről a csekélyiségekről. Inkább gondoljatok rám, és arra, hogy milyen rettenetes pácban vagyok. Mi lesz velem, ha lelepleznek?

- Hát nem tudják rólad, hogy szélhámos vagy? - kérdezte Dorka.

- Nem, senki se tudja, csak ti négyen ... és én magam - válaszolta Oz. - Olyan régóta bolondítom a világot, hogy már azt hittem, sose jönnek rá. Nagy hiba volt, hogy egyáltalában beengedtelek titeket a trónterembe. Általában nem fogadom még alattvalóimat sem, ezért mind azt hiszik, hogy félelmetes vagyok.

- Csak azt nem értem, hogy csináltad, hogy először egy nagy Fej alakjában jelentél meg előttem?
- kérdezte Dorka zavartan.

- Ó, az csak az egyik trükköm volt - válaszolta Oz. - Gyere ide, kérlek, és mindjárt megmagyarázom.

Bevezette őket egy kis szobába a trónterem mögött, és az egyik sarokba mutatott: ott feküdt a Nagy Fej, sok-sok réteg egymás fölé ragasztott papirosból állt, s az arcot nagy gonddal festették reá.

- Ezt a fejet dróton lelógattam a plafonról - magyarázta Oz. - A spanyolfal mögött álltam, és szálakat rángattam, úgy mozgattam a szemeket, látogattam a száját.

- És a hangja? - faggatta tovább a kislány.

- Ó, én hasbeszélő vagyok - magyarázta a kis öregember. - A hangom erejét tetszés szerint tudom ide-oda irányítani, ezért hihettétek, hogy a Fejből szól. Itt van a többi holmi, amivel becsaptalak benneteket. - Azzal megmutatta a Madárijesztőnek a ruhát és az álarcot, amelyben Szépséges Hölgyként jelent meg előtte; a Bádog Favágó látta, hogy a félelmetes Fenevad nem egyéb, mint egy csomó állatbőr összevarrva és lécekre feszítve: ami pedig a Tűzgömböt illeti, azt is a mennyezetről lógatta le a hamis varázsló, és valójában csak egy nagy gyapotgömb volt, semmi más, de ha leöntötték olajjal, lángolva égett.

- Igazán szégyellhetned magad, hogy így szélhámoskodol - mondta a Madárijesztő szemrehányóan.

- Szó, ami szó, nagyon röstellem - vallotta meg a kis ember búsan. - De igazán nem volt más megoldás. Üljetek le, kérlek, van itt elég szék, és elbeszélésem nektek a történetemet.

Leültek hát, és az öregember így kezdte:

- Omahában születtem ...

- Nini, hisz az nincs messze Kansastól! - kiáltott fel Dorka.

- Nem; de innét annál messzebb van - válaszolta az öregember, bús fejcsóválással. - Ahogy felnőttem, hasbeszélő lettem, kitűnő mester volt az oktatóm. Kitűnően tudom utánozni a világ minden állatát vagy madarát. - Nyávogott egyet, s olyan híven utánozta a kiscicát, hogy Totó a fülét hegyezte, és izgatottan kémlelt jobbra-balra. - Egy idő múlva - folytatta Oz - beleuntam a hasbeszélő mesterségbe, és ballonos lettem.

- Hát az meg micsoda? - érdeklődött Dorka.

- Az egy olyan ember, aki a vándorcirkusz előadásai napjain léggömbbel felszáll a levegőbe, hogy nagy tömeget csódítsen össze, és azok aztán megváltásért a jegyüket a cirkuszba - magyarázta az öreg.

- Aha, már értem - bólintott Dorka.

- Nohát, egy napon megint így felszálltam a léggömbbel, és a tartókötelek úgy összegabalyodtak, hogy nem tudtam lejönni. A ballon egyre feljebb szállt, föl a felhők fölé, olyan magasra, hogy a légáramlás elkapta és elsodorta, vitte, sok-sok mérföldnyire. Egy teljes nap, teljes éjjel utaztam így a levegőben; a második nap hajnalán arra ébredtem, hogy ballonom különös, csodálatosan szép táj fölött úszik. Azután lassan leereszkedett, minden baj nélkül földet értem. De furcsa, ismeretlen nép közé pottyantam, s mivel a felhőkből érkeztem, ezek az emberek azt hitték, hogy én hatalmas varázsló vagyok. Természetesen nem cáfoltam meg ezt a hiedelmüket, mert tartottak tőlem, és megígérték, hogy mindenben teljesítik akaratomat.

A magam multságára, no meg hogy a derék embereket foglalkoztassam, elrendeltem, hogy építsék meg ezt a várost, s benne a palotámat; mindezt készségesen, ügyesen végrehajtották. A körülötte elterülő szép zöld tájról eszembe jutott, hogy elnevezem Smaragdvárosnak, és hogy még jobban kiérdemelje nevét, zöld szemüveget adattam minden lakosára, hogy mindent zöldnek lássanak maguk körül.

- Hát nem zöld itt minden? - álmélikodott Dorka.

- Semmivel sem zöldebb, mint bárhol másutt; de ha zöld szemüvegen át nézed a világot, akkor természetesen mindent zöldnek látsz. A Smaragdváros sok-sok esztendeje épült, mert mikor a léggömb idehozott, fiatal férfi voltam, most pedig már nagyon öreg vagyok. De az alattvalóim olyan régóta viselik a zöld szemüveget, hogy a legtöbben csakugyan szentül hiszik, hogy Smaragdváros az, amiben laknak; tagadhatatlanul szép is ez a hely, temérdek drágakő, nemesfém ékeskedik mindenfelé, és minden megvan itt, ami csak kell a lakosság boldogságához. Jól bántam népemmel, szeretnek is engem, de mióta ez a palota megépült, bezárkóztam, és nem fogadok senkit. A legjobban a Boszorkányoktól félttem, mert hisz nekem nincs varázshatalmam, ők ellenben, amint ezt csakhamar tapasztaltam, valóban rendkívüli dolgokat tudnak művelni. Négy boszorkány élt ebben az országban, Észak, Kelet, Dél és Nyugat népei fölött uralkodtak. Szerencsémre Észak és Dél Boszorkánya jó boszorkány, s tudtam, hogy ez a kettő sohasem bántana; de a Keleti meg a Nyugati Boszorkány gonosz nál is gonoszabb, s ha nem hitték volna, hogy náluk is hatalmasabb vagyok, egész biztosan elpusztítanak, így is halálos rettegésben éltem esztendőig, s képzelheted örömeimet, mikor megtudtam, hogy a házad ráesett a gonosz Keleti Boszorkányra, és agyonütötte. Mikor idejöttél, fűt-fát ígértem, csak hogy hajlandó légy eltenni láb alól a másik gonosz Boszorkányt; de most, hogy elolvastottad, szégyenszemre be kell vallanom, hogy ígéreteimet nem tudom beváltani.

- Szerintem te nagyon rossz ember vagy - jelentette ki Dorka.

- Szó sincs róla, aranyom, én igazán nagyon jó ember vagyok, csak rossz varázsló, ezt el kell ismernem.

- Nem tudsz nekem eszet adni? - kérdezte a Madárijesztő.

- Nem, de nincs is rá szükséged. Mindennap tanulsz valamit. Nézd meg a kisbabát: van agyveleje, mégse tud semmit. A tudást a tapasztalat hozza meg, és minél tovább járkálsz a földön, annál több tapasztalatra teszel szert.

- Az meglehet, de azért nagyon szerencsétlen leszek, ha nem adsz nekem agyvelőt.

Az álvarázsló tűnődve nézett reá. Felsóhajtott:

- Hát... amint már mondtam, nem vagyok valami nagy varázsló, de ha mindenáron akarsz, gyere el holnap reggel, és akkor teletömöm a fejedet agyvelővel. De azt már nem tudom megmondani, hogy hogyan használd; azt magadnak kell kisütnöd.

- Köszönöm, köszönöm! - lelkendezett a Madárijesztő. - Majd megtalálom a módját, sose félj!

- Hát az én bátorságommal mi lesz? - kérdezte az Oroszlán aggódva.

- Ó, te nagyon bátor vagy - felelte Oz. - Csak egy kis önbizalom hiányzik belőled. Nincs olyan élőlény, amelyik ne félne, ha veszélybe kerül. Az igazi bátorság éppen az, hogy akkor is kiállj a veszélyt, ha félsz tőle; márpedig ezzel a fajta bátorsággal te bőségesen el vagy látva.

- Lehetséges, de azért én mégis félek - vitatkozott az Oroszlán. - Komolyan mondom, nagyon szerencsétlen leszek, ha nem adsz nekem abból a bátorságból, amelyik elfeledtetni az emberrel, hogy fél.

- Helyes; gyere el holnap reggel, és felruházlak ezzel a bátorsággal.

- És az én szívemmel mi lesz? - kérdezte a Bádóg Favágó.

- Ami azt illeti - válaszolt Oz -, szerintem rosszul teszed, hogy mindenáron szívet akarsz. A szív a legtöbb embert boldogtalanná teszi. Én azt mondom neked: szerencsés fickó vagy, hogy nincsen szíved.

- Ez felfogás dolga - mondta a Favágó. - Én zúgolódás nélkül fogom elviselni a világ minden boldogtalanságát, ha adsz nekem szívet.

- Nem bánom - bólintott Oz megadóan. - Gyere vissza holnap reggel, és megkapod a szívedet. Olyan régóta játszom a hatalmas varázslót, hogy bízvást játszhatom még egy kicsit tovább.

- És én hogy jutok haza Kansasba? - kérdezte Dorka.

- Ezen bizony még töprengennem kell egy kicsit - válaszolta az öreg. - Adj nekem két-három nap gondolkozási időt-, megpróbálom kifundálni a módját, hogy hogyan vigyelek át a sivatagon. Addig mindannyian a vendégeim vagytok, palotámban laktok, és népem minden kívánságotokat és parancsotokat teljesíti. Csak egyetlenegyet kérek cserébe a segítségemért, akármennyit ér is: hogy megőrzitek titkomat, és nem áruljátok el senkinek, hogy szélhámos vagyok.

Barátaink megígérték, hogy egyetlen szóval sem árulják el azt, amit megtudtak. Mikor visszamentek szobájukba, széles jókedvre derültek. Még Dorka is bízott benne, hogy "a hatalmas és félelmetes szélhámos" megtalálja a módját, és hazaküldi őt Kansasba; ha pedig ezt véghez viszi, Dorka hajlandó volt neki mindent megbocsátani.

---

16. A nagy szélhámos varázsereje

Másnap reggel a Madárijesztő így szólt barátaihoz:

- Kívánjatok nekem szerencsét, megyek Ozhoz, és végre-valahára megkapom az eszemet. Mire visszatérek, olyan leszek, mint mindenki más.

- Én olyannak szeretlek, amilyen vagy - mondta Dorka bensőségesen.

- Nagyon kedves tőled, hogy szeretsz egy Madárijesztőt - válaszolta emez. - De biztosan többre becsülsz majd, ha meghallod a remek gondolatokat, amelyeket az új agyvelőm kitermel.

Azzal vidáman elbúcsúzott valamennyiüktől, elment a trónterem elé, és bekopogott.

- Szabad! - szólt ki Oz.

A Madárijesztő belépett, és a kis emberkét az ablaknál ülve találta, gondolataiba merülve.

- Az eszem végett jöttem - bökte ki a Madárijesztő félénken.

- Igen, igen, persze; ülj le, kérlek, ebbe a székre - mondta Oz. - Ugye, nem veszed zokon, hogy leszedem a fejedet, de másképp nem tudom berakni az új agyvelődöt az őt megillető helyre.

- Tessék csak, vedd le bátran, csak az a fontos, hogy jobb legyen, mire visszateszed.

A Varázsló tehát levette a Madárijesztő fejét, és kirázta belőle a szalmát. Aztán bement a hátsó szobába, fogott egy messzely korpát, azt összekeverte egy jókora csomó zsilettpengével. Mikor mindezt alaposan összerázta, betöltötte a Madárijesztő fejének a felső részébe, a többit pedig jól kitömte szalmával, hogy a keverék a helyén maradjon.

Azzal visszaillesztette a fejet a helyére, és így szólt a Madárijesztőhöz:

- Mától fogva új ember vagy, úgy vág az eszed, mint a borotva!

A Madárijesztő boldogan, büszkén fogadta leghőbb kívánsága teljesülését, melegen megköszönte Oznak fáradozását, és visszasietett barátaihoz.

Dorka kíváncsian méregette barátját: koponyája valósággal duzzadt az észtől.

- Hogy érzed magad? - kérdezte.

- Okosnak érzem magam - válaszolta a Madárijesztő komolyan. - Ha hozzászokom az új eszemhez, mindent tudni fogok.

- Mik azok a fura, pengeszerű dolgok, amik kiállnak a fejedből? - kérdezte a Bádóg Favágó.

- Azok mutatják, hogy milyen éles az esze - vágta rá az Oroszlán.

- No, megyek én is Ozhoz, a szívemért! - szólt a Favágó, azzal ment ő is a trónterem elé, és bekopogott az ajtón.

- Szabad! - kiáltott ki Oz.

A Favágó belépett:

- A szívemért jöttem.

- Helyes - mondta a kis ember. - De előre figyelmeztetlek, lyukat kell vágnom a melledbe, hogy behelyezhessem a szívedet. Remélem, nem fog nagyon fájni.

- Ó, cseppet sem - felelte a Favágó. - Nem is fogom érezni. Oz tehát bádógvágó ollót vett elő, és azzal kis, négyszögletes lyukat vágott a Bádóg Favágó mellkasának bal oldalába. Aztán a szekrényből gyönyörű szívet vett elő: piros selyemből készült, és fűrészporral volt kitömve.

- Nem gyönyörű? - kérdezte.

- Szépnek szép - bólintott a Favágó örvendezve. - De mondd, gyengéd-e ez a szív?

- Ó, nagyon gyengéd! - válaszolta Oz, betette a szívet a Favágó mellébe, azután visszaillesztette a kivágott négyszöget, és gondosan odaforrasztotta, ahonnét kivette.

- Tessék - mondta elégedetten. - Most aztán olyan szíved van, amire mindenki büszke lehetne. Sajnálom, hogy foltot kellett raknom a melledre, de hát anélkül nem tudtam volna megoldani.

- Sose bánd a foltot! - kurjantotta boldogan a Favágó. - Örökké hálás leszek neked, sose felejttem el a jószágodat.

- Szóra sem érdemes - szerénykedett a Varázsló.

A Bádóg Favágó visszasielt barátaihoz, akik melegen gratuláltak neki szerencséjéhez.

Most az Oroszlán ment el, és kopogtatott a trónterem ajtaján.

- Szabad! - szólt ki Oz.

- A bátorságomért jöttem - szólt az Oroszlán, ahogy belépett.

- Helyes - bólintott a kis öreg. - Máris adom.

Odalépett a szekrényhez, felnyúlt, és a legmagasabb polcról szögletes zöld üveget vett le, a tartalmát beleöntötte egy művészi faragott, zöldsárga tálba, s azt a Gyáva Oroszlán elé tette. Az Oroszlán megszagolta, mint akinek sehogyan sem ízlik, de a Varázsló rászólt:

- Idd meg.

- Mi ez? - kérdezte az Oroszlán.

- Hogy is mondjam: ha benned volna, bátorság volna. De persze tudod, hogy a bátorság, az mindig belül van: így ezt se nevezhetjük bátorságnak, amíg le nem nyelted. Ezért azt ajánlom, hajtsd fel ízibe.

Az Oroszlán nem sokat teketóriázott, fenékeig ürítette a csuprot.

- No, mit érzel? - érdeklődött Oz.

- Bátornak érzem magam! - jelentette ki az Oroszlán, és boldogan sietett vissza barátaihoz, hogy elújságolja nekik szerencséjét.

Mikor Oz magára maradt, elmosolyodott: íme, gondolta, sikerült megadnia a Madárijesztőnek, a Bádoggal Favágónak meg a Gyáva Oroszlánnak pontosan azt, amit akartak. "Hogyan is hagyhatnám abba a szélhámoskodást - tűnődött -, amikor mindenki olyasmit kíván tőlem, amiről úgyis tudják, hogy megvalósíthatatlan? Könnyű volt boldoggá tennem a Madárijesztőt, az Oroszlánt meg a Bádoggal Favágót, mert azt hitték, hogy mindenható vagyok. De ahhoz már sokkal több fantázia kell, hogy Dorkát visszavigyem Kansasba, és egyelőre fogalmam sincs róla, miképpen fogjak hozzá."

---

17. A léggömb felszáll

Dorka három napig nem hallott Ozról. Mi tűrés-tagadás, szívszorongva töltötte ezt a három napot, holott barátai mind a hárman elégedettek, boldogok voltak. A Madárijesztő azt állította, hogy a feje telis-tele van a legcsodásabb gondolatokkal, de nem volt hajlandó elárulni őket, mert úgyis tudta, hogy rajta kívül úgysem értené senki. A Bádoggal Favágó minden lépésnél érezte, ahogy a szíve zötyög a mellében; és váltig bizonygatta Dorkának, hogy érzi, új szíve gyengédebb, jóságosabb, mint a régi, amelyre még hús-vér ember korából emlékszik. Az

Oroszlán kijelentette, hogy nem fél még az ördögtől sem, bátran szembeszállna egy egész hadsereggel vagy egy tucatnyi kalidával.

A kis társaság minden tagja elégedett volt, kivéve Dorkát, aki jobban vágyott haza, mint valaha.

Negyednap aztán, nagy örömeire, Oz végre hívatta, és mikor Dorka belépett a trónterembe, az öregember igen barátságosan e szavakkal fogadta :

- Ül le, aranyom. Azt hiszem, kieszeltem a módját, hogy kivigyelek ebből az országból.

- Haza Kansasba? - kapott a szón Dorka.

- Abban már nem vagyok olyan biztos - felelte Oz. - Tudniillik fogalmam sincs róla, hogy Kansas merre van innét. De az első az, hogy át kell kelünk a sivatagon, a többi már gyerekjáték.

- És hogyan kelhetünk át a sivatagon? - kérdezte a leányka.

- Elmondom, mit ókumláltam ki - folytatta az öregemberke. - Amint tudod, én léggömbön érkeztem ide ebbe az országba. Te is a levegőn át jöttél, a forgószél hozott ide. Ebből arra következtek, hogy a sivatagon a legbiztosabban a levegőben kelhetünk át. Nomármost az nem áll hatalmamban, hogy forgószelet kavarkak, de ahogy fontolóra vettem a dolgot, úgy látom, hogy léggömböt, azt tudnék csinálni.

- Hogyan?

- A léggömb selyemből készül - magyarázta Oz. - A selymet enyvvvel kell bevonni, hogy ne eressze ki a gázt. Selyem van bőven a palotámban, úgyhogy a léggömb elkészítése nem ütközik nehézségbe. Ezzel szemben egész birodalmamban nem találni alkalmas gázt, amivel megtöltsük, hogy felszállhasson.

- Ha nem száll fel a léggömb, mi hasznunk belőle? - kérdezte Dorka.

- Nem sok, ebben igazad van - felelte Oz. - De nemcsak gázzal lehet megtölteni a léggömböt, hogy felszálljon, hanem forró levegővel is. Ez persze nem olyan jó, mint a gáz, mert ha a forró levegő kihűl, a léggömb leereszkedik a sivatagban, és akkor mindkettőnknek vége.

- Mindkettőnknek? - kiáltott fel a leányka. - Hát te is velem jössz?

- Veled hát - felelte Oz. - Megelégettem a szélhámoskodást. Ha kijönnék a palotámból, a nép csakhamar rájönne, hogy nem vagyok varázsló, és akkor megharagudnának rám, amiért olyan sokáig lóvá tettem őket. Így hát bezárkózva kell élnem, és ezt már igazán nagyon unom. Inkább elmegyek veled Kansasba, és újra elszegődöm a cirkuszhoz.

- Nagy örömömre szolgál, ha együtt mehetünk - udvariaskodott Dorka.

- Köszönöm a kedvességedet - mondta Oz. - Most pedig segíts nekem varrni, akár mindjárt hozzáláthatunk a léggömb elkészítéséhez.

Dorka tűt, cérnát kerített, Oz a megfelelő alakra szabta a selymet, Dorka pedig takarosán összevarrta a csíkokat. Előbb világoszöld sáv következett, utána sötétzöld, végül smaragdzöld csík, mert Oznak úgy tetszett, hogy a léggömböt az ország zöld színének különböző árnyalataiból toldják össze. Dorka három teljes napig varrta a csíkokat, s mire elkészült, jó hatméteres selyemszak feküdt előttük.

Oz bevonta a belsejét vékony enyvréteggel, hogy légmentessé szigetelje; ezek után kijelentette, hogy a léggömb elkészült.

- Igen ám, de kosár is kell, amiben utazzunk - jutott eszébe. A zöld pofaszakállas katonát gyorsan elküldte egy nagy ruhásszakajtóért, s azt több kötéllel jó erősen a léggömb aljához erősítette.

Mikor mindez megvolt, Oz kihirdette népének, hogy elmegy meglátogatni egy hatalmas varázslótársát, aki a felhők között lakik. A hír villámgyorsan elterjedt városszerte, és az egész nép összecsendült, hogy tanúja legyen a csodálatos eseménynek.

Oz parancsára a léggömböt kivitték a palota elé, és az emberek tátott szájjal bámulták. A Bádóg Favágó nagy halom fát vágott, most meggyújtotta, és Oz a léggömb nyitott végét a máglya fölé tartotta, hogy a tűzből felszálló forró levegő a léggömbbe kerüljön. A ballon lassacskán felfújódott és fölemelkedett, hogy a kosár feneke éppen csak érintette a földet.

Ekkor Oz beszállt a kosárba, és fennszóval kihirdette népének:

- Elmegyek látogatóba hatalmas varázslótestvéremhez. Távollétemben a Madárijesztő uralkodik helyettem. Elrendelem, hogy parancsait éppúgy teljesítsétek, mint az enyémeiket.

A léggömb azalatt már erősen rángatta a kötelet, amellyel a földhöz volt erősítve, mert a benne levő forró levegő annyival könnyebb volt, mint a körülötte levő hideg levegő, hogy mindenáron fel akarta vinni a ballont.

- Gyere, Dorka! - sürgette a Varázsló. - Siess, szállj be, mert elrepül a léggömb!

- Nem találom Totót! - kiáltotta a leányka kétségbeesetten, mert nem akarta elhagyni kiskutyáját. Totó a tömeg közé szaladt, hogy megugasson egy kiscicát; Dorka nagy nehezen végre megtalálta, karjába kapta, és szaladt vele a léggömb felé.

Már csak néhány lépésnyire volt a léggömbtől, Oz már feléje nyújtotta karját, hogy besegítse, mikor - reccs! elszakadt a kötél, és a léggömb a levegőbe emelkedett - Dorka nélkül.

- Gyere vissza, Oz! - sikoltozott. - Én is veled akarok menni!

- Nem tudok visszamenni, aranyom! - kiáltott le Oz a kosárból. - Ég veled!

- Isten hozzád! - kiáltott mindenki, és minden szem felfelé tekintett, a fellegekbe, ahol Oz lebegett a kosárban, percről percre magasabbra emelkedve.

És attól fogva soha többé nem látták Ozt, a Bölcsök Bölcsét, ámátor meglehet, hogy épségben eljutott Omahába, és még ma is él ott, ha meg nem halt. De népe szeretettel emlékszik rá, és ilyesformán emlegeti:

- Oz mindig a javunkat akarta. Mikor itt volt, megépítette nekünk ezt a gyönyörű Smaragdvárost, és most, hogy elment, itt hagyta uralkodónkul a Bölcs Madárijesztőt.

Mégis hosszú napokon át gyászolták a Csodálatos Varázslót, és egészen vigasztalhatatlanok voltak.

---

18. Délre!

Dorka keservesen sírt, mikor látta, hogy reménysége - hogy hazajusson Kansasba - ismét füstbe ment; de mikor aztán végiggondolta a dolgot, mégiscsak örült, hogy nem szállt fel a léggömbben. Azt azonban társaival együtt szívből sajnálta, hogy Ozt elveszítette. A Bádóg Favágó odament hozzá, és így szólt:

- Hálátlanság volna részemről, ha nem gyászolnám meg azt, akitől a pompás szívemet ajándékba kaptam. Szeretnék egy-két könnyet ejteni érte, ha volnál olyan szíves és letörölgetnéd, nehogy megrozsdáljak.

- Örömet - mondta Dorka, és azonnal törülközőt vett elő. A Bádóg Favágó néhány percig sírt, Dorka pedig ügyelte könnyeit, és gondosan letörölgette őket a törülközővel. Mikor a Favágó befejezte a sírást, megköszönte Dorka segítségét, és alaposan megolajozta magát drágaköves olajozójával, nehogy baj érje.

Most a Madárijesztő lett a Smaragdváros ura, és jóllehet nem volt varázsló, a nép igen büszke volt rá, "mert - úgy mondták - nincs a világon még egy város, amelyben egy kitömött ember volna az úr!" És ebben - a maguk szempontjából - teljesen igazuk volt.

A léggömb felszállását és Oz eltűnését követő napon négy barátunk gyűlést tartott a trónteremben, hogy meghányják-vessék dolgaikat. A Madárijesztő a nagy trónszéken ült, a másik három pedig előtte állt nagy tiszteletteludóan.

- Helyzetünk nem éppen rossz - kezdte az új uralkodó -, mert a miénk ez a palota meg a Smaragdváros, azt tehetjük, amihez kedvünk van. Ha meggondolom, hogy nem is olyan régen karóba húzva álltam egy paraszt búzaföldjén, most pedig ennek a gyönyörű városnak vagyok az uralkodója, mondhatom, meg vagyok elégedve sorsommal.

- Én sem panaszkodom - fűzte tovább a szót a Bádóg Favágó. - Az új szívem kitűnően működik, és igazán ez volt az egyetlen, amit kívántam magamnak.

- Ami engem illet, beérem a tudattal, hogy nálam bátrabb állat alig van, és aligha volt ezen a világon - jegyezte meg az Oroszlán szerényen.

- Ha Dorka hajlandó volna itt maradni a Smaragdvárosban, boldogan élhetnénk itt együtt, míg a világ s még két nap - folytatta a Madárijesztő.

- De én nem akarok itt maradni! - siránkozott Dorka. - Én haza akarok menni Kansasba, és ott akarok élni Emmi nénivel meg Henrik bácsival.

- Hát akkor mit csináljunk? - tűnődött a Favágó.

A Madárijesztő elhatározta, hogy gondolkodni fog, és annyira törte a fejét, hogy a zsiltepengék mindenfelé kiálltak a koponyájából. Végül megszólalt:

- Hopp, megvan! Hívjuk ide a Szárnyas Majmokat, és kérjük meg őket, hogy repítsenek át a sivatagon!

- Nagyszerű ötlet! - örvendezett Dorka. - Hogy ez nekem nem jutott eszembe! Szaladok az Aranysipkámért.

Behozta a sipkát a trónterembe, elmondta a varázsigét, és a Szárnyas Majmok hada csakhamar berepült a nyitott ablakon; a Majomkirály mélyen meghajolt előtte.

- Másodízben szólítottál bennünket. Mit kívánsz?

- Szeretném, ha hazavinnétek Kansasba - felelte Dorka.

- Ezt nem tudjuk megtenni - válaszolta a Király. - Mi ide tartozunk, ebbe az országba, s ezt nem hagyhatjuk el. Tudtommal egyetlen Szárnyas Majom sem járt még Kansasban, és nem is fog soha, mert nem vagyunk odavalók. Boldogan állunk rendelkezésedre mindenben, amire képesek vagyunk, de a sivatagon nem kelhetünk át. Élj boldogul!

A Majomkirály újra meghajolt Dorka előtt, azután kiterjesztette szárnyait, és elszállt a nyitott ablakon át; népe követte.

Dorka kis híján sírva fakadt csalódásában.

- Hiába pazaroltam el az Aranysipka bűvös erejét! A Szárnyas Majmok nem tudnak rajtam segíteni.

- Ez igazán nagyon kínos! - sajnálkozott a gyengéd szívű Favágó. A Madárijesztő megint gondolkodott, és a koponyája olyan rettenetesen kidagadt, hogy Dorka már-már attól félt, megreped.

- Hívjuk be a zöld barkós katonát - javasolta végül a Madárijesztő. - Hallgassuk meg a tanácsát.

Behívták tehát a zöld pofaszakállas katonát; félve lépett be a trónterembe, mert Oz idején sohasem léphette át a küszöböt.

- Ez a kislány át akar kelni a sivatagon - fordult a Madárijesztő a katonához. - Hogyan fogjon hozzá?

- Fogalmam sincs - válaszolta a katona. - Soha senki sem kelt még át a sivatagon, hacsak nem Oz maga.

- És nincs az országban senki, aki segíthetne rajtam? - kérdezte Dorka sürgetően.

- Talán Glinda - javasolta a katona.

- Ki az a Glinda? - tudakolta a Madárijesztő.

- A Déli Boszorkány. Ő a leghatalmasabb valamennyi Boszorkány közül, és a kvarangyok népén uralkodik. A palotája a sivatag legszélén áll, és így könnyen meglehet, hogy tudja, hogyan kell átjutni rajta.

- Glinda jó Boszorkány, ugye? - kérdezte a leányka.

- A kvarangyok szerint jó - felelte a katona. - Mindenesetre kedves mindenkinek. Úgy hallottam, hogy nagyon szép, és tudja az örök ifjúság titkát, pedig már sok-sok éve él ezen a földön.

- Hogy juthatok a várához? - kérdezte Dorka.

- Az út nyílegyenest délnek vezet - felelte a katona. - De állítólag száz veszély fenyegeti az utazót. Az erdő tele vadállatokkal, meg aztán egy különös emberfajta is lakik arra, akik nem szeretik, ha idegenek kelnek át országukon. Épp ezért még soha egyetlen kvarangy sem jött fel a Smaragdvárosba.

Mikor a katona elment, a Madárijesztő így szólt:

- Veszély ide, veszély oda, mégiscsak a legokosabb, amit Dorka tehet, ha elmegy a Dél országába, és Glindához folyamodik segítségért. Mert ha itt marad, sose kerül haza Kansasba.

- Úgy látom, te megint gondolkoztál! - jegyezte meg a Bádóg Favágó.

- Ördögöd van! - bólított a Madárijesztő.

- Én is elmegyek Dorkával - jelentette ki az Oroszlán. - Meguntam a várost, visszavágyom a szabadba, az erdőbe. Elvégre mégiscsak vadállat vagyok, vagy mi a szösz! Meg aztán kell valaki, aki vigyázzon Dorkára.

- Szent igaz! - hagyta helyben a Bádog Favágó. - Talán az én fejszémnek is hasznát veszi; én is elkísérem Dorkát a Dél országába.

- Mikor indulunk? - kérdezte a Madárijesztő.

- Hát te is velünk jössz? - kérdezték a többiek meglepetten.

- Természetesen! Dorka nélkül sose kaptam volna eszet. Ő szedett le a karóról a búzaföld kellős közepén, és ő hozott el a Smaragdvárosba. Neki köszönhetem a szerencsémet, és addig nem hagyom el, amíg istenigazából és végleg el nem indul haza Kansasba.

- Köszönöm! - hálálkodott Dorka. - Igazán olyan kedvesek vagytok hozzám valamennyien! De szeretnék minél hamarabb elindulni.

- Holnap reggel indulunk! - határozott a Madárijesztő. - Most tehát készüljünk fel mindnyájan a hosszú útra.

---

19. A harcias fák támadása

Másnap reggel Dorka csókkal búcsúzott a kedves zöld leánytól, valamennyien melegen megszorongatták a zöld pofaszakállas katona kezét, aki a kapuig kísérte őket. Mikor a Kapuőrző Kulcsár ismét meglátta őket, módfelett elcsodálkozott, hogy otthagyják a gyönyörű Smaragdvárost, és új kalandoknak vágnak neki. De tüstént leoldotta szemüvegüket, s eltette a nagy ládába, azután pedig zsákszámra adta velük a jókívánságokat. A Madárijesztőt még külön is figyelmeztette:

- Most te vagy az uralkodónk, tehát hamarosan vissza kell térned hozzánk!

- Sietek, amennyire tőlem telik - fogadkozott a Madárijesztő. - De előbb haza kell segítenem Dorkát.

Dorka is elbúcsúzott a jóakarátú Kapuőrzőtől, és így hálálkodott neki:

- Jól ment sorom nálatok, mindenki jól bánt velem ebben a gyönyörű városban. Kimondhatatlanul hálás vagyok nektek.

- Szóra sem érdemes, kislányom - válaszolt a Kapuőrző Kulcsár. - Örülnénk, ha itt maradnál velünk, de ha az a kívánságod, hogy hazamenj Kansasba, szívből kívánom, hogy meglegd az utat!
- Azzal kinyitotta a külső fal kapuját, barátaink kiléptek rajta, és elindultak a Dél országa felé.

Melegen tűzött a nap, valamennyien tele voltak bizakodással, vidáman beszélgettek, nevetgéltek. Dorka újfent abban reménykedett, hogy rövidesen hazakerül, a Madárijesztő meg a Bádog

Favágó pedig örültek, hogy segítségére lehetnek. Az Oroszlán élvezettel szaglászta a friss levegőt, és örvendezve csóválta farkát, Totó pedig ide-oda szaladgált, kergette a pillangókat, és vidáman csaholt.

- Nem való nekem a városi élet - jegyezte meg az Oroszlán, miközben fűgén csörtetett előre az úton. - Erősen lefogytam a Smaragdvárosban, és már alig várom, hogy megmutathassam a többi állatnak, milyen bátor lettem.

Visszanéztek, s még egy utolsó pillantást vetettek a Smaragdvárosra. De már csak a tornyokat, bástyákat látták a zöld fal mögött, és mindenek fölé tornyosulva Oz palotájának orkait, kupoláját.

- Mégse volt olyan rossz varázsló ez az Oz - jegyezte meg a Bádóg Favágó, ahogy a szíve ide-oda zötykölődött a mellében.

- Bizony, nekem is adott eszet, mégpedig igen kiváló eszet - toldotta meg a Madárijesztő.

- Ha ő is bevett volna egy adaggal abból a bátorságból, amit velem itatott, bátor ember lett volna belőle - jegyezte meg az Oroszlán.

Dorka nem szólt semmit. Oz nem tartotta meg, amit neki ígért, de megtett minden tőle telhetőt, és Dorka ezért nem neheztelt rá. Amint ő maga mondotta: jó ember volt, csak rossz varázsló.

Első nap a virágos zöld mezőkön át vezetett útjuk, amelyek a Smaragdvárost minden oldalról körülvették. Aznap éjszaka a szabad ég alatt háltak a puha fűben, és nagyszerűen aludtak.

Másnap reggel folytatták útjukat, s addig mentek, mendegéltek, amíg sűrű erdőhöz nem értek. Úgy tetszett, nemigen kerülhetik meg, mert jobbra is, balra is addig terjedt, ameddig csak a szem ellát; meg aztán nem is mertek eltérni útjuk irányától, nehogy eltévedjenek, így hát keresték, hol lenne a legalkalmasabb behatolniuk a sűrű rengetegbe.

A Madárijesztő haladt legelő. Végre talált egy nagy fát, melynek koronája olyan terebélyes volt, hogy alatta elfért az egész társaság. Megindult hát a többiek előtt, de mihelyt odaért a fa alá, a fa ágai lehajoltak, köréje tekeredtek, és a következő pillanatban fölemelték a földről, és kihajították társai közé.

A Madárijesztő nem ütötte meg magát, de roppantul meglepődött, és meglehetősen kábultan nézett maga elé, mikor Dorka fölszedte és talpra állította.

- Itt is behatolhatunk a fák közé - szólt oda az Oroszlán.

- Hadd menjek előre - ajánlkozott a Madárijesztő. - Nekem nem árt, ha ide-oda hajigálnak.

Odament egy másik fához, de még be sem fejezte mondókáját, a fa ágai ismét köréje tekeredtek és kidobták.

- Jaj de furcsa! - kiáltott fel Dorka. - Mitévők legyünk?

- Ezek a fák, úgy látszik, a fejükbe vették, hogy harcolni fognak ellenünk, és megakasztanak utunkban - jegyezte meg az Oroszlán.

- No, most én is szerencsét próbálok - jelentette ki a Bádóg Favágó, és fejszójét készenlétben tartva, megindult az első fa felé, amely olyan csúnyán elbánt a Madárijesztővel. Mikor egy nagy ág lehajolt, hogy megragadja, a Favágó olyan erővel sújtott-feléje, hogy egy csapással kettéhasította. A fa koronája egyszeriben remegni kezdett, mintha fájdalomában rázkódnék, és a Bádóg Favágó bántatlanul elhaladt alatta.

- Utánam! - szólt vissza társainak. - Gyorsan!

Futva megindultak, és épségben átjutottak a fa alatt, csak a kis Totót kapta el egy vékonyka ág, s addig rázta, amíg a kutyus vonítani kezdett. De a Favágó gyorsan lemetszette az ágat, és kiszabadította a kutyát.

Az erdő többi fája nem tett rá kísérletet, hogy feltartóztassa őket, s ebből arra következtettek, hogy nyilván csak az erdő szélén álló hatalmas fák tudják így önként mozgatni ágaikat: alighanem ők az erdő rendőrei, s azért kapták bűvös erejüket, hogy a nemkívánatos idegeneket távol tartsák.

Utasaik most már háborítatlanul keltek át az erdőn, egészen a túlsó széléig. Ott azonban legnagyobb meglepetésükre magas fal zárta el útjukat, amely olyan volt, mintha teljes egészében fehér porcelánból épült volna: felszíne sima, síkos volt, akár valami tál vagy tányér, és sokkal magasabb volt, mint ők maguk.

- Most mit csináljunk? - kérdezte Dorka tanácstalanul.

- Át kell jutnunk a falon - vélekedett a Bádóg Favágó. - Majd fabrikálok létrát.

---

20. A porcelán csecsebecsék országa

Mialatt a Bádóg Favágó lajtorját eszkábált az erdőben szerzett fából, Dorka lefeküdt aludni, mert nagyon elfáradt a hosszú úton. Az oroszlán is a földre kuporodott, s Totó is lefeküdt melléje.

A Madárijesztő elnézte a Bádóg Favágót, ahogy a létrán dolgozik, s ezenközben így morfondírozott:

- Sehoggy se tudom kitalálni, hogy miért van itt ez a fal, sem azt, hogy miből épült.

- Pihentesd az agyadat, és ne törődj a fallal - csitította a Favágó. - Majd ha átmásztunk rajta, meglátjuk, mi van a túlsó oldalán.

A lajtorja nemsokára elkészült. Kissé ormótlannak látszott, de a Favágó szerint elég erős, és megfelel a célnak. A Madárijesztő fölébresztette az alvókat, és elújságolta nekik, hogy a létra kész. Elsőnek ő maga mászott fel rajta, de olyan ügyetlen volt, hogy Dorka kénytelen volt nyomon követni és megtámasztani, hogy le ne essék. Mikor odáig felkapaszkodott, hogy átlátott a túlsó oldalra, a Madárijesztő felkiáltott:

- Tyúha!

- Ne állj meg! - szólt rá Dorka.

A Madárijesztő továbbmászott, és leült a fal tetejébe; akkor Dorka feje is kibukkant, és ő is elkiáltotta magát, akár a Madárijesztő:

- Tyúha!

Harmadiknak Totó ért föl, és tüstént ugatni kezdett, de Dorka lecsendesítette.

Totó után az Oroszlán következett, és utolsónak a Bádóg Favágó; de mind a ketten tyúhát kiáltottak, mihelyt átláttak a fal túlsó oldalára. Végül valamennyien ott ültek egy sorban a fal tetején, és különös látvány tárult a szemük elé.

Szép nagy síkság terült elibük, melynek talaja olyan sima, fényes és fehér volt, mint egy nagy tányér. Az imitt-amott elszórt házak mind porcelánból voltak, vidám, tarka színekre festve. Icipici volt mindahány, a legnagyobbik is alig ért Dorka derekáig. Itt-ott csinos kicsi pajták, fészerek is voltak, körülöttük porcelán kerítés, és mindenfelé tehének, juhok, lovak, malacok, csirkék, egyenként és csoportosan - valamennyi porcelánból.

De a legfurcsábbak ennek a különös országnak a lakosai voltak. Volt ott pásztorlányka, arannyal pettyezett ruháskában, élénk színű pruszlikban, tüneményes arany-, ezüst-, bíboröltözékű királylány, aztán piros vagy sárga vagy kék csíkos térdnadrágba öltözött pásztor, cipellőjén aranycsat; drágaköves koronát viselő, selyemmentés, hermelin palástos királyfi meg hegyes süvegű, bő ruhájú bohóc, kinek orcájára két piros pötty volt festve. És ami a legkülönösebb: ezek az emberek egytől egyig porcelánból voltak, porcelánból volt a ruhájuk is, és mind olyan aprókák voltak, hogy a legmagasabbik közülük legföljebb ha Dorka térdéig ért.

Utasainkra eleinte rá se hederített senki, csak egy feltűnően nagy fejű, vörösbarna kis porcelán kutyus szaladt oda a falhoz, és ugatta meg őket vékonyka hangon; azután megint elszaladt.

- Hogy jutunk le a falról? - kérdezte Dorka.

A létra olyan nehéz volt, hogy nem tudták felhúzni, ezért a Madárijesztő levetette magát a fal tetejéről, a többiek pedig ráugrottak, hogy meg ne üssék magukat a kemény porcelánföldön. Nagyon vigyáztak, hogy ne ugorjanak a fejére, és meg ne vágják a lábukat a zsilettpengékkel.

Amikor valamennyien szerencsésen földet értek, fölszedték a Madárijesztőt, akinek a testét egészen laposra taposták, és ismét visszarázták eredeti alakjába.

- Át kell kelniünk ezen a furcsa országon, és ki kell jutnunk a másik oldalán - okoskodott Dorka. - Mindenképpen tartanunk kell az irányt, és csakis délnek szabad haladnunk.

Elindultak tehát a porcelán emberkék országán át, és elsőnek egy porcelán fejőlánycához értek, aki éppen porcelán tehénkéjét fejte. Az idegenek közeledtére a tehén nagyot rúgott, feldöntötte a fejőszéket, a sajtárt és magát a lányt is; mindez nagy csörömpöléssel szétgurult a porcelánföldön.

Dorka rémülten látta, hogy a tehénnek az egyik lába letörött, a sajtár apró szilánkokban hever a földön, a szegény fejőlánycának pedig kicsorbult a bal könyöke.

- Nézze meg az ember! - zsémbelt a fejőlányc. - Mit műveltek itt! A tehenemnek letörött a lába, most vihetem a javítóba, hogy odaragasszák! Mi jut eszetekbe, hogy idejöttök, és megijesztitek a tehénkémet?

- Ne haragudjál! Nem készakarva tettük! - kérlelte Dorka. De a takaros kis fejőlányc nem is válaszolt dühében. Fölvette a tehene letört lábát, és durcásan elindult, a szegény pára pedig három lábon bicegett mögötte. Elmenet a lány a válla fölött még többször is szemrehányóan visszanézett a bumfordi idegenekre, akik ilyen bajba sodorták; kicsorbult könyökét szorosán testéhez szorította.

Dorka odavolt sajnálkozásában.

- Nagyon kell vigyáznunk - mondta a gyengéd szívű Bádóg Favágó -, mert könnyen helyrehozhatatlan bajt okozhatunk ezeknek az aranyos kis emberkéknek.

Ahogy továbbmentek, egyszer csak gyönyörű ruhába öltözött fiatal királylány jött szembe Dorkával; az idegenek láttán megtorpant, majd futásnak eredt.

Dorka jobban szemügyre akarta venni, s ezért utánaszaladt; de a porcelán királykisasszony felsikoltott:

- Ne kergess! Ne kergess!

Olyan ijedt hangocskán szólt, hogy Dorka megállt, és megkérdezte:

- Miért ne?

A királykisasszony is megállt, biztonságos távolban, és így válaszolt:

- Mert ha futok, könnyen eleshetek, és összetörhetem magam.

- De hát akkor is megragaszthatnak, nem? - kérdezte Dorka.

- Meg, meg, de hát ragasztás után az ember már sose olyan csinos mint eredetileg volt!

- Persze, persze, azt el tudom képzelni - bólogatott Dorka.

- Nézd, itt van például Dzsóker bácsi, az egyik bohócunk - folytatta a porcelán királykisasszony.

- Ő mindig tótágast akar állni, és már olyan sokszor összetörte magát, hogy száz meg száz helyen kellett megragasztani. Elég siralmasan fest; éppen itt jön, magad is láthatod.

Csakugyan, jópofa kis bohóc jött éppen felénk, és Dorka észrevette, hogy hiába a piros-sárga-zöld csinos ruha, mindenfelé csupa repedés, hasadás az egész emberke, ami világosan mutatja, hogy hol mindenütt kellett már összeragasztani.

A bohóc a zsebébe mélyesztette mind a két kezét, felfújta a képét, és nevetségesen bólogatott; azután pedig a következő versikét hadarta:

*Mint borjú az újkaput
Hölgyikém, úgy bámulod
Dzsóker bácsit, szegényt!
Sorsod olyan mostoha,
Hogy nem láttál még soha
Vidám öreglegényt?*

- Hallgasson, uram! - szólt rá a királykisasszony. - Nem látja, hogy ezek itt idegenek, és meg kell adni nekik a kellő tiszteletet?

- Hát ez talán nem tiszteletadás? - mondta a bohóc, és a feje tetejére állt.

- Ne törődjete Dzsóker bácsival - szólt a királylány a jövevényekhez. - Több ízben elrepedt az esze tokja, azért olyan hóbortos.

- Ó, nem baj! - hagyta rá Dorka. - De te olyan szép vagy, hogy igazán szívből meg tudnák szeretni. Nem engednéd meg, hogy magammal vigyelek Kansasba, és odaállítsalak Emmi néni kandallópárkányára? Elférnél a kosaramban.

- Ezzel nagyon szerencsétlenné tennél - válaszolta a porcelán királykisasszony. - Nézd, mi itt a saját országunkban boldogan élünk, mert beszélhetünk, mozoghatunk kedvünk szerint. De ha valamelyikünket elviszik innét, annak a tagjai tüstént megmerevednek, attól fogva már nem tehet semmit, csak áll, és csodálatja magát. Persze nem is várnak tőlünk egyebet, amikor ott állunk világszerte a vitrinekben, kandallópárkányokon meg szalonzasztalokon, de elhited, sokkal vidámabban élünk itt a hazánkban.

- A világért sem akarlak szerencsétlenné tenni! - kiáltott föl Dorka. - Inkább elbúcsúzom tőled: élj boldogul!

- Isten veled - búcsúzott a királylány.

Utasaink óvatosan bandukoltak át Porcelánországon. A kicsiny állatok, emberek elszaladtak előlük, mert attól féltek, hogy a jövevények összetörik őket; tán egy óra sem telt bele, és barátaink máris eljutottak az ország túlsó szélére, melyet ismét porcelánfal határolt.

Ez a fal azonban nem volt olyan magas, mint az első, és az Oroszlán hátára állva, valamennyien fel tudtak kapaszkodni a fal tetejére; akkor az Oroszlán nekirugaszkodott, és maga is felugrott a falra, de ugrás közben a farkával feldöntött egy porcelán templomot, amely diribdarabkákra törött.

- Kár érte - sajnálkozott Dorka. - De végeredményben azt hiszem, jól jártunk, hogy nem tettünk több kárt ezekben a kis emberkében, csak egy tehén lábát törtük el meg ezt a templomot. Hisz mind olyan szörnyen törékenyek!

- De még mennyire - helyeselt a Madárijesztő. - Mondhatom, örülök, hogy szalmából vagyok, és nem egykönnyen sérülök meg. Rosszabb dolgok is vannak a világon, mint Madárijesztőnek lenni.

---

21. Az Oroszlán az állatok királya lesz

Mikor utasaink lemásztak a porcelánfalról, magas és szúrós fűvel benőtt, mocsaras, semlyékes, kellemetlen vidékre kerültek. Alig-alig lehetett elkerülni, hogy minduntalan sáros gödrökbe ne pottyanjanak, mert a sűrű fű eltakarta szem elől. Nagy óvatosan mégis sikerült átkelniük az ingoványon, és szilárdabb talajra kerültek. Ott azonban még vadabb, még zordonabb lett a vidék, sokáig gázoltak át fáradságosan a sűrű bozótban, s végül ismét rengeteg erdőbe jutottak, öregebb s hatalmasabb fák közé, mint amilyeneket valaha is láttak.

- Milyen gyönyörű ez az erdő! - mondta az Oroszlán, és kedvtelve nézett körül. - Soha életemben nem láttam ennél szebbet.

- Kicsit barátságatlan - vélekedett a Madárijesztő.

- Cseppet sem! - ellenkezett az Oroszlán. - Szívesen eléldégnék itt életem végéig. Nézd, milyen puha az avar a lépted alatt, milyen üde zöld a moha, amely belepi a vén fák törzsét. Vadállat keresve sem találhatna nekivalóbb tanyát!

- Talán vannak is itt vadállatok - jegyezte meg Dorka.

- Biztosan vannak - felelte az Oroszlán. - De egyelőre még egyet sem láttam közülük.

Addig mentek, mendégéltek befelé az erdő sűrűjébe, amíg egészen rájuk sötétedett. Akkor Dorka, Totó meg az Oroszlán lefeküdtek aludni, a Bádoggó meg a Madárijesztő pedig örködtek, mint rendesen.

Reggelre kelve folytatták útjukat. De még nem jutottak messzire, mikor egyszer csak morgás ütötte meg fülüket, mintha sok-sok vadállat morogna egyszerre. Totó nyöszörgött egy kicsikét, de a többiek föl sem vették, csak mentek tovább a jól kitaposott ösvényen, amíg egyszer csak tisztásra értek, és mit láttak: a tisztáson száz meg száz mindenféle fajta vadállat gyűlt össze. Volt ott tigris, elefánt, medve, farkas, róka meg mindenféle más, amiről az iskolában tanultunk - és Dorka az első pillanatban bizony megszeppent. De az Oroszlán megmagyarázta neki, hogy az állatok éppen gyűlést tartanak, és bögésükből, morgásukból arra lehet következtetni, hogy nagy bajban vannak.

Miközben beszélt, az állatok megpillantották, és a nagy gyülekezet mintegy varázsütésre elcsöndesedett. Akkor a legnagyobb tigris odalépett az Oroszlánhoz, meghajolt előtte, és így szólt:

- Isten hozott, állatok királya! Éppen jókor jöttél, hogy segíts legyőzni ellenségünket, és visszahozd a békét rengeteg erdőnkbe.

- Ki fenyeget? - kérdezte az Oroszlán méltóságteljesen.

- Félelmetes ellenség jött az erdőnkbe nemrég. A fertelmes szörnyeteg olyasféle formájú, mint egy óriási pók, teste akkora, mint egy elefánté, minden lába egyenként olyan vastag és hosszú, mint egy-egy fa törzse. Nyolc ekkora lábon kúszik a rengetegen át, és ha bármiféle állat az útjába kerül, megragadja és bekapja, felfalja, mint pók a legyet. Senki fia nincs biztonságban, amíg ez a szörnyeteg él, ezért jöttünk itt össze, hogy megvitassuk, mit tehetnénk a magunk védelmében; a legjobb pillanatban érkeztél közénk.

Az Oroszlán elgondolkozott.

- Van-e köztetek oroszlán? - kérdezte.

- Nincsen. Volt néhány, de a szörnyeteg valamennyit fölfalta. Különben egyik sem volt olyan nagy és olyan bátor, mint te.

- Ha elpusztítom ellenségeket, hódoltok majd nekem, mint az Erdő Királyának? - kérdezte az Oroszlán.

- Örömet! - válaszolta a tigris, és nyomában valamennyi állat elordította magát: - Örömet! - hogy visszhangzott belé az erdő.

- Hol tanyázik most az a nagy pókféleség? - tudakolta az Oroszlán.

- Amott, a tölgyek között - mutatta a tigris a mellső mancsával.

- Vigyázzatok addig a barátaimra - mondta az Oroszlán. - Megyek is már, megküzdök a szörnyeteggel.

Azzal elköszönt barátaitól, és büszkén elvonult, hogy megvívjon az ellennel.

Az óriáspók éppen aludt, mikor az Oroszlán rábukkant, és olyan fertelmesen rút volt, hogy az Oroszlán elfintorította az orrát utálatában. Lába megfelelt a tigris leírásának, hatalmas testét durva fekete sörte borította. Hatalmas szájában arasznyi éles fogak sorakoztak; de fejét darázs derekánál is vékonyabb nyak fűzte ormótlan testéhez. Az Oroszlán ebből mindjárt kitalálta, hol a legtanácsosabb megtámadnia a szörnyeteget; és mivel tudta, hogy könnyebben megbirkózik vele álmában, mint hogyha fölébred, tüstént nekirugaszkodott, és egyetlen óriási ugrással a szörnyeteg hátán termett, és éles karmú, hatalmas mancsának egyetlen ütésével elválasztotta a pók fejét a törzsétől. Aztán leugrott a hátáról, és megvárta, amíg hosszú lábai már nem rángatóznak: tudta, hogy akkor már egészen és végleg elpusztult.

Visszament a tisztásra, ahol az állatok már várták, és büszkén kijelentette:

- Immár nem kell félnetek ellenségeitektől.

Az állatok ekkor hódoltak az Oroszlánnak mint királyuknak; és az Oroszlán megígérte, hogy mihelyt Dorka biztonságosan útban van hazafelé, Kansasba, visszajön hozzájuk, és uralkodni fog rajtuk.

---

22. A kvarangyok országa

Utasaink az erdő hátralevő részén további kalandok nélkül keltek át; mikor kiérték a fák homályából, ormától a lábáig hatalmas szikladarabokkal teleszórt meredek dombot láttak maguk előtt.

- No, erre bizony nehéz lesz felkapaszkodni - mondta a Madárijesztő. - De hiába, át kell kelniük rajta.

Megindult hát elől, és társai követték. Alighogy az első sziklához értek, durva hang rivallt rájuk:

- Vissza!

- Ki szólt? - kérdezte a Madárijesztő.

A szikla fölött egy fej jelent meg, és ugyanaz a hang így folytatta:

- Ez a hegy a miénk, nem engedünk át rajta senkit.

- De nekünk át kell jutnunk - vitatkozott a Madárijesztő. - A kvarangyok országába igyekszünk.

- Itt ugyan nem mentek át! - mordult a hang, és a szikla mögül a legfurább ember lépett elő, akit barátaink csak valaha láttak.

Kurta, zömök kis testén óriási lapos fej ült, amely csupa ránc nyakból nőtt ki. Karja azonban egyáltalán nem volt, és ennek láttán a Madárijesztő biztosra vette, hogy ez az ügyefogyott figura semmiképp sem tudja őket megakasztani útjukban.

- Sajnálom, nem fogadhatjuk meg szavadat, át kell keltnünk a dombodon, akár tetszik, akár sem - mondta tehát, és vakmerően nekiindult.

Ekkor az emberke feje villámgyorsan előrerugaszkodott, nyaka kinyúlt, és a lapos feje búbja úgy hasba vágta a Madárijesztőt, hogy hanyatt-homlok lebukfencezett a lejtőn. Aztán a fej - csaknem éppoly gyorsan, mint ahogy kinyúlt - visszatért a törzshöz, és a fura emberke nyersen felröhögött:

- Látod? Nem olyan egyszerű, mint képzelted!

A hegyoldalból csúfondáros hahota hangzott fel kórusban, és Dorka száz meg száz kartalan Kalapácsfejet pillantott meg: minden szikla mögött ott kuksolt egy-egy.

Az Oroszlánt felbőszítette a Madárijesztő balesetét kísérő nevetés, és mennydörgésszerű ordítással nekirontott a domboldalnak.

Egy Kalapácsfej ismét öklelésnek lendült, és a hatalmas Oroszlán úgy gurult le a lejtőn, mintha ágyúgolyó találta volna el.

Dorka leszaladt, talpra segítette a Madárijesztőt, az Oroszlán odasántikált hozzá, összeverve, fájós tagokkal, és azt mondta:

- Hiába harcolnánk olyan emberek ellen, akik a fejükkel öklelnek; ezekkel senki sem bír.

- De hát mit csináljunk? - kérdezte Dorka tanácstalanul.

- Hívd segítségül a Szárnyas Majmokat - javasolta a Bádóg Favágó. - Jogodban áll még egy alkalommal igénybe venni őket.

- Helyes! - mondta Dorka, fejére, húzta az Aranysipkát, és elmormolta a varázsigt.

A Majmok ezúttal is éppoly gyorsan megjelentek, mint az előző alkalmakkor, egykettőre ott termett az egész csapat.

- Mi a parancsod? - tudakolta a Majomkirály, és mélyen meghajolt Dorka előtt.

- Vigyél át bennünket a hegyen, a kvarangyok országába - kérte a leányka.

- Parancsodat teljesítjük - válaszolta a Majomkirály, és a Szárnyas Majmok egyszeriben felkapták utasainkat, Totóval együtt, és elszálltak velük. Mikor a domb felett repültek, a Kalapácsfejek üvöltöttek dühükben, és fejüket egyre magasabbra nyújtogatták a levegőbe, de

nem tudták elérni a Szárnyas Majmokat; Dorka és társai így biztonságban átjutottak a hegyen, és földet értek a kvarangyok szép országában.

- Utoljára jelentünk meg parancsodra - szólt ekkor Dorkához a királyuk: - Istenhozzád, sok szerencsét!

- Éljen boldogul, és köszönöm a segítségédet! - válaszolta a leányka; akkor a Majmok a levegőbe emelkedtek, és egyetlen szempillantás alatt eltűntek.

A kvarangyok országa boldog, gazdag vidéknek tetszett. Érelődő búzaföldek között jól kövezett utak kanyarogtak, üdén csobogó patakok folydogáltak, amelyeken erős kőhidak vezettek át. Hidak, házak, kerítések mind élénkpirosra voltak festve, mint ahogy a nyugorok országában minden sárga volt, a mumpicoknál pedig kék. A kicsi, kövér, jóindulatúnak látszó kvarangyok maguk is mind pirosba voltak öltözve, s ruházatuk élénken virított a zöld fű meg a sárguló gabona között.

A Szárnyas Majmok egy tanya közelében tették le barátainkat; odamentek és bekopogtak. A gazda felesége nyitott ajtót, és mikor Dorka enni kért, az asszony finom ebédet szolgáltat fel mindannyiuknak, háromféle tésztával, négyféle süteménnyel, Totóról külön is gondoskodott, tálban tejcskét tett elébe.

- Messze van ide Glinda vára? - kérdezte a leányka.

- Ó, nem, nincs már messze - válaszolta az asszony. - Menjetez csak egyenesen délnek, hamarosan odaértez.

Megköszönték a jó ebédet, és újult erővel elindultak; addig mentek, mendegéltek szőke búzaföldek között, takaros kőhidakon át, amíg gyönyörű szép kastélyt pillantottak meg maguk előtt. Aranypaszomántos, vörös egyenruhába öltözött három szép fiatal lány állt őrt a kapuban, s mikor Dorka odaért, egyikük megszólította:

- Mi járatban vagytok a Dél országában?

- A Jó Boszorkánnyal szeretnénk beszélni, aki itt uralkodik - felelte Dorka. - Bevezetnél hozzám?

- Mondd meg a nevedet, majd megkérdem Glindát, hogy fogad-e! Megmondták, és a katonalány eltűnt a kastélyban. Kisvártatva visszajött, és közölte, hogy Glinda azonnal fogadja Dorkát és társait.

---

23. Glinda teljesíti Dorka kívánságát

Mielőtt Glinda színe elé kerültek, bevezették őket a kastély egyik szobájába, és ott Dorka megmosta arcát, és megfésülködött, az Oroszlán kirázta sörényéből a port, a Madárijesztő legjobb formájába paskolta magát, a Favágó kifényesítette bádogját, és megolajozta ízületeit.

Mikor valamennyien udvarképesek lettek, a katonalány bevezette őket a nagy terembe, ahol Glinda, a Jó Boszorkány ült rubintos trónusán.

Szépnek, fiatalnak látták. Dús, vörös haja hosszú csigákban omlott vállára. Ruhája tiszta fehér volt, kék szeme barátságosan sugárzott a kislányra.

- Mi járatban vagy, gyermekem? - szólította.

Dorka elbeszélte Glindának egész történetét: hogyan sodorta a forgószeél Oz birodalmába, hogyan került össze társaival, milyen csodálatos kalandokon mentek keresztül.

- Egyetlen kívánságom - végezte -, hogy hazakerüljek Kansasba, mert Emmi néni biztosan már azt hiszi, hogy valami szörnyű baj ért, és gyászruhát ölt miattam; márpedig az nagyon sokba kerül, és hacsak nem sokkal jobb a termés ez idén, mint tavaly volt, akkor Henrik bácsinak erre nincs pénze.

Glinda lehajolt, és megcsókolta a kislány bizalommal feléje emelkedő, bájos arcocskáját.

- Isten áldja meg a jó szívedet - mondotta. - Bizonyosan talállok rá módot, hogy haza juttassalak Kansasba. De - tette hozzá - ha hazaküldlek, nekem kell adnod az Aranysipkát.

- Szíves örömezt! - kiáltott fel Dorka. - Hiszen én már úgysem veszem hasznát, te pedig három ízben rendelkezhetsz a Szárnyas Majmok felett.

- Azt hiszem, éppen háromszor lesz szükségem rájuk - mondta Glinda mosolyogva.

Dorka átadta Glindának az Aranysipkát, és a Boszorkány azt kérdezte a Madárijesztőtől:

- Mit fogsz csinálni, ha Dorka elhagy bennünket?

- Visszamegyek a Smaragdvárosba - felelte. - Oz tudniillik engem jelölt ki utódául, és a nép is kedvel. Egyetlen gondom, hogy hogyan jutok át a Kalapácsfejűek Hegyén.

- Az Aranysipka varázshatalmánál fogva megkérem majd a Szárnyas Majmokat, vigyenek el a Smaragdváros kapujáig. Kár volna a népet megfosztani egy ilyen kiváló uralkodótól.

- Igazán olyan kiváló vagyok? - kérdezte a Madárijesztő.

- Hát... mindenesetre kivételes vagy - felelte Glinda. Aztán a Bádog Favágóhoz fordult:

- És veled mi lesz, ha Dorka hazamegy?

A Bádog Favágó fejszéjére támaszkodva eltűnődött.

- A nyugorok nagyon megkedveltek, mikor a Gonosz Boszorkány elolvadt, azt szerették volna, ha ott maradok, és uralkodom rajtuk. Én is megszerettem őket, és ha visszajutnék a Nyugat Országába, szívesen uralkodnék ott életem végéig.

- Másodszorra azt parancsolom majd a Szárnyas Majmoknak - ígérte Glinda -, hogy téged épségben elvigyenek a nyugorokhoz. Látszatra talán valamivel kisebb az agyvelőd, mint a Madárijesztőé, de az eszed igazából ragyogó, kivált, ha jól kifényesíted, és bizonyos vagyok benne, hogy bölcsen, jól fogsz uralkodni a nyugor népen.

Glinda most a nagy, sörényes Oroszlánhoz fordult, és tőle kérdezte:

- Hát te mit akarsz csinálni, ha Dorka hazatért övéihez?

- A Kalapácsfejűek Hegyén túl van egy rengeteg erdő, és annak az erdőnek az állatai megválasztottak engem királyuknak. Ha oda visszakerülhetnék, boldogan élnék ott halálom napjáig.

- Harmadik parancsom tehát az lesz, hogy a Szárnyas Majmok vigyenek el téged abba az erdőbe - mondta a Jó Boszorkány. - Ezzel ki is merítettem az Aranysipka bűvös erejét, és utána visszaadom a Majomkirálynak, hogy ezután szabad legyen egész nemzetségével együtt.

A Madárijesztő, a Bádog Favágó meg az Oroszlán nem győzött hálálkodni Glindának, Dorka pedig lelkesen felkiáltott:

- Te igazán éppolyan jó vagy, mint amilyen szép! De még nem árultad el, hogyan jutok haza Kansasba.

- Ezüstcipellőd könnyedén átrepít a sivatagon - válaszolta Glinda. - Ha ismerted volna varázserejét, akár a legelső napon visszakerülhetnél volna Emmi nénédhez.

- De akkor én sose kaptam volna meg a csodálatos eszemet! - kiáltott fel a Madárijesztő. - Egész életemet egy búzaföld kellős közepén tölthettem volna karóba húzva.

- Nekem pedig sose lett volna meg a nagyszerű szívem - mondta a Bádog Favágó. - Ott rozsdásodtam volna az erdő közepén, míg a világ s még két nap.

- Én pedig mindörökre gyáva maradtam volna - fűzte tovább az Oroszlán. - És az erdő minden vadja görbe szemmel nézett volna rám.

- Ez mind igaz - ismerte el Dorka. - Boldog vagyok, hogy segíthetem barátaimon. De most, hogy mindegyik megkapta, ami leghőbb vágya volt, és ráadásul még birodalomhoz is jutott, amelyben uralkodjék, szeretnék végre hazamenni Kansasba.

- Az ezüstcipő sokféle bűvös tulajdonsága közé tartozik - mondta Glinda -, hogy a világon bárhová elrepít három lépéssel, és egy-egy lépés nem tart tovább a szempillantásnál. Semmi más sem kell tenned, csak háromszor egymás után összeütnöd a bokádat, és megparancsolnod a cipőnek, hogy vigyen el oda, ahová el akarsz jutni.

- Ó, igazán! - lelkesedett a leányka. - Akkor hát menten megparancsolom, hogy vigyen haza Kansasba!

Azzal az Oroszlán nyakába borult, megcsókolta, és gyengéden megsimogatta nagy, bozontos fejét. Aztán a Bádóg Favágót csókolta össze búcsúzóul, és a Favágó úgy sírt, hogy ízületei a legnagyobb veszélyben forogtak. A Madárijesztőt csak jó erősen magához ölelte, ahelyett hogy pingált arcát megcsókolta volna; ő maga is elpityeredett, annyira fájt megválnia kedves útítársaitól.

A jóságos Glinda leszállt rubintos trónusáról, hogy ő is megcsókolja a kislányt búcsúzóul, és Dorka szívből megköszönte neki iránta meg barátai iránt tanúsított sok-sok kedvességét.

Azután karjába kapta Totót, még egy utolsó istenhozzádót mondott barátainak, majd háromszor összeütötte cipője sarkát, és elkiáltotta magát:

- Vigyél haza Emmi nénihez!

---

24. Újra otthon!

És már repült is a levegőn át, olyan sebesen, hogy nem látott, nem hallott egyebet, csak a szél süvítését a füle mellett.

Az ezüstcipellő csak hármát lépett, aztán megállt, mégpedig olyan hirtelen, hogy Dorka a föbe hemperedett, és hármát bucskázott, mielőtt észrevette, hogy hol is van tulajdonképpen.

Végre felült és körülnézett.

- Úristen! - kiáltott fel.

Tudniillik a kansasi préri kellős közepén ült, előtte Henrik bácsi új háza, melyet akkor épített, amikor a ciklon elvitte a régit. Henrik bácsi éppen a teheneket fejte az udvaron, Totó pedig kiugrott Dorka öléből, és vidáman csaholva szaladt feléje.

Dorka feltápászkodott, és akkor vette csak észre, hogy harisnyában van. Az ezüstcipő repülés közben leesett a lábáról, és örökre elveszett a sivatagban.

Emmi néni éppen kilépett a házból, hogy megöntözze a kelkáposztát. Felnézett, és meglátta Dorkát, amint feléje szaladt.

- Drága kislányom! - sikoltott fel Emmi néni, karjába zárta a leánykát, és csókokkal borította arcát. - Honnét kerültél elő?

- Oz birodalmából - válaszolta a kislány komolyan. - Totó is itt van. Jaj, Emmi néni, milyen jó, hogy újra itthon vagyok!